

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โดย
รองศาสตราจารย์บุษบา อารีย์
นายอุดม อมยิ้ม และคณะ

กันยายน 2558

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ
อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์บุษบา	อารีย์	หัวหน้าโครงการ
นายอุดม	อมยิ้ม	หัวหน้าโครงการ
อาจารย์สุกชัย	บุญธีรรักษ์	ทีมวิจัย
นายเสาร์	สว่างมน	ทีมวิจัย
นายมานพ	ผัดก	ทีมวิจัย

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุฒยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาคด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย สู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมและกิจกรรมสนทนากลุ่ม จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 45 ราย มีการถอดบทเรียนร่วมกันเพื่อศึกษาข้อมูลบริบทชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา และแนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ ประกอบด้วยผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง เรียกว่า “กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ” มี 14 หมู่บ้าน มีประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน และ 7,204 ครัวเรือน อาชีพเกษตรกรรม ปลูกพืชหมุนเวียนและรับจ้างทั่วไป มีการปลูกยางตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ปัจจุบันพื้นที่ได้รับอนุมัติรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ ผลผลิตยางพาราเป็นลักษณะ ต้นน้ำและกลางน้ำ คือ ผลิตภัณฑ์ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และคาคหวังที่จะทำโรงงานแปรรูปเพื่อผลิตยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 มีการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกลุ่มแบ่งเป็น คณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกร และคณะกรรมการฝ่ายตลาด ด้านการบริหารจัดการเป็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยที่ไม่เคยมีส่วนมาก่อน ทำให้สามารถปลูกยางเพิ่มรายได้ สร้างศักยภาพในการเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่น ส่งเสริมพื้นที่การปลูกป่า และช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่ดี มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน ได้มีการจัดประชุมเพื่อสรุปบทเรียนให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทราบเป็นระยะๆ ค้นข้อมูลสู่ชุมชนโดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ คือ 1) ด้านปัจจัยการผลิต ศึกษาสภาพการถือครองที่ดินของพื้นที่ปลูกยางพารา เงินทุน ค่าแรงงาน และต้นทุนพันธุ์ยาง RRIM 600 การกรีดยาง และการจัดการผลผลิตยาง มีการจัดบันทึกต้นทุนการผลิตแบ่งเป็น ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร 2) ด้านการจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม เรียนรู้ระยะการดูแลต้นยางอย่างต่อเนื่อง สมาชิกได้ศึกษาดูงานเพื่อจะพัฒนาทำโรงงานแปรรูปยางแผ่น โดยใช้ราคาประมูลจากการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ 3) ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ด้านวิชาการ สร้างเครือข่ายประสานงานและดำเนินงานกับกลุ่มเกษตรกรอื่น 4) ด้านการบัญชีและการเงิน มีการจัดทำรายงาน

ทางการเงิน งบรายได้ ค่าใช้จ่าย และงบแสดงฐานะทางการเงินเช่น 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อรับฟังปัญหาการรับซื้อน้ำยาง ราคาที่ไม่แน่นอน จากการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ด้านทุนการผลิตที่สูงขึ้น การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน การได้รับวงเงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 6) ด้านการตลาด ผลผลิตยางพาราเป็นลักษณะยางก้อนถ้วย ซึ่งราคารับซื้อกิโลกรัมละ 20 -28 บาทต่อครั้งในการประมูลราคาซึ่งจัดโดยสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) เดือนละ 1 ครั้ง โดยจะหักค่าบริหารจัดการ กิโลกรัมละ 0.50 บาท เพื่อนำเข้าเป็นรายได้กลุ่มเกษตรกร ราคาที่มีความไม่แน่นอน การกรีดยาง จะทำการกรีด 1 วันเว้น 1 วันใน 1 เดือนจะสามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน ปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ร้อยละ 35 (ค่า DRC) **จุดแข็ง** คือ ซื่อขายเป็นเงินสด มีการใช้แรงงานในครัวเรือน สมาชิกมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้น ๆ ละ 50 บาท พื้นที่ปลูกอยู่บนที่สูงบนเนินเขา แต่มีน้ำฝนสม่ำเสมอ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา สมาชิกกลุ่มเกษตรกรต้องการที่จะทำยางก้อนถ้วย และน้ำยางสด รวมทั้งยางแผ่นรมควัน ชั้น 3 **จุดอ่อน** คือ มีศักยภาพในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนต่ำ อำนาจต่อรองในการจัดซื้ออุปกรณ์การผลิต วัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตมีน้อย พื้นที่ปลูกยางพาราต้องใส่ปุ๋ยบำรุงรักษาดินสูตร 20 – 10 - 12 พบปัญหาเรื่องไฟฟ้า ไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ – รายจ่าย จึงแสดงผลกำไรหรือขาดทุนไม่ชัดเจน **โอกาส** การมีส่วนร่วมของชุมชนสร้างกำไรตั้งแต่ปี 2557 มีคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการฝ่ายตลาด **อุปสรรค**เป็นภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน คือ คู่แข่งขันจากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อื่น ผลการศึกษาดูงานสหกรณ์สงเคราะห์ยางไตรตรึงกำแพงเพชร ได้สร้างแรงบันดาลใจให้กลับกลุ่มเกษตรกรและได้พยายามที่จะหาโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราเพื่อแก้ไขปัญหาการกรีดยางอย่างมีคุณภาพ ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง สมาชิกศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการปลูกยางพาราเพื่อเปิดกรีดได้ผลผลิตยางพารา ต้นยางมีขนาดเส้นรอบลำต้นเฉลี่ยมากกว่า 50 เซนติเมตร การเจริญเติบโตของต้นยางในสวนมีใส่ ปุ๋ยเคมีบำรุงอย่างต่อเนื่องปีละ 1-2 ครั้ง พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่กรีดยางโดยใช้วิธีการสาธิตและฝึกเอง ให้ความรู้เรื่องต้นทุนการผลิต ยางค่าจ้างแรงงานกรีดยางเกษตรกรผู้ปลูกยางใช้ระบบจ้างเป็นแบบแบ่งปันผลผลิต ระบบ 60:40 โดยเจ้าของสวนได้ 60% และคนกรีดยางได้ 40% ส่วนค่าปุ๋ยรวมทั้งค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยและ

กำจัดวัชพืชขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละสวนว่าใครเป็นคนออกค่าใช้จ่ายหรือทั้ง 2 ฝ่ายช่วยกัน

1) มีการหารายได้ในช่วงปีที่ 4 - 7 สำหรับสมาชิกบางรายที่เพิ่งเริ่มปลูกยางพาราเนื่องจากเกษตรกรในประเทศไทยเป็นเกษตรกรรายย่อย ได้ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไร่มาปลูกยางพารา ทำให้ขาดรายได้โดยเฉพาะช่วงที่ยังยังไม่ให้ผลผลิต ประกอบกับการดูแลรักษาสวนยางในช่วงดังกล่าวมีต้นทุนสูง แนวทางแก้ไขที่จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่

2) การตลาดเพื่อแข่งขันระหว่างยางก้นถ้วยและยางแผ่น เกษตรกรควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านตลาดสามารถนำยางพารามาแปรรูปสามารถทำได้อย่างไร จะต้องใช้เงินทุนมากน้อยเพียงใด ราคาภายในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างไรเพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีกำไรเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน จึงมีการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตรายก้นถ้วยและยางแผ่นเป็นจำนวนมาก ราคาจึงปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ขายน้ำยางสดสามารถขายเป็นเงินสดได้ 3) โอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น เทคนิคการกรีดยางที่ถูกต้อง สร้างความชำนาญของคนกรีดยาง วิธีการกรีดยาง การเลือกใช้ระบบ กรีดยางและหลีกเลี่ยงการกรีดยางต้นเล็ก ผลพลอยได้จากการปลูกสร้างสวนยาง เช่น การขายไม้ยางเพื่อทำ ซึ่งจะต้องพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพเทคนิคการเลื่อยไม้ยาง ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชแซม หรือเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตำบลเมืองนะ เพื่อนำมาจำหน่ายหารายได้เสริม เพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว

การจัดการผลผลิตยางก้นถ้วยและน้ำยางสด มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ สักยภาพทางการเงิน และเครือข่ายในการจัดหาน้ำยาง ต้องการสร้างตลาดท้องถิ่นขึ้นในอนาคต และให้ความรู้เรื่องการผลิตควบคุมกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปยางพาราที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยประเมินค่าอัตราส่วนทางการเงินและอัตราส่วนผลิตภาพที่เหมาะสมเพื่อวัดความอยู่รอดของกิจการในอนาคต

ดังนั้น เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสำหรับตัดสินใจในอนาคต สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะได้และติดตามประเมินผลได้เป็นระยะตามแนวทางการจัดการผลผลิตที่วางไว้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากทีมนักวิจัยและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเพราะอาจจะเป็นอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน	ก
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
พื้นที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 บริบทชุมชน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ข้อมูลบริบทชุมชนพื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	6
งานด้านการจัดการ	12
งานด้านการผลิต	15
งานด้านการตลาด	28
งานด้านการบัญชีและการเงิน	31
การมีส่วนร่วมโดยชุมชน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
กรอบแนวคิดงานวิจัย	38
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	39
บริบทของพื้นที่ศึกษา	39
ขั้นตอนการเตรียมการขึ้นโครงการวิจัย	40
ระเบียบวิธีวิจัย	41
การดำเนินกิจกรรม	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	72
<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	72
<u>ส่วนที่ 2</u> ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ	85
<u>ส่วนที่ 3</u> ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	95
<u>ส่วนที่ 4</u> แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	108
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย	112
อภิปรายผลการวิจัย	120
บทเรียนที่ได้จากการทำวิจัยและการเรียนรู้	127
ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย	128
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	129
บรรณานุกรม	130
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	133
ภาคผนวก ข แบบประเมินโครงการ	142
ภาคผนวก ค ประวัติทีมวิจัย	144

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลผลิตเนื้อยางแห้งเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ต่อปีของพันธุ์ยางชั้น 1 ในพื้นที่ปลูกยางภาคเหนือ	25
2 แสดงอำเภอและกิ่งอำเภอ จำนวนราย และจำนวนไร่ ที่ดำเนินการในปัจจุบัน	42
3 แสดงรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ	42
4 แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์	47
5 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามพื้นที่ปลูก	85
6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ	85
7 แสดงจำนวนและร้อยละรายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ	86
8 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสมาชิกในครัวเรือน	87
9 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา สามารถกรีดยางได้ จำแนกตามจำนวนปีที่ปลูก	87
10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและแนวทางประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	88
11 แสดงจำนวนรายและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสาเหตุการปลูกยางพารา	89
12 แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งความรู้ในการปลูกและกรีดยางพารา ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราจากหน่วยงานของทางราชการ	90
13 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	92
14 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	92
15 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	93
16 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา การรวมกลุ่มในท้องถิ่น	94
18	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกร	95
19	แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	97
20	แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าจ้างเฉพาะงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	97
21	แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่	98
22	ต้นทุนในการปลูกยางพารา ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษาช่วงก่อนเปิดกรีดยาง ประกอบด้วย ค่าต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานในการปลูกและค่าใช้จ่ายอื่นๆ	101
23	แสดงการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำแนกตามพื้นที่รวมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย/ต่อไร่/ต่อปี	106
24	แสดงการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำแนกตามพื้นที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	107

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ	11
2	เริ่มตั้งแต่ลำยางพาราในปี 2547	20
3	ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2549	20
4	ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2552	21
5	ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2557	21
6	ผลผลิตยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	22
7	ผลผลิตน้ำยางพารา เป็นลักษณะยางก้อนถ้วย	22
8	ผลผลิตยางก้อนถ้วย พร้อมจำหน่ายของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ	22
9	กรอบแนวคิดงานวิจัย	38
10	การลงพื้นที่ครั้งแรกเพื่อพบกับกลุ่มเกษตรกร เพื่อชวนให้พูดคุยถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่การปลูกยางพาราช่วงก่อนเริ่มต้นงานวิจัย	52
11	ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับต้นยางพาราที่ปลูกและมีขนาดเหมาะสมสามารถกรีดยางได้ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ	52
12-13	ประชุมร่วมกันโดยจัดเวทีครั้งที่ 1 พร้อมแกนนำคณะกรรมการ และทีมวิจัย เพื่อจัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้น	53
14	นัดประชุมเฉพาะแกนนำ รับทราบปัญหาของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ การดำเนินงานที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร เมื่อเดือนตุลาคม 2557	54
15	สำรวจพื้นที่ต้นยางที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกและกรีดยางได้ เดือนพฤศจิกายน 2557	54
16	ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร เป็นน้ำยางดิบ	55
17	ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร เป็นยางก้อนถ้วย	55
18-19	ประธานกลุ่มเกษตรกร (นายอุดม อมยิ้ม) เข้าประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางจัดการผลผลิตยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	56
20	สาธิตวิธีการกรีดยางอย่างถูกวิธีโดยประธานกลุ่มเกษตรกร นายอุดม อมยิ้ม	57
21-22	สาธิตวิธีการกรีดยาง ช่วงเช้าเวลาระหว่าง 2 นาฬิกา (ตี 2) ถึง 4 นาฬิกา (ตี 4) อย่างถูกวิธี	57
23	การใช้ตราชั่งวัดน้ำหนัก ยางก้อนถ้วยนำมาจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง	58
24-25	นำผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะต้องการจำหน่ายให้พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่	58
26	ผลผลิต นำมาจำหน่ายบนที่ของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ	58

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
27	แสดงการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ ช่วยกันนำยางก้อนถ้วยมาจำหน่ายบนพื้นที่ฝ่ายตลาดที่จะก่อสร้างอาคาร	59
28	สมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ วางแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นโรงงานแปรรูปผลผลิตยางพารา หลังจากได้ศึกษาดูงานที่จังหวัดกำแพงเพชร	59
29	ศึกษาดูงานของคณะทำงานกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกเพื่อได้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการตลาด	60
30	วิธีการบันทึกข้อมูลของฝ่ายตลาดจากการศึกษาดูงาน	60
31	การแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น สมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะมีความต้องการจะทำหลังจากการศึกษาดูงานที่จังหวัดกำแพงเพชร	61
32-33	กระบวนการทำยางแผ่นของกลุ่มเกษตรกรไตรตรังย์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	61
34	ทีมวิจัยได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่) เพื่อหาวิธีทดลองการแปรรูปผลผลิตยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ในตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง	62
35	ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเดินทางไปจังหวัดพะเยา	63
36	ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับประธานกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำผลผลิตยางพาราไปจำหน่ายที่อื่นๆ เช่น อำเภอเชียงแสน และสามารถรวมกลุ่มกับหน่วยงานของสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดลำปาง ซึ่งจะนำยางก้อนถ้วยไปจำหน่ายที่ประเทศจีน	63
37	ประธานกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ เดินทางดูงานที่จังหวัดตรัง	64
38-39	เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาให้คำแนะนำวิธีการจัดทำข้อมูลทางการเงิน และการเงิน รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ	64
40	คณะกรรมการดำเนินงานและสมาชิกเดินทางเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามที่สภาเกษตรกรแห่งประเทศไทยจัดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2558	65

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
41	ประชุมเรื่องการตลาดยางพาราโดยคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาดและสมาชิกเพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพารา	65
42	ทีมวิจัย (นายอุดม อมยิ้ม นายเสาร์ ส่างมน และนายมานพ ผักกา) เข้าประชุมที่กรุงเทพฯ เรื่องราคายางพาราคต่ำ และหาแนวทางแก้ไขการจัดการผลผลิตยางพาราต่อไป	66
43-44	คณะกรรมการทั้ง 2 ชุด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเดินทางไปดูงานที่สหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการอบรมเรื่องการแปรรูปผลผลิตเป็นน้ำยางสด	66
45-46	เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการเก็บผลผลิตยางพาราเป็นน้ำยางสด และเครื่องชั่งน้ำหนัก	67
47-48	เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ได้มาเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 เพื่ออธิบายถึงการนำถึงภษณะมาให้ทางกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ และขอรับซื้อผลผลิตยางในชนิดของน้ำยางสด	67
49	จัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือการสร้างโรงงานแปรรูปในอนาคตโดยเจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง และ เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย	67
50-51	ต้นยางพาราในตำบลเมืองนะ มีความอุดมสมบูรณ์ พร้อมที่จะดำเนินเปิดกรีดได้	68
52	ต้นยางพารามีขนาดลำต้นที่สมบูรณ์ ความกว้าง 50 เซนติเมตรขึ้นไป และให้น้ำยางตั้งแต่ 36 กิโลกรัม เป็นต้นยางของสมาชิก นายพินิจ แสนจันทร์ วัตรอบต้นได้เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2558	68
53-54	ปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำเป็นสถานที่ก่อสร้างให้เป็นตลาดรับซื้อผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตที่เหมาะสมกับการทำตลาดท้องถิ่นในบริเวณตำบลเมืองนะ มีจำนวน 3 ไร่ 50 ตารางวา ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน	68
55	การแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายตลาดขึ้น มีคณะกรรมการฯ เป็นจำนวน 5 ท่าน	69
56-57	การจัดการผลผลิตในอนาคตสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ และทุ่งข้าวพวง ต้องการจัดทำโรงงานแปรรูปยางพารา เป็นยางแผ่นอบควันซัน 3 จึงได้ช่วยกันก่อสร้างโรงงานขึ้นเป็นแบบขนาดเล็ก ที่บ้านโละป่าหาญ ใกล้กับพื้นที่ฝ่ายตลาด	70
58-59	การอบรมให้ความรู้โดยเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทยในเรื่องการจัดการผลผลิตในอนาคตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง และสาธิตการใช้เครื่องวัดน้ำหนักยางพาราอย่างมีคุณภาพสำหรับการจัดการผลผลิตยางพารา	70

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
60	การจัดเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียน การทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อคืนข้อมูล สู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2558 ณ สำนักงาน เกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	71
61	โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ	74
62	โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ	75
63	แสดงการจัดการผลผลิตลักษณะกิจการต้นน้ำ	75
64	แสดงราคาประมุลน้ำยางสดและยางก้อนถ้วยในปี 2557	80
65	แสดงผลผลิตจากน้ำยางสดเป็นผลผลิตต่างๆ	80

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน และ 7,204 ครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยใหญ่ (เงี้ยว) รองลงมาเป็นชาวเผ่าอีเกื้อ ลีซอ มูเซอ คะฉิ่น ละว้า และกะเหรี่ยง พื้นที่ตำบลเมืองนะ มีเขตติดต่อกับประเทศพม่าทั้งสองด้าน ปัจจุบันตำบลเมืองนะประกอบไปด้วย 14 หมู่บ้าน ได้แก่บ้านเมืองนะ บ้านจองคำ บ้านแกน้อย บ้านไชยา บ้านนาหวาย บ้านอรุโณทัย บ้านโล๊ะป่าหาญ บ้านหนองแถม บ้านโป่งอาง บ้านหนองขี้ขัว บ้านน้ำรู บ้านเจ็ยจันทร์ บ้านห้วยไส้ และบ้านใหม่สามัคคี มีเนื้อที่ 486 ตารางกิโลเมตร หรือ 303,800 ไร่ ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในการทำเกษตรกรรมและปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวโพด มะนาว มะละกอ มะม่วง ส้มโอ พริก หอม กระเทียม รวมทั้งพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วลันเตา ถั่วดำ ถั่วเหลือง ถั่วฝักยาว ถั่วลิสง มีอาชีพค้าขายผลิตผลทางการเกษตร ปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตรต่างๆ อาชีพเสริม คือ รับจ้างทั่วไป เช่น ขนข้าว ขนผัก ช่างก่อสร้าง และเลี้ยงสัตว์เช่น ไก่ วัว หมู ปลา มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อช่วยเหลือเพื่อน กลุ่มอาชีพตุ๊กตาไม้ ตำบลเมืองนะตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเชียงดาว ติดชายแดนประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (พม่า) มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้มาก

การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรเริ่มตั้งแต่ 10 ปีที่ผ่านมาประสบปัญหาผลิตผลทางการเกษตรราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้ในระบบ ในขณะที่ทางภาครัฐได้ให้การสนับสนุนเกษตรกรให้มีพื้นที่ปลูกยางใหม่และขยายพันธุ์ยางพาราไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลาง ซึ่งในจังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่อนุมัติให้ปลูกแล้วทั้งหมด 1,151 ราย จำนวน 11,877 ไร่ ประกอบด้วย 22 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอไชยปราการ อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย อำเภอแม่ออน อำเภอแม่แตง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย กิ่งอำเภอแม่ออน อำเภอพร้าว อำเภอจอมทอง อำเภอดอยเต่า อำเภอฮอด อำเภอแม่แจ่ม อำเภอแม่วาง อำเภอสะเมิง อำเภอหางดง อำเภอสันป่าตอง อำเภออมก๋อย อำเภอดอยหล่อและอำเภอเวียงแหง โดยในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว กรมวิชาการเกษตรได้สำรวจและเห็นว่ามีความเหมาะสมสามารถปลูกยางได้ นายอุดม อมยิ้ม ประธานกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ จึงมีความสนใจนำกล้าพันธุ์ยางพารามาปลูกทดแทนพืชชนิดต่างๆ ที่ทำอยู่และได้ทำการศึกษาวิธีการปลูกจากแหล่งศูนย์วิจัยเชียงใหม่ การดูงานในพื้นที่อำเภอฝาง เน้นวิธีปลูกที่จะได้น้ำยางพารามาจำหน่าย ได้ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี 2547 มีพื้นที่ปลูกเมื่อเริ่มแรกประมาณ 5 ไร่ โดยเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ “โครงการปลูกยางหนึ่งล้านไร่ ยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง”

ของรัฐบาลซึ่งให้ที่ทำกิน โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง(สทย.) ให้ความรู้ด้านการปลูกและใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 ทั้งนี้กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ในปัจจุบัน มีจำนวน 118 ราย พื้นที่รวม 1,291 ไร่ โครงสร้างของกลุ่มประกอบด้วยคณะกรรมการ 7 คน คือ ประธานกรรมการ (นายอุดม อมยิ้ม) รองประธานกรรมการ (นายหนึ่ง คุ่มวงศ์) เลขานุการ (นายมานพ ผักกา) เภรณูญิก (นายเสาร์ ศรีอำภา) ประชาสัมพันธ์ (นายเสาร์ ลำมน) และกรรมการอีก 2 คน เกษตรกรมีการรวมกลุ่มดำเนินการศึกษาวิธีการปลูกยางพาราอย่างต่อเนื่อง โดยมีหน่วยงานของรัฐฯ ให้การสนับสนุน ได้แก่ สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) โดยมีพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67 ระหว่าง 7-20 ไร่ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.78 และ มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.5 ส่วนใหญ่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม มีรายได้จากการประกอบอาชีพอยู่ระหว่าง 15,001–20,000 บาท การใช้พื้นที่ปลูกยางพารามีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน เป็น นส3 ก และทำการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกรรวม สาเหตุที่คิดปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นในอนาคตเพราะคาดหวังว่าตลาดมีความต้องการสูง ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น และยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม และคาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น

สมาชิกมีการรวมกลุ่มในท้องถิ่นโดยมองเห็นผลประโยชน์ร่วมกันที่จะได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก เช่น การเรียนรู้วิธีการปลูกยางพารา การดูแลพื้นที่ดิน การกำจัดศัตรูพืช การดูแลใส่ปุ๋ย การจัดการสวนยางพาราอย่างถูกวิธี เช่น ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราปลูกแบบไร่ ไม่ยกร่อง เป็นแถวเดี่ยว 76 ต้นต่อไร่ ระยะที่ปลูกยางพาราคือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร ส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวมากที่สุด ใช้แรงงานในครัวเรือน จะมีการจ้างแรงงานบ้างบางส่วน ใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 20 – 10 -12 มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการกำจัดตัวต้น กำจัดปลวก และศัตรูพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ วัสดุปรับปรุงดินใช้ปูนขาว เรียนรู้เรื่องต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูกยาง การบำรุงรักษาผลผลิตปีที่ 1 – 6 ที่ผ่านมาประกอบด้วย ค่าต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ค่าวัสดุปลูก ปุ๋ยบำรุง และสารเคมี ค่าบุกเบิก ค่าไถพรวนดิน ได้มีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนถ้ามีการกรีดยางในปีที่ 7 เท่ากับราคายางสด 1 กิโลกรัม = 100 บาท (ณ ราคาจากตลาดยางกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2553) ถ้าเกษตรกรนำน้ำยางสดไปขาย จะได้รับจำนวนเงินเท่ากับ $100 \times 35\% = 35$ บาทต่อกิโลกรัม (ยางพาราในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถกรีดยางได้รับน้ำยางสด $76 \div 13 = 5.85$ กิโลกรัม หรือ ประมาณ 6 กิโลกรัมต่อไร่)

กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน มีจุดอ่อน คือ ส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมในเรื่องการจัดการผลผลิตยางพารา เนื่องจากไม่มีความรู้และขาดประสบการณ์ ในวิธีการกรีดยาง ปัจจุบันได้มี

การกรีดยางแล้วตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นมาซึ่งจะทำการกรีดวันเว้นวันในช่วงเช้า ตั้งแต่ 04.00 น.- 06.00 น. ประมาณ 1 เดือน สามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน ขาดการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้เรื่อง การจัดการผลผลิต ได้แก่ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ยางก้อนถ้วย เศษยาง จากสมาชิก ปัญหาและอุปสรรคในการกรีดยางพารา ส่วนใหญ่ไม่มีเงินทุนเพียงพอ ผลผลิตไม่แน่นอนและไม่มีคุณภาพ ต้นยางบางรายไม่มีน้ำยาง และขาดแคลนแรงงานช่วยกรีดยาง ต้นทุนค่าแรงงานสูง ใช้ระยะเวลาจำหน่ายผลผลิตนาน ราคาขายไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับพ่อค้า ผู้รับซื้อผลผลิตยางซึ่งในปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกยางได้เก็บรวบรวมน้ำยางสดเป็นยางก้อนถ้วย และจำหน่าย ในราคากิโลกรัมละ 25 – 30 บาท เมื่อหักค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายอื่นๆ แล้วจะเหลือเพียงกิโลกรัมละ 22 – 29 บาท เท่านั้นในขณะที่ราคาตลาดกลางจะอยู่ที่ 52 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บเงินออมทรัพย์เข้ากลุ่มจากสมาชิกคนละ 30 บาทต่อเดือน (คิดเป็นวันๆ ละ 1 บาท) และมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้นๆ ละ 50 บาท โดยประธานและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรได้วางแผนทางการเงิน และสมาชิกให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทางกลุ่มจะสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกรีดยาง จากการเปิดกรีดยางตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2556 จำนวนสมาชิกเริ่มแรกกรีดยาง จำนวน 18 ราย และในขณะนี้มาถึง 33 ราย จำนวนพื้นที่กรีด 800 ไร่ แต่พบว่า มีปริมาณน้ำยางน้อยทำให้ต้องเก็บในรูปของยางก้อนถ้วย ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับขายได้ราคาต่ำ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่มกันขาย โดยขายเองในลักษณะต่างคนต่างขาย และพบว่าผลผลิตไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อเก็บเป็นยางก้อนถ้วยกลับมีปัญหารีองของกลิ่นเหม็นและเป็นเชื้อรา (จากการลงพื้นที่จัดเวทีประชุมและสัมภาษณ์ประธาน คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ครั้งที่ 1 วันที่ 8 พฤษภาคม 2557 และครั้งที่ 2 วันที่ 18 มิถุนายน 2557 ณ สำนักงานเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบันทางกลุ่มเกษตรกรมีลักษณะของการจัดการผลผลิต คือ ทำการกรีดยางออกมาเป็นน้ำยางดิบ เข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นเพียงขั้นเดียวคือ ยางก้อนถ้วย ไม่มีการรวมกลุ่มเหมือนช่วงระยะการปลูกยางพาราเมื่อ 6 ปีที่ผ่านมา ต่างคนต่างกรีด ต่างคนต่างขาย ไม่มีความร่วมมือตามคำแนะนำของประธานกลุ่มเกษตรกรและคณะกรรมการทุกครั้งที่มีการประชุมและเสนอแนะแนวทางการกรีดยาง ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพยาง เกษตรกรจะหาตลาดเองหรือพ่อค้าคนกลางจะมาหาแหล่งซื้อตามหมู่บ้านในตำบลเมืองนะ และอำเภอเชียงดาว ทำให้การขายผลผลิตในปัจจุบันมีราคาต่ำมาก ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ทางกลุ่มต้องการหาแนวทางแก้ไขที่เกิดจากการไม่ได้รวมกันขาย ไม่สามารถต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ ความเป็นกลุ่มควรจะต้องมีบทบาทช่วยเหลือสมาชิกในการขายเพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากการเก็บเงินทุนที่กลุ่มเก็บจากสมาชิกรายละ 30 บาทต่อเดือนได้นำมาใช้ในการช่วยเหลือเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์ในการกรีดยาง เช่น ถ้วยพลาสติก สายลวดรัดต้นยาง มีดกรีดยางเล่มเล็ก กระถางพลาสติกราคาถูก เป็นต้น ไม่มีการช่วยเหลือด้านจำหน่ายผลผลิตยางของสมาชิก จึงได้มีการหารือกับนักวิชาการเกษตรและทีมวิจัยเพื่อหาแนวทางจัดการผลผลิตของ

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในการจัดการผลผลิตยาง เช่น วางแผนการรวมกลุ่มสมาชิกที่สามารถกรีดยางได้น้ำยางดิบแล้ว จะดำเนินการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ (สกย.) เพื่อหาตลาดท้องถิ่นหรือตลาดกลางในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อเปิดประมูลจำหน่ายน้ำยางดิบที่มีราคาตามตลาดกลาง และต้องได้คุณภาพแทนการปล่อยให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายเป็นยางก้อนถ้วยซึ่งได้ราคาน้อยไม่มีคุณภาพ การรวมตัวเป็นกลุ่มเกษตรกรจะทำให้มีความเข้มแข็งได้ผลผลิตมากและสามารถจัดการผลผลิตตามกลไกตลาด สามารถสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น โดยการกำกับดูแลตามบทบาทของคณะกรรมการกลุ่ม เจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมจะมีการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุน รายรับ รายจ่าย ในช่วงแรกที่เกษตรกรเริ่มกรีดยางจนถึงแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราหลังจากที่ให้ผลผลิต (น้ำยางดิบ) โดยสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทุกคนยอมรับว่ามีหลายประเทศที่ปลูกยางพารา การแปรรูปด้วยวิธีต่างๆ ที่จะทำให้ราคาสูงขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำยางดิบ ยางแผ่นดิบ ยางรมควัน ทำให้เพิ่มราคาได้แต่ก็ต้องเพิ่มการจัดการผลผลิตและต้นทุนด้วย กลุ่มเกษตรกรจึงควรได้มีการเรียนรู้ และยอมรับเพื่อให้มีอาชีพที่สร้างรายได้ อันจะเป็นผลประโยชน์ของสมาชิกแต่ละรายที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อจะร่วมมือกันจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบและยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น โครงการนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการผลผลิตยางพารา เพื่อให้เกษตรกรมีระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมจากการเพาะปลูกไปสู่การขายผลผลิต เพื่อคาดหวังว่าจะทำให้มีรายได้สูงขึ้น สอดคล้องกับโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางต่อเนื่องจนถึงปี 2557 ทำให้กลุ่มเกษตรกรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อผลประโยชน์ของตนเองได้ มีความรู้ในเรื่องการจัดการอย่างเป็นระบบ สร้างโอกาสให้สามารถจัดการได้ด้วยตนเอง มีกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ แก้ไขปัญหา ตรวจสอบความก้าวหน้าและติดตามประเมินผลได้ด้วยเครือข่ายความร่วมมือจากทีมวิจัย

คำถามการวิจัย

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทเรียนการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิตที่ผ่านมาของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตและช่องทางการตลาดยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มิติเชิงวิจัย

1. องค์ความรู้เรื่อง บทเรียนการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิตที่ผ่านมาของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
2. ได้แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

มิติเชิงพัฒนา

1. เกษตรกรสามารถพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ การเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อการตัดสินใจ เลือกแนวทางการปลูกพืช หรือ การจัดการผลผลิต (หลังการเก็บเกี่ยว) ได้
2. เกษตรกรมีทักษะการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตร และสามารถดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือซึ่งกันและกันของกลุ่มเกษตรกร
3. สามารถสร้างกลไกเชิงธรรมชาติในการบริหารจัดการกลุ่มยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งช้างพวง รวม 45 ราย คือ

ตำบลเมืองนะ รวม 33 ราย ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโล๊ะป่าหาญ 1 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และบ้านน้ำรู 1 ราย
ตำบลทุ่งช้างพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป่า 12 ราย

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการผลผลิต หมายถึง การดำเนินงานที่เริ่มตั้งแต่การเปิดกรีดยางพารา การจัดการหลังการกรีดยาง แสดงพื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิต คัดคุณภาพยางตามมาตรฐานที่กำหนด ชั่งน้ำหนักยาง จดบันทึก จัดทำบัญชี การจัดเก็บและการจำหน่าย รวมถึงช่องทางการตลาดของผลผลิตยางของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ

ผลผลิตยางพารา หมายถึง พืชยืนต้นอยู่และมีผลผลิตเก็บเกี่ยวในระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคมของปีเดียวกัน ยางพาราจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของเนื้อที่ให้ผล ได้แก่ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ยางก้อนถ้วย และเศษยาง

กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ หมายถึง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาศัยในตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งช้างพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ 2

บริบทชุมชน แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อตอบ โจทย์วิจัยที่ตั้งไว้ คำถามของการวิจัย คือ แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร โดยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 7 ข้อใหญ่ คือ

- 1) ข้อมูลบริบทชุมชนพื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
 - 2) งานด้านการจัดการ
 - 3) งานด้านการผลิต
 - 4) งานด้านการตลาด
 - 5) งานด้านการบัญชีและการเงิน
 - 6) การมีส่วนร่วมโดยชุมชน
 - 7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8) กรอบแนวคิดงานวิจัย
- โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลบริบทชุมชน พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

สภาพชีวิตและความเป็นอยู่ด้านต่างๆ ของกลุ่มเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในตำบลเมืองนะ จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนเกษตรกรเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน ที่มีการปรับวิถีชีวิตของเกษตรกรเดิมและปัจจุบัน อาชีพการปลูกยางพารามีผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนอาชีพของกลุ่มเกษตรกรในตำบลเมืองนะ ประชากรในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 420 ครัวเรือน (ฝ่ายทะเบียนราษฎรอำเภอเชียงดาว: 2557)

ความเป็นมาของตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ตำบลเมืองนะ มีทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า เดิมดินแดนที่ตั้งตำบลเมืองนะ อาจเป็นดินแดนของพวกกะเหรี่ยงหรือละว้ามาก่อน จากหลักฐานการค้นพบซากปรักหักพังและสิ่งก่อสร้างในปัจจุบัน ซึ่งเป็นฐานอิฐ ผู้เล่าสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นโบสถ์เก่าแก่ เพราะยังพบหลุมฝังศพเรียงรายตามสันเขา อาจเป็นหลุมศพของพวกกะเหรี่ยง จากหมู่บ้านโป่งอ่างถึงหมู่บ้านแกน้อย ประชากรตำบลเมืองนะ ประกอบด้วยชนหลายเผ่า เช่น ไทยใหญ่ (เงี้ยว) เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นชาวเผ่าอีเก้อ ลีซอ มูเซอ คะฉิ่น ละว้า และกะเหรี่ยง เป็นต้น และมาจากหลายแห่ง ทั้งนี้เพราะพื้นที่ตำบลเมืองนะ มีเขตติดต่อกับประเทศพม่าทั้งสองด้าน ปัจจุบันตำบล

เมืองนะประกอบไปด้วย 14 หมู่บ้าน ดังนี้ บ้านเมืองนะ บ้านจองคำ บ้านแกน้อย บ้านไชยา บ้านนาหวาย บ้านอรุโณทัย บ้านโล๊ะปาหาญ บ้านหนองแถม บ้านโป่งอาง บ้านหนองเจียว บ้านน้ำร บ้านเจียนันท์ บ้านห้วยไส้ และบ้านใหม่สามัคคี

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตและการบันทึก และศึกษาจากหลายมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้นของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. ด้านประเพณีวัฒนธรรม

มีแบบอย่างที่ยึดประเพณีปฏิบัติกันสืบมาเป็นสิ่งที่ถือปฏิบัติกันมาก่อนในสังคมท้องถิ่น มีการประสานกับวัฒนธรรมที่เข้ามาใหม่ ด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านศาสนา ศิลปะ นาฏศิลป์ การแสดงดนตรี และคหิชาบ้าน มีการปรับเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมผสมผสานขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มของชุมชน โดยการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีแบบดั้งเดิมซึ่งบรรพบุรุษและมีพระสงฆ์เป็นผู้สืบทอดเล่าสู่กันฟัง มีการเชื่อมความสัมพันธ์ในกลุ่มด้วยกันและ ประเพณีหลายอย่างที่ยังคงประเพณียึดถือต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะพิธีกรรมเกี่ยวกับ พุทธศาสนา แต่ละท้องถิ่นจะมีศักยภาพด้านอนุรักษ์ประเพณีไว้อย่างต่อเนื่อง (นายเสาร์ ส่างมน, สัมภาษณ์, 20 กันยายน 2557)

2. ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม

ประชาชนในตำบลเมืองนะ ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพื้นเมืองและมีเชื้อสายชาวไทยใหญ่ ที่ได้อพยพเข้ามาอยู่ในอดีต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ทำให้มีการดำเนินวิถีชีวิตที่เอื้ออำนวยให้มีการหล่อหลอมประเพณีวัฒนธรรมของชาวไทยใหญ่และชาวไทยพื้นเมืองมีความผสมผสานได้เป็นอย่างดีมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านสังคมและจิตใจ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวไทยพื้นเมืองผสมผสานกับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของชาวไทยใหญ่และเกิดเป็นประเพณีวัฒนธรรมใหม่ที่มีความสุข โดยการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นในสังคมปัจจุบันรวมทั้งคนรุ่นใหม่ที่มีการศึกษาเพิ่มขึ้น

3. ด้านเศรษฐกิจ

3.1 ระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม ในระยะเริ่มแรกวิถีชีวิตของเกษตรกร ตำบลเมืองนะ มีการประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีการรับจ้างแรงงานวันละ 50 – 150 บาทและมีการดำรงชีพด้วยการค้าขาย แลกเปลี่ยนสินค้า มีการติดต่อค้าขายโค กระบือและสินค้าอื่นๆ ระหว่างชายแดนไทย มีการนำสินค้าจากประเทศพม่าเข้ามาขายในหมู่บ้านและทำเกษตรกรรม โดยมีการนำวิธีการปลูกพืชหมุนเวียนมาใช้ เช่นการปลูกพริก ผัก หอมและกระเทียม เพื่อให้มีผลผลิตออกมาสู่ตลาดตามความต้องการของชุมชนในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องและทำให้ครอบครัวมีรายได้ มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.2 ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ ในปัจจุบันเกษตรกร ตำบลเมืองนะ มีการย้ายที่อยู่อาศัยของกลุ่มเครือญาติหรือเป็นการเปลี่ยนอาชีพ หรือสถานที่ทำกิน และมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการเริ่ม

เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ด้วยการปรับเปลี่ยนตนเองทั้งด้านความคิดที่ให้ความหมายในชีวิตกับสังคม การทำมาหากิน การรับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพใหม่ ปัจจุบันได้มีการพัฒนานำเครื่องมือมาใช้ในการปลูกข้าว หรือรถไถนาแทนโค กระบือ มีการเลี้ยงแพะ และค้าขายโค กระบือ มีความมั่นคง มีหลักฐานและฐานะของครอบครัวดีขึ้น มีรายได้จากการทำการเกษตรเป็นของตนเอง และรับจ้าง ประกอบกับความต้องการแรงงานในหมู่บ้านมีสูงมากขึ้นจึงทำให้มีงานทำทุกครอบครัว ผู้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านปัจจุบันต่างสามารถสร้างฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วยมีปัจจัยเอื้ออำนวยให้ชุมชนมีความขยันขันแข็งและอดทนต่อการทำงาน และหาโอกาสทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตร การทำสวนผลไม้ เช่น มะม่วง กาแฟ และพืชไร่ที่มีนายทุนมาลงทุนให้และรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน เช่น ถั่วลิสง ถั่วแดง พริก หอม และกระเทียม อันเป็นการสร้างรายได้ มีเงินทุนประกอบกับการทำมาหากินที่อิสระ ซึ่งต่างคนต่างทำงานเพื่อหารายได้เพื่อครอบครัวอยู่อย่างพอมีพอกิน

4. ลักษณะภูมิศาสตร์

ลักษณะที่ตั้งของตำบลเมืองนะ เลขที่ 80 หมู่ 7 ถนนแม่ฮ่องสอน-นาหวาย ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเชียงดาวห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 29 กิโลเมตร โดยทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 107 แยกเข้าทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1178 จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2539 และได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551 เนื้อที่ 486 ตารางกิโลเมตร หรือ 303,800 ไร่

ภูมิประเทศ ประกอบด้วย

ทิศเหนือ	ติดกับ	สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลทุ่งข้าวพวง
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

5. ประชากร

มีจำนวนประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน และ 7,204 ครอบครัว

6. อาชีพ

6.1 อาชีพหลัก ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตรกรรมและปลูกพืชหมุนเวียน ได้แก่ งาม ข้าวโพด มะนาว มะละกอ มะเขือ มะม่วง พักทอ ส้มโอ พริก หอม กระเทียมและผักต่างๆ รวมทั้งพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วลันเตา ถั่วดำ ถั่วเหลือง ถั่วฝักยาว ถั่วลิสง โดยมีอาชีพค้าขายผลผลิตทางการเกษตร ปุ๋ย และเครื่องมือทางการเกษตรต่างๆ

6.2 อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่ วัว หมู ปลา

7. สาธารณูปโภค

การคมนาคมเพื่อเดินทางมายังตำบลเมืองนะ มีถนนคอนกรีตหรือลาดยางเป็นส่วนใหญ่ มีถนนดินลูกรังเป็นบางส่วน มีที่ทำการไปรษณีย์ 2 แห่ง มีองค์การไฟฟ้า 14 หมู่บ้าน และโทรศัพท์สาธารณะ 13 แห่ง สามารถใช้ทางหลวงแผ่นดิน 107 การเดินทางโดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และมีรถโดยสารประจำทางวิ่งผ่านตลอด

8. ข้อมูลกลุ่มอาชีพ/กลุ่มออมทรัพย์ และมวลชนจัดตั้ง

มีการรวมตัวเป็นกลุ่มได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อนช่วยเพื่อน บ้านเมืองนะ หมู่ที่ 1 กลุ่มอาชีพตุ๊กตาไม้กั๊กคะฉิ่น บ้านใหม่สามัคคี หมู่ที่ 14 กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ไทยอาสาป้องกันชาติ กองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ อ.ส.ป. และ อ.ส.ม. คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

9. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยว

9.1 แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ มีแหล่งน้ำธรรมชาติและสร้างขึ้น ได้แก่ ลำน้ำ ลำห้วย 3 สาย บึง หนอง และอื่นๆ 2 แห่ง ฝาย 11 แห่ง บ่อน้ำตื้น 22 แห่ง บ่อโยก 6 แห่ง และอ่างเก็บน้ำ 3 แห่ง

9.2 สถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ บ้านอรุโณทัย คอยถ้าย ถ้ำแจ้งป่าหก ถ้ำเมืองนะ บ้านเมืองนะ ชุนน้ำรู น้ำตกทุ่งแก้ว น้ำตกศรีสังวาล ออบบึง บ่อน้ำร้อนบ้านโป่งอาง บ้านแกน้อย บ้านริมหลวง ถ้ำคอกกลางเมือง จุฑชมวิวคอยเหล็กจิ และถ้ำผาชัน

10. เรื่องพันธุ์ยางพาราที่ปลูก (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร: 2556)

กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ได้รับพันธุ์ยางจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ที่ได้แนะนำสำหรับการปลูก โดยรวบรวมพันธุ์ยางจากแหล่งปลูกต่างๆ และแลกเปลี่ยนพันธุ์ยางระหว่างประเทศ นำมาใช้ในแผนการปรับปรุงพันธุ์ยางตามมาตรฐานสากล มีการแนะนำพันธุ์ยางเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกรทุก 4 ปี สำหรับพื้นที่ปลูกยางภาคเหนือ พันธุ์ยางแนะนำ คือ **กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง** เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง โดยแบ่งเป็น 2 ชั้น ดังนี้

พันธุ์ยางชั้น 1 แนะนำให้เกษตรกรปลูกโดยไม่จำกัดพื้นที่ปลูก พันธุ์ยางในชั้นนี้ได้ผ่านการทดลองและศึกษาลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด

พันธุ์ยางชั้น 2 แนะนำให้เกษตรกรปลูกโดยจำกัดพื้นที่ปลูก ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของพื้นที่ปลูกยางที่ถือครอง แต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ พันธุ์ยางชั้นนี้อยู่ในระหว่างการศึกษา ลักษณะบางประการเพิ่มเติม โดยได้รับคำแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ ตามโครงการปลูกยาง 1 ล้านไร่เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคง มีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ใช้พันธุ์ยางชั้น 1 กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อ

ผลผลิตน้ำยาง เป็นพันธุ์ยางชั้น 1 ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง RRIM 600 ซึ่งมีลักษณะดังนี้

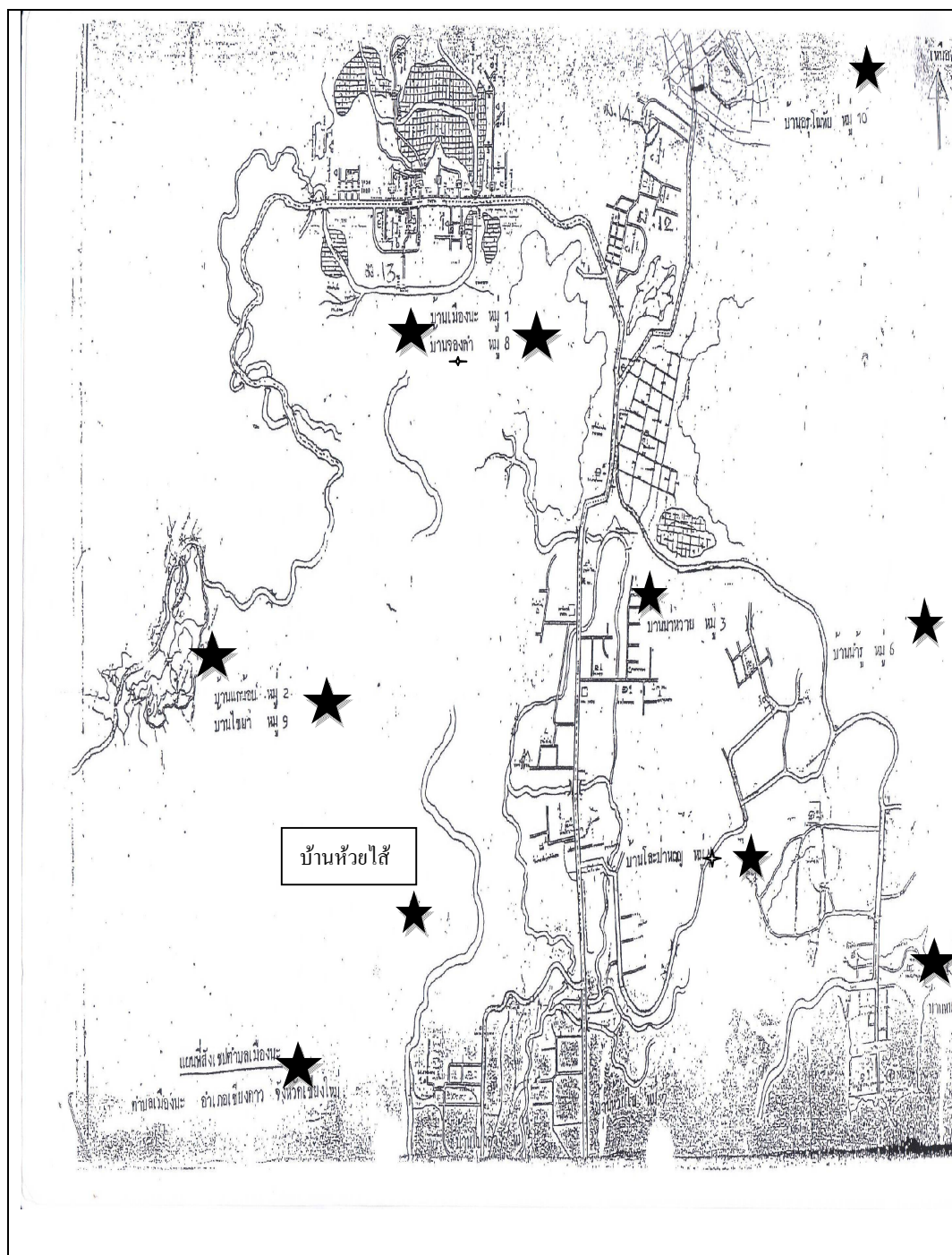
แม่ x พ่อ คือ Tjir 1 x PB 86 (Tjir = Tjirandji) มีแหล่งกำเนิดจากประเทศมาเลเซีย การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดปานกลาง ลำต้นมีความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง การแตกกิ่งและทรงพุ่มจะแตกกิ่งช้า กิ่งมีขนาดปานกลาง กิ่งกิ่งมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด การผลัดใบจะเริ่มผลัดใบเร็ว ความหนาเปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน ผลผลิตเนื้อยางแห้ง พื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 297 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สำหรับพื้นที่ปลูกยางใหม่ให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 240 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ความต้านทานโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา จะอ่อนแอ โรคราแป้ง มีความต้านทานปานกลางโรคใบจุดฉุน มีความต้านทานปานกลาง โรคเส้นดำ มีความต้านทานค่อนข้างต่ำ และโรคราสีชมพู จะอ่อนแอ อาการเปลือกแห้ง มีจำนวนคันยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย ความต้านทานลมจะต้านทานระดับปานกลาง ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก ปลูกในพื้นที่ลาดชันไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่หน้าดินตื้นและมีระดับน้ำใต้ดินสูง ข้อสังเกตไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงเกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นดำระบาดรุนแรง

11. จุดเด่นของพื้นที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 45 ราย ประกอบด้วย เกษตรกรผู้อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโล๊ะป่าหาญ 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และบ้านน้ำรู 1 ราย รวม 34 ราย และตำบลทุ่งข้าวพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป้า 11 ราย โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ให้ความรู้ด้านการปลูกยางพาราและกรีดยาง

ตำบลเมืองนะเป็นแหล่งที่มีทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้มาก จึงเหมาะที่จะส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเขตติดต่อกับเมียนมาร์ มีถนนติดต่อกันสามารถไปมาได้ ซึ่งเปิดเป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวเพื่อค้าขายระหว่างกัน มีหลายหมู่บ้านและมีชนเผ่าในพื้นที่สูงอาศัยอยู่ร่วมกันหลายเผ่า เช่น ลิซอ มูเซอ อีโก้ คะฉิ่น จีนฮ่อ ละว้า และไทยใหญ่ แต่ละเผ่าจะมีศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่า จึงสมควรให้มีการส่งเสริมพัฒนาพื้นที่และอนุรักษ์ไว้ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลเมืองนะ ส่วนมากประกอบอาชีพทางด้านเกษตร มีการส่งเสริมอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมเกษตรในครัวเรือน ทั้งขนาดเล็กหรือขนาดกลาง เพื่อแปรรูปผลผลิตได้

แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงพื้นที่งานวิจัยของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทำบลเมืองนะ

★ หมายถึง พื้นที่ทำวิจัยในการปลูกยางพารา บ้านเมืองนะ บ้านโล๊ะป่าหาญ บ้านอรุโณทัย บ้านน้ำร้อน และบ้านห้วยไผ่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

2) งานด้านการจัดการ

งานด้านการจัดการเกี่ยวข้องกับการจัดการผลผลิต ประกอบด้วย

2.1 กระบวนการผลิต (Production)

2.2 กระบวนการทางการตลาด (Marketing)

2.3 กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)

2.4 กระบวนการบัญชี การเงิน (Financial Accounting)

แนวทางการจัดการ ประกอบด้วย การผลิต (Production) การตลาด (Marketing) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) และกระบวนการบัญชี การเงิน (Financial Accounting) การจัดการผลิต หมายถึง การจัดการผลผลิต และการจัดจำหน่ายผลผลิตอย่างพารา การจัดการการตลาด หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านธุรกิจ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการผลิต การกำหนดราคา การจัดจำหน่าย ตลอดจนการดำเนินกิจการทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการ และบริการให้แก่ผู้ซื้อหรือผู้บริโภค ทั้งในเรื่องราคาและบริการ ซึ่งแยกกล่าวได้ดังนี้ การวางแผนการผลิต การกำหนดราคาขาย การคิดราคาต้นทุน การผลิตและการจัดจำหน่าย การทำบัญชีเงินสด เบื้องต้น แนวทางดำเนินการเป็นขั้นตอน วางแผนการตลาดและการผลิต และการประเมินผล การตลาดและการผลิต ประเทศไทยเป็นเมืองเกษตรกรรม มีพืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะการสร้างสวนยางพารา ได้ดำเนินการปลูกในหลายพื้นที่ การสร้างสวนชนิดนี้เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไปเพราะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคง ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆ ทำให้เกษตรกรหันมาประกอบอาชีพปลูกยางพารา กลุ่มที่ทำอยู่แล้วก็มีการขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกมากขึ้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผู้ปลูกยางเก่าหรือผู้เริ่มปลูกก็จะต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพาราที่ตนเองสนใจเพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ แม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพเป็นอย่างมากในการปลูกและส่งออกยางพารา แต่ในปัจจุบันปี 2556 ยังขาดทิศทาง นโยบายที่ชัดเจนและมีเสถียรภาพ ที่จะทำให้อุตสาหกรรมยางได้รับการพัฒนาส่งเสริมตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน เช่น การชุมนุมเรียกร้องของชาวสวนยางภาคใต้ ที่อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเหนือที่จังหวัดอุตรดิตถ์ และภาคอีสานที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยรัฐบาลได้แก้ไขปัญหาเบื้องต้นด้วยการจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตไร่ละ 2,520 บาท สำหรับเกษตรกรที่ทำสวนยางมีพื้นที่ไม่เกิน 25 ไร่ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและไม่คิดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมเงินสงเคราะห์การทำสวนยางสำหรับผู้ส่งออกยางพารานอกราชอาณาจักร (CESS) เป็นเวลา 4 เดือน ตามที่ได้มีการปรับอัตราสูงขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 5 บาท จากเดิมกิโลกรัมละ 1.40 บาท (เท่ากับอัตราของประเทศมาเลเซีย) ย่อมส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการไทยสูงขึ้น ทำให้เสียเปรียบในการแข่งขัน และอุตสาหกรรมยางของไทยกำลังจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกประเทศครั้งสำคัญอันได้แก่ การเปิดเสรีทางการค้าในรูปของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 หรืออีก 2 ปี

ข้างหน้า โดยคาดหวังที่จะทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) รวมทั้งมีการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ ตลอดจนการลงทุนและแรงงานฝีมือ โดยเสรี ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวทั้งระบบ ตั้งแต่เกษตรกร ผู้ประกอบการ รัฐบาล และระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งการปรับตัวนี้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมพัฒนามาตรการเชิงรุก และเชิงรับ เพื่อสามารถรักษาผลประโยชน์ของอุตสาหกรรมยางของไทยต่อไปในอนาคต (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ปี 2555: ออนไลน์, กันยายน, 2556) กิจกรรมทางธุรกิจเป็นกระบวนการที่ดำเนินการขึ้นเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การ กระบวนการทางธุรกิจจึงเป็นวัฏจักรที่ต่อเนื่องตั้งแต่กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงกระบวนการบริหารการเงินและการบันทึกบัญชี ซึ่งกิจกรรมต่างๆ จัดได้ว่าเป็นกลไกสำคัญทางธุรกิจ ที่ผู้บริหารกิจการธุรกิจจะต้องดำเนินการอย่างเหมาะสม โดยกระบวนการต่างๆ เป็นหน้าที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการธุรกิจเป็นอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงกระบวนการดังกล่าวอย่างละเอียดรอบคอบ ดังต่อไปนี้ (วิรัช สงวนวงษ์วาน, 2007)

2.1 กระบวนการผลิต (Production) คือหน้าที่งานที่เกี่ยวข้องกับการแปรสภาพปัจจัยการผลิตหรือวัตถุดิบให้สำเร็จออกมาเป็นสินค้าหรืองานบริการที่กิจการมุ่งเน้นสำหรับการนำเสนอจำหน่ายไปยังผู้บริโภคหรือลูกค้า ในกระบวนการผลิตนั้น เป้าหมายสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงเป็นพิเศษคือการผลิตสินค้าหรือบริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าเป้าหมายได้สูงสุด สินค้าหรือบริการนั้นจะต้องเหมาะสมกับปริมาณ เวลา ขนาดของความต้องการ ด้วย เพื่อให้กระบวนการผลิตบรรลุถึงเป้าหมายนั้น ผู้บริหารการผลิตจะต้องพิจารณาควบคุมกระบวนการผลิตตั้งแต่กระบวนการนำเข้าในปัจจัยพื้นฐาน (Input) เช่น วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องจักร สิ่งประกอบอื่นๆ เป็นต้น กระบวนการแปรสภาพ (Process) คือการดำเนินการ หรือวิธีการผลิตสินค้า จากวัตถุดิบให้แปรสภาพเป็นสินค้าที่เหมาะสม และกระบวนการบริหารผลผลิต (Output) ซึ่งหมายถึงสินค้า และงานบริการ ที่กิจการมีเป้าหมายดำเนินการเพื่อส่งผ่านไปยังกระบวนการตลาดต่อไป

2.2 กระบวนการทางการตลาด (Marketing) มีเป้าหมายหลักในการนำสินค้าที่ผ่านกระบวนการผลิตกระจายไปสู่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายให้ทันเวลา และพอเพียงในด้านปริมาณ กิจกรรมทางการตลาดจึงต้องเน้นให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายเกิดความพอใจสูงสุด ดังนั้นหน้าที่สำคัญในกิจกรรมทางการตลาดที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงคือการจัดหาผลิตภัณฑ์ในรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย กำหนดราคาและกระบวนการจัดซื้อให้เป็นธรรม จัดหาช่องทางการจัดจำหน่ายที่สะดวกทั้งกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและผู้จำหน่ายที่จะสามารถพบปะแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการซึ่งกันและกันได้ รวมถึงจัดกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดในรูปแบบต่างๆ อาทิ เช่น การทำการโฆษณาแนะนำสินค้า การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมส่งเสริมการขาย เป็นต้น ด้วย

เป้าหมายการตลาด คือ การนำสินค้าจากกิจการไปตอบสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้า หน้าที่ทางการตลาดจึงต้องคำนึงความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก

2.3 กระบวนการทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management)

ถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหารจัดการองค์การ เนื่องด้วยการอยู่รวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ ความต้องการ อุปนิสัยที่แตกต่างกันเป็นเบื้องต้น เมื่อมาทำงานอยู่ในองค์การ แม้ว่าเป้าหมายวัตถุประสงค์ขององค์การ คือการมุ่งดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จ แต่ความแตกต่างในความคิดอาจส่งผลต่อบ้างบ้างต่างๆ เพราะมนุษย์เป็นกลไกสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การ แต่ละคนทำงานอยู่ในระดับความสามารถ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกัน กระบวนการทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จึงมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เมื่อก่อนที่บุคลากรทุกคนจะเข้ามาทำงานอยู่ร่วมกันในองค์การ ผู้บริหารจัดการจะต้องวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผนงานเพื่อวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำนวนบุคลากร ภาระงาน คุณสมบัติของบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในกลไกต่างๆ จากนั้นกระบวนการทรัพยากรมนุษย์จะทำหน้าที่ในการสรรหา คัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมให้เข้ามาสู่หน่วยงานตามคุณสมบัติและการปฏิบัติงาน หน้าที่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ยังจะรวมไปถึงการมุ่งพัฒนาและธำรงรักษาให้บุคลากรที่ทำงานอยู่ในองค์การมีศักยภาพที่เพิ่มมากขึ้น ได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรมในการประกอบอาชีพ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดี มีความรับผิดชอบ และเกิดโอกาสในการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่งานจนประสบความสำเร็จในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานอยู่ภายใต้เป้าหมายขององค์การได้อย่างมีความสุขทั้งสุขภาพที่ดีทางกายและจิตใจ เกิดเป็นความผูกพันที่ดีต่อองค์การ อันจะส่งผลต่อความจงรักภักดีที่นำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาองค์การอย่างก้าวหน้าได้

2.4 กระบวนการบัญชี การเงิน (Financial Accounting) เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ทุกองค์การให้ความสำคัญเพื่อให้กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในองค์การมีทิศทางที่บรรลุเป้าหมาย โดยกระบวนการทางการเงินและการบัญชีจะพิจารณาแปรเปลี่ยนแผนงานของกิจการโดยเน้นในเรื่องการใช้เงินและการจัดหาเงินทุนสำหรับการหมุนเวียน บริหารกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ โดยทั่วไปแล้ว หน้าที่พื้นฐานของการบริหารการเงินเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลัก 2 ประการคือ การจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม คือเป็นแหล่งเงินทุนที่ไม่เกิดภาวะความเสี่ยง ด้วยจำนวนเงินทุนที่สามารถทำให้กิจการบริหารกิจกรรมต่างๆ ได้โดยสะดวก และการจัดสรรใช้เงินทุนอย่างเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานอย่างมีเป้าหมาย

แนวทางการจัดการจึงเป็นการมุ่งแก้ปัญหาภายในธุรกิจต่างๆ จะจัดการบริหารงานอย่างไร จึงจะช่วยให้ได้ผลผลิตสูง มีผลกำไร คาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้ ตามกระบวนการบริหารที่สำคัญข้อมูลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning Operation) หน้าที่ในการวางแผนดำเนินงานของฝ่ายบริหารคือการเลือกที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่จะทำให้กิจการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2. การประสานงานและการอำนวยการ (Coordinating and Directing Activities) กระบวนการบริหารงานจะเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญคือ การมีภาวะผู้นำ การลงมือปฏิบัติงาน มีการทำความเข้าใจในการทำงาน ปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ จะต้องมีการแก้ไขทันเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดการประสานงานกันและให้มีการปฏิบัติหน้าที่ได้ดีในสายงานขององค์กร ระบบข้อมูลตามขั้นตอนของการอำนวยการมีความสำคัญมากเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน

3. การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่สำคัญมากประการหนึ่งของฝ่ายบริหาร เพื่อช่วยให้สามารถตัดสินใจได้ดีที่สุดในการใช้ทรัพยากรของกิจการ สอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด

4. การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเลือกที่เหมาะสมที่สุดและให้กิจการสามารถบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนไว้

5. การวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement) เมื่อผู้บริหารวางเป้าหมาย (Goals) ขององค์กรข้อมูลเพื่อการจัดการจะเข้ามาช่วยผู้บริหารให้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยใช้ข้อมูลในการวางระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluation System) ที่เหมาะสมและยุติธรรมตามโครงสร้างการบริหาร กิจการผลิตสินค้า (Organization Chart) จะต้องมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3) งานด้านการผลิต

3.1 การจัดการผลผลิตอย่างพารา ประกอบด้วย

3.1.1 การจัดการ หมายถึง กิจกรรมสำคัญที่บุคคลหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งคนในสังคมเรียกว่า ผู้บริหาร มีหน้าที่บริหารกิจการดำเนินการประสานทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร ให้เกิดเป็นผลงานที่มีประสิทธิภาพบรรลุสู่ความสำเร็จขององค์กร ด้วยภารกิจนี้ จึงทำให้ผู้บริหารต้องคำนึงถึงกลไกสำคัญของการบริหารจัดการด้วยกิจกรรมสำคัญตามแนวคิดทางการจัดการสมัยใหม่ ซึ่งแบ่งได้ 4 หน้าที่ดังต่อไปนี้ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) (Bartol & Martin, 1998: 121)

3.1.2 ผลผลิตอย่างพารา หมายถึง การพิจารณาผลผลิตว่าดีมาน้อยเพียงใดจะพิจารณาเป็นช่วง ตามอายุของการเปิดกริด แนวโน้มของการเพิ่มและลดในช่วงอายุ และฤดูกาลต่างๆ กล่าวคือ ผลผลิตในช่วง 2 ปีแรกหลังเปิดกริด ซึ่งเป็นช่วงต้นของการเก็บผลผลิตบางพันธุ์ อาจจะให้ผลผลิตต่ำในช่วงแรก แต่ระยะต่อมาให้ผลผลิตสูงได้ ผลผลิตในช่วง 3 – 10 ปีหลังเปิด

กรีด เป็นช่วงที่ต้นยางให้ผลผลิตได้ดี ถือว่าเป็นช่วงหลัก ในการได้รับผลตอบแทนจากการปลูกยาง ผลผลิตในช่วงผลัดใบ การกรีดยางในช่วงผลัดใบ เป็นช่วงที่มีวันกรีดเต็มที่เนื่องจากไม่มีอุปสรรคจากฝน ควรจะเป็นพันธุ์ที่ผลผลิตลดลงไม่มากนักในช่วงนี้ แต่อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรจะต้องกรีดยางในช่วงที่ใบผลิใบอ่อน เพราะจะทำให้กระทบต่อการให้ผลผลิตและการเจริญเติบโตของต้นยางในระยะต่อมา ผลผลิตเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ควรเป็นพันธุ์ที่เพิ่มผลผลิตได้มากเมื่อมีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง (จากแหล่งข้อมูล: <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/01-02.php>, 2 เมษายน 2557)

3.1.3 การจัดการผลผลิต เป็นการดำเนินงานที่เริ่มตั้งแต่การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว โดยการเก็บเกี่ยวผลผลิตแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับระยะเวลาการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิดหรือบางครั้งอาจเก็บเกี่ยวในระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการบริโภค ทั้งนี้ในส่วนของการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวจะเป็นเรื่องการทำความสะดวก การคัดขนาด การบรรจุภัณฑ์ และการแปรรูปผลผลิต (จากแหล่งข้อมูล: <http://patchanee.wikispaces.com/การจัดการผลผลิต>, 7 พฤษภาคม 2557)

คณาจารย์ภาควิชาพืชศาสตร์ ภาควิชาพืชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (2543) ได้กล่าวถึงการเก็บเกี่ยวและการจัดการผลิตผลโดยระบุไว้ว่า การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญมากสำหรับการดูแลรักษาพืชปลูก เพราะว่าถ้ามีการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดการสูญเสียของผลิตผลทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาวิธีการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม จะลดการสูญเสียที่เกิดขึ้นระหว่างการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว โดยการเก็บเกี่ยวจะเกี่ยวข้องกับดัชนีการเก็บเกี่ยวและวิธีการเก็บเกี่ยว และการจัดการผลิตผลหลังการเก็บเกี่ยวจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผลิตผลก่อนการจำหน่ายหรือก่อนการเก็บรักษา และการเก็บรักษา

3.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยางพารา (กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2557)

ประกอบด้วย

3.2.1 พื้นที่การปลูกยางพาราที่เหมาะสม

1. สภาพพื้นที่ ประกอบด้วย เป็นพื้นที่ที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน และไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง

2. ลักษณะดิน ประกอบด้วย เป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทราย ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตรและไม่มีชั้นหินแข็งหรือชั้นดินดาน ระดับน้ำใต้ดินต่ำ

กว่า 1 เมตร การระบายน้ำ ถ่ายเทอากาศดี มีค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมประมาณ 4.5-5.5 ไม่เป็นดินที่มีชั้นหินปูน

3. สภาพภูมิอากาศ ควรมีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี และมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120-150 วันต่อปี

4. แหล่งน้ำ ประกอบด้วย น้ำฝนและให้น้ำในช่วงหน้าแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแรกที่ปลูก

3.2.2 พันธุ์ยางพารา

1. การเลือกพันธุ์ประกอบด้วย ให้ผลผลิตสูง การเจริญเติบโตดี มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ด้านทานโรคในพื้นที่ที่มีปัญหาารุนแรงดี

2. พันธุ์ยางแนะนำ ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร มี 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251, 226

BTM 24 RRIM 600

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์ 235, RRIC 110

กลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์จะเชิงเทรา 50, FROS 2037

และ BTM 1

3.2.3 การปลูก

การเตรียมพื้นที่ ประกอบด้วย การวางแผนและขุดหลุม ทำแนวแถวหลัก และวางแผนปัก ระบบการขนย้ายไปปลูกและวิธีการปลูก ควรปลูกต้นฤดูฝน

3.2.4 การดูแลรักษา

การปลูกพืชคลุมดิน การคลุมโคน การให้ปุ๋ย (ระยะก่อนเปิดกรีดและระยะหลังเปิดกรีด) การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การตัดแต่งกิ่ง การสร้างทรงพุ่ม (การทำแนวป้องกันไฟ การป้องกันรอยไหม้จากแสงแดด ไถพรวนกำจัดวัชพืชและการเปลือกแห้ง)

3.2.5 สุขลักษณะและความสะอาด

ประกอบด้วย การกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง อุปกรณ์เครื่องใช้ต้องทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อยหลังการใช้ การเก็บรักษาปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในที่ปลอดภัย การดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ รวมทั้งโรงเรือนหรือโรงงานที่ใช้ในการผลิตแปรรูปยางพารา ได้แก่ มีดกรีดยาง ถังเก็บน้ำยาง ตะกั่ว จักรรีด เครื่องใช้อื่นๆ ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพดี ใช้ได้อย่างปลอดภัย ตลอดจนการเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่ายอย่างถูกวิธี

3.2.6 ศัตรูของยางพาราและการป้องกันกำจัด

1. โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ได้แก่ โรคใบร่วงและฝักเน่า โรคราแป้ง โรคเส้นดำ โรคใบจุดก้ำปลา โรคราสีชมพู โรครากขาว

2. แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด ได้แก่ ปลวก หนอนทราย ตัวดุน

3. วัชพืชและการป้องกันกำจัด ได้แก่ วัชพืชฤดูเดียว วัชพืชข้ามปี เฟิร์น

3.2.7 คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างเหมาะสม การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เครื่องพ่นที่นิยมใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ เครื่องพ่นแบบสูบ โยกสะพายหลัง และเครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันน้ำ

3.2.8 การเสริมรายได้ในสวนยาง

การปลูกพืชเสริมรายได้ระหว่างแถวยางในช่วงยางอายุไม่เกิน 3 ปี การปลูกพืชเสริมรายได้ที่ทนต่อสภาพร่มเงาสวนยาง การเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง

3.2.9 การกรีดยาง

เพื่อให้ให้น้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยืดอายุการกรีดให้นานที่สุด และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ควรศึกษาหลักการกรีดและระบบกรีด

3.2.10 น้ำยางสด

ยางที่ได้จากต้นยางมีลักษณะเป็นของเหลวสีขาวขุ่นหรือสีครีม

3.2.11 การแปรรูปยาง

วิธีการผลิตยางแผ่นดิบ ลักษณะยางแผ่นคุณภาพดี

3.2.12 การบันทึกข้อมูล

บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน พันธุ์ ระยะปลูก วันปลูก วันปลูกซ่อม วันตัดแต่งกิ่ง วันใส่ปุ๋ย ชนิดปุ๋ยที่ใช้และอัตราที่ใช้ วันเปิดกรีด จำนวนวันกรีด

3.2.13 การตลาด

การตลาด ที่มีผลต่อราคายาง รายได้จากการจำหน่ายน้ำยางสด ยางแผ่น/เศษยาง รวมทั้งค่าใช้จ่าย ผลผลิต ได้แก่ ตลาดกลาง ตลาดล่วงหน้า และตลาดประมูลยางท้องถิ่น สำหรับพ่อค้าคนกลางหรือร้านรับซื้อยางในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด

3.3 เรื่องพันธุ์ยางของพื้นที่ปลูกยางใหม่ (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร:2556)

พันธุ์ยางที่สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตรแนะนำสำหรับเกษตรกรได้ทำการปรับปรุงพันธุ์ยางมาโดยดำเนินงานผสมพันธุ์ สร้างพันธุ์ยางลูกผสมของไทย รวบรวมพันธุ์ยางจากแหล่งปลูกต่างๆ และแลกเปลี่ยนพันธุ์ยางระหว่างประเทศ นำมาใช้ในแผนการปรับปรุงพันธุ์ยางตามมาตรฐานสากล โดยมีการแนะนำพันธุ์ยางเพื่อเผยแพร่แก่เกษตรกรทุก 4 ปี สำหรับพื้นที่ปลูกยางใหม่บางส่วนของภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคกลาง กำหนดให้พันธุ์ยางแนะนำแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ดังนี้

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่ม 1 และ 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้

พันธุ์ยางในแต่ละกลุ่มจะแบ่งเป็น 2 ชั้น ตามรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

พันธุ์ยางชั้น 1 แนะนำให้เกษตรกรปลูกโดยไม่จำกัดพื้นที่ปลูก พันธุ์ยางในชั้นนี้ได้ผ่านการทดลองและศึกษาลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียด

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง พันธุ์ยางชั้นนี้อยู่ในระหว่างการศึกษาลักษณะบางประการเพิ่มเติม เกษตรกรที่มีความประสงค์จะปลูกพันธุ์ยางชั้นนี้ ควรรับคำแนะนำจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจำกัดพื้นที่ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของพื้นที่ปลูกยางที่ถือครอง ไม่น้อยกว่า 7 ไร่

สรุปพันธุ์ยางที่แนะนำในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ได้แก่

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง

พันธุ์ยางชั้น 1 สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226 BPM 24 RRIM 600

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 209 สถาบันวิจัยยาง 225 สถาบันวิจัยยาง 250 สถาบันวิจัยยาง 319 สถาบันวิจัยยาง 405 สถาบันวิจัยยาง 406 สถาบันวิจัยยาง 410 สถาบันวิจัยยาง 411 สถาบันวิจัยยาง 416 Haiken 2 PR 305 RRIC 101

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 PB 235 RRIC 110

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 312 สถาบันวิจัยยาง 325 สถาบันวิจัยยาง 403 สถาบันวิจัยยาง 404 สถาบันวิจัยยาง 407 สถาบันวิจัยยาง 408 สถาบันวิจัยยาง 409 สถาบันวิจัยยาง 412 สถาบันวิจัยยาง 413 RRIC 121

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้

พันธุ์ยางชั้น 1 ละเชิงเทรา 50 AVROS 2037 BPM 1

พันธุ์ยางชั้น 2 สถาบันวิจัยยาง 401 สถาบันวิจัยยาง 414 สถาบันวิจัยยาง 415 RRII 118 RRII 203

3.4 พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ ตามโครงการปลูกยาง 1 ล้านไร่เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรเพื่อความมั่นคงโดยความดูแลของ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เป็นกลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง พันธุ์ยางชั้น 1 โดยส่วนใหญ่เป็นชนิดสถาบันวิจัยยาง RRIM 600 (ประมาณ 80%) ที่เหลือมีบางรายทดลองปลูกชนิดสถาบันวิจัยยาง 251(RRIT 251) และ สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226)

ภาพที่ 2 เริ่มตั้งแต่กล้ายางพาราในปี 2547

ภาพที่ 3 ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2549

ภาพที่ 4 ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2552

ภาพที่ 5 ต้นยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2557

ภาพที่ 6 ผลผลิตยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 7 ผลผลิตน้ำยางพารา เป็นลักษณะยางก้อนถ้วย

ภาพที่ 8 ผลผลิตยางก้อนถ้วย พร้อมจำหน่ายของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

RRIM 600 มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	Tjir 1 x PB 86 (Tjir = Tjirandji)
แหล่งกำเนิด	ประเทศมาเลเซีย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	แตกกิ่งช้า กิ่งมีขนาดปานกลาง ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด
การผลัดใบ	เริ่มผลัดใบเร็ว
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
ระบบกรีด	ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 297 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 240 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและราสีชมพู (อ่อนแอ) - ราแป้งและใบจุดนูน (ต้านทานปานกลาง) - เส้นดำ (ค่อนข้างต้านทาน)
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ปลูกในพื้นที่ลาดชัน ไม่ปลูกในพื้นที่หน้าดินตื้น มีระดับน้ำใต้ดินสูง
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงเกิดจากเชื้อไฟทอปโทราและโรคเส้นดำ ระบาดรุนแรง

สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251) มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	คัดเลือกจากต้นกล้ายางแปลงเอกชนในจังหวัดสงขลา
แหล่งกำเนิด	ราชอาณาจักรไทย
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดดีและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดี ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดมาก
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	แตกกิ่งมากทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง การแตกกิ่งไม่สมดุล พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่ เป็นรูปกลม
การผลัดใบ	ทยอยผลัดใบ
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง
ระบบกรีด	ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 462 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 57

	- ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 5 ปี กรีดเฉลี่ย 333 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 59	
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา	ต้านทานปานกลาง
	- ราแป้ง	ต้านทานปานกลาง
	- ใบจุดนูน	ต้านทานปานกลาง
	- เส้นดำ	ค่อนข้างต้านทาน
	- ราสีชมพู	ต้านทานปานกลาง
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย	
ความต้านทานลม	ต้านทานปานกลาง	
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่มีระดับน้ำ ใต้ดินสูง	
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ในพื้นที่ที่มีความชื้นสูง ยางพันธุ์นี้ในระยะยางอ่อนจะอ่อนแอมากต่อโรค ใบจุดนูน	

สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226) มีลักษณะดังต่อไปนี้

แม่ x พ่อ	PB 5/51 x RRIM 600	
แหล่งกำเนิด	ราชอาณาจักรไทย	
การเจริญเติบโต	การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดปานกลาง	
ลำต้น	ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง	
การแตกกิ่งและทรงพุ่ม	กิ่งมีขนาดปานกลาง และแตกกิ่งเล็ก ๆ จำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปาน กลางเป็นรูปพัด	
การผลัดใบ	เริ่มผลัดใบเร็ว	
ความหนาเปลือก	เปลือกเดิมบาง เปลือกอกใหม่หนาปานกลาง	
ระบบกรีด	ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน	
ผลผลิตเนื้อยางแห้ง	- ในพื้นที่ปลูกยางเดิมให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 425 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 34 - ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ ให้ผลผลิต 9 ปี กรีดเฉลี่ย 284 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ร้อยละ 15	
ความต้านทานโรค	- ใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา	ต้านทานปานกลาง
	- ราแป้ง	ต้านทานปานกลาง
	- ใบจุดนูน	ต้านทานปานกลาง
	- เส้นดำ	ต้านทานปานกลาง

	- ราสีชมพู	ด้านทานปานกลาง
อาการเปลือกแห้ง	มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย	
ความต้านทานลม	ด้านทานปานกลาง	
ข้อจำกัดพื้นที่ปลูก	ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชันและความชื้นสูง ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่มีน้ำคินดินและพื้นที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง	
ข้อสังเกต/ข้อแนะนำ	ยางแผ่นดิบจะมีสีค่อนข้างคล้ำ	

ตารางที่ 1 ผลผลิตเนื้อยางแห้งเฉลี่ยกิโลกรัมต่อไร่ต่อปีของพันธุ์ยางชั้น 1 ในพื้นที่ปลูกยางภาคเหนือ

พันธุ์ยาง	ปีกรีด										เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง											
สถาบันวิจัยยาง 251	263	319	362	395	325						333
สถาบันวิจัยยาง 226	181	222	255	302	251	422	243	369	311		284
BPM 24	188	216	250	298	248	347	312	290	170		258
RRIM 600	163	187	205	278	218	363	200	274	268		240

(สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2556)

หมายเหตุ : ใช้ระบบกรีด ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน และ จำนวนวันกรีด 106 ± 7 วัน

3.5 การจัดการปัจจัยการผลิต

ข้อมูลด้านปัจจัยการผลิตประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ ซึ่งแต่ละด้านจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านที่ดิน ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพารา สภาพการถือครองที่ดิน ที่ตั้งของพื้นที่ปลูกยางพารา การจัดการพื้นที่ขณะที่ยังไม่สามารถกรีดยางได้
2. ด้านทุน จะมีการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา แหล่งเงินกู้ยืม การกู้เงินนอกระบบ เงินที่นำมาใช้หมุนเวียนในการปลูกยางพารา ระยะเวลาคืนทุน
3. ด้านแรงงาน จำนวนแรงงานที่จำเป็นต้องใช้ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการปลูกยางพาราและเตรียมการกรีดยางในปีที่ 7 ขึ้นไป
4. ด้านผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การตัดสินใจในเรื่องของการจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา ประเภทพันธุ์ยางที่ดำเนินการปลูก และเป้าหมายที่ต้องการผลิตยางเป็น น้ำยางสด น้ำยางแผ่น

3.6 ด้านต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต ตามแนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต (ดวงมณี โกมารทัต, 2552) หมายถึง

1) มูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของสินทรัพย์ หรือความเสียหายที่เกิดจากการได้ลงทุนไป เพื่อให้ได้สินค้า สินทรัพย์ หรือบริการต่างๆ ซึ่งกิจการคาดว่าจะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ภายหลัง ด้วยเหตุนี้นักบัญชีจึงต้องพิจารณาจำแนกต้นทุนให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ต้นทุนในแต่ละกรณี

2) รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่อาจจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์อื่น หนี้สิน การให้บริการหรือการก่อหนี้สิน รวมทั้งผลขาดทุนที่วัดค่าเป็นตัวเงินได้และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าและบริการ ต้นทุนถือเป็นหัวใจสำคัญของหน่วยธุรกิจ เพราะเมื่อต้นทุนเพิ่มขึ้นย่อมมีผลทำให้หน่วยธุรกิจมีกำไรลดลง ดังนั้นผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์ต้นทุนให้ถูกต้องเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ กิจการที่ทำการผลิตสินค้า ข้อมูลด้านต้นทุนซึ่งได้จากระบบบัญชีต้นทุนคือสิ่งสำคัญประกอบด้วย การบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานต้นทุนการผลิตสินค้าเพื่อสนองตอบความต้องการของฝ่ายบริหารการบัญชีต้นทุน

ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Costs or Production Costs)

ต้นทุนต่าง ๆ ของผู้ผลิต ประกอบด้วยต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตสินค้าโดยจะต้องคิดออกมาในรูปของค่าเสียโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการผลิตในทางอื่น ซึ่งเรียกว่า “ต้นทุนเสียโอกาส” (Opportunity Cost)

ต้นทุนที่จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน หรือ ต้นทุนแจ้งชัด (Explicit Costs) คือ ต้นทุนที่เป็นตัวเงินที่ได้จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิตในรูปต่าง ๆ เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินเดือน ค่าซื้อวัตถุดิบ ค่าขนส่ง เป็นต้น

ต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายออกไปเป็นตัวเงิน หรือ ต้นทุนไม่แจ้งชัด (Implicit Costs) คือ ต้นทุนที่เราไม่ได้จ่ายเป็นตัวเงินให้กับใครเลยแต่เป็นต้นทุนเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ทรัพยากรซึ่งผู้ผลิตเป็นเจ้าของโดยตรง เช่น การเปิดร้านขายของเองทำให้ไม่ได้รับค่าตอบแทนจากรายได้อื่น 4,000 บาท ซึ่งต้องนำมาคำนวณเป็นต้นทุนในการขายสินค้าด้วย (ต้นทุนชนิดนี้จะไม่เป็นที่ยอมรับในการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่ยอมรับโดยทั่วไป)

ต้นทุนทางบัญชี (Accounting Cost) คือ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่กิจการจ่ายออกไปและได้บันทึกไว้ในบัญชีซึ่งต้นทุนทางบัญชีจะเป็นจำนวนเดียวกันกับต้นทุนแจ้งชัด

ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Costs) คือ ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิต ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่แจ้งชัดหรือไม่แจ้งชัด ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่าเท่ากับต้นทุนแจ้งชัดบวกต้นทุนที่ไม่แจ้งชัด ดังนั้นต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่ามากกว่าต้นทุนทางบัญชี ซึ่งจะทำให้กำไรทางเศรษฐศาสตร์มีค่าต่ำกว่าต้นทุนทางบัญชี

ต้นทุนเอกชน (Private Cost) คือ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ผลิตในการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและบริการ ดังนั้นต้นทุนเอกชนจะหมายถึงต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์นั่นเอง

ต้นทุนของสังคม (Social Costs) คือ ค่าใช้จ่ายทุกชนิดที่เกิดขึ้นกับสังคมจากการผลิตสินค้าต่างๆ ซึ่งจะมีค่าเท่ากับต้นทุนเอกชนบวกต้นทุนภายนอกซึ่งหมายถึงต้นทุนที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ผลิต เช่น โรงงานปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ลำคลองทำให้ผู้ใช้น้ำเดือดร้อน รัฐบาลหรือเอกชนมีค่าใช้จ่ายที่ต้องเข้ามาช่วยเหลือบำบัดน้ำเสีย

ต้นทุนการผลิตระยะสั้น (Short-run Costs) คือ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นสำหรับการผลิตในระยะสั้น โดยมีการใช้ปัจจัยการผลิตอยู่ 2 ประเภท คือ ปัจจัยคงที่ (Fixed Factors) และปัจจัยผันแปร (Variable Factors) ฉะนั้นต้นทุนการผลิตในระยะสั้นประกอบด้วย ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

ต้นทุนระยะยาว (Long-run Costs) คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่หน่วยธุรกิจใช้ไปในการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งในระยะยาวหน่วยธุรกิจสามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตที่ใช้ได้ทุกชนิด จึงมีเฉพาะปัจจัยผันแปรและต้นทุนผันแปรเท่านั้น

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการใช้ต้นทุนมีการจำแนกตามลักษณะและวัตถุประสงค์ในการใช้ต้นทุนดังนี้:-

การจำแนกต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2551)

ในธุรกิจที่ผลิตสินค้าจำเป็นต้องคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) ไม่ว่าธุรกิจจะผลิตสินค้าในรูปลักษณะใด มีขนาดเล็กหรือใหญ่ ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์จะเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต สำหรับการปลูกยางพารา ผู้ที่ปลูกหรือผู้ที่คาดว่าจะปลูก ควรที่จะต้องทราบถึงต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในการทำสวนยางพารา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials) หมายถึง สิ่งที่นำมาใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญโดยตรงในการผลิตสินค้า ทั้งนี้วัตถุดิบทางตรงที่รวมอยู่ในการผลิตสินค้านั้นหน่วยนั้นสามารถคำนวณได้ง่าย เช่น ค่าพันธุ์ยางพารา

2 ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor) หมายถึง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้คนงานผลิตซึ่งมีหน้าที่เปลี่ยนวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเช่น ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงงานในการปลูก ค่าแรงงานในการดูแลรักษาและค่าแรงงานในการกรีดยางเมื่อต้นยางพารามีอายุครบที่สามารถให้น้ำยางได้

3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ต้นทุนการผลิตอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากวัตถุดิบทางตรง และค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายใน

3.1 วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Materials) หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตการผลิตจะเป็นส่วนที่สนับสนุนให้กระบวนการผลิตสำเร็จ ได้แก่สินค้า แต่ใช้เป็นจำนวนน้อยและไม่สามารถคำนวณต้นทุนเข้าไปในตัวสินค้าได้โดยง่าย

3.2 ค่าแรงงานทางอ้อม (Indirect Labor) หมายถึง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้คนงานที่ไม่ได้ทำหน้าที่ในการผลิตโดยตรง แต่มีส่วนสนับสนุนให้กระบวนการผลิตดำเนินต่อไปได้ เช่น ค่าแรงงานในการนิตยาปราบศัตรูพืช

3.3 ค่าปุ๋ยที่ใช้ในการปลูกยางพารา โดยเฉลี่ยจะทำการใส่ปุ๋ยปีละ 2-3 ครั้ง

3.4 ค่ายาปราบศัตรูพืชที่เกษตรกรซื้อมาเพื่อกำจัดหญ้าและวัชพืชที่ขึ้นในพื้นที่ปลูกยางพารา หลังจากที่ฝนตก โดยเฉลี่ยจะทำการนิตยาพ่นประมาณปีละ 1-2 ครั้ง

3.5 ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ของเกษตรกรใช้ในการปลูกยางพาราเกิดจากการประมาณค่าของเกษตรกรที่ได้มีการนำเครื่องมือและอุปกรณ์ประเภทจอบ เสียม เกลียวไปทำการซ่อมแซมและบำรุงรักษา โดยการนำไปลับให้เกิดความคมในการใช้งานปีละครั้ง

3.6 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เกิดจากการใช้กับเครื่องพ่นยาของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรที่มีเครื่องพ่นยาเป็นของตนเอง ทุกครั้งเมื่อมีการใช้เครื่องพ่นยาปราบศัตรูพืชเกษตรกรจะต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การจำแนกต้นทุนลักษณะนี้เพื่อกำหนดต้นทุนผลิตภัณฑ์หรือต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต

4) งานด้านการตลาด

4.1 การวางแผนการตลาด

การวางแผนการตลาดโดยใช้ 4P หรือ อาจจะเรียกว่า marketing mix เป็นกลยุทธ์ทางการตลาดหนึ่งวิธีที่เป็นที่รู้จักและเป็นพื้นฐานที่สุด คือ Product, Price, Place และ Promotion ซึ่งหลักการใช้คือ การวางแผนในแต่ละส่วนให้เข้ากันและเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เลือกเอาไว้ให้มากที่สุด สำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ ประกอบด้วย

4.1.1 Product คือ ผลผลิตยางพารา ยางก้อนถ้วย (cup lump) ที่จะเสนอให้กับลูกค้า แนวทางการกำหนดตัว product ให้เหมาะสมโดยทราบว่ากลุ่มเป้าหมายต้องการผลผลิตในรูปของน้ำยางดิบ โดยทั่วไปแนวทางที่จะทำสินค้าให้ขายได้มีอยู่สองอย่างคือ

1. สินค้าที่มีความแตกต่าง โดยการสร้างความแตกต่างนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่ลูกค้าสามารถสัมผัสได้จริงว่าต่างกันและ ลูกค้าตระหนักและชอบในแนวทางนี้ เช่น คุณสมบัติพิเศษ รูปลักษณะการใช้งาน ความปลอดภัย ความคงทนโดยกลุ่มลูกค้าจะเป็นไม่มีการแข่งขันมาก (niche market)

2. สินค้าที่มีราคาต่ำนั้นคือ การยอมลดคุณภาพในบางด้านที่ไม่สำคัญลงไป เช่น สินค้าที่ผลิตจากจีน จะมีคุณภาพไม่ดีนักพอใช้งานได้ แต่ถูกมากๆ หรือสินค้าที่เลียนแบบแบรนด์ดังๆ ในซูเปอร์สโตร์ต่างๆ สำหรับนักธุรกิจมือใหม่ควรเลือกในแนวทางสร้างความแตกต่างมากกว่าการเป็นสินค้าราคาถูกเพราะหากเป็นด้านการผลิตแล้วรายใหญ่จะมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่ารายย่อย แต่หากเป็นด้านบริการอาจจะเริ่มต้นที่ราคาถูกก่อน แล้วค่อยๆ หาดตลาดที่รายใหญ่ไม่สนใจ

4.1.2 Price คือ ราคา เป็นสิ่งที่ค่อนข้างสำคัญในการตลาด การตั้งราคาจะเป็นการตั้งราคาให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามมีวิธีกำหนดราคาง่ายต่างๆ ดังนี้

1. กำหนดราคาตามลูกค้า คือ การกำหนดราคาตามที่เราคิดว่า ลูกค้าจะเต็มใจจ่าย ซึ่งอาจจะได้มาจากการทำสำรวจหรือแบบสอบถาม

2. กำหนดราคาตามตลาด คือการกำหนดราคาตามคู่แข่งในตลาด ซึ่งอาจจะต่ำมากจนเราจะมีกำไรน้อย ดังนั้นหาก เรา คิด ที่จะกำหนดราคาตามตลาด เราอาจจะต้องมานั่งคิดคำนวณย้อนกลับว่า ต้นทุนสินค้าควรเป็นเท่าไรเพื่อจะได้กำไรตามที่ตั้งเป้าแล้วมาหาทางลดต้นทุนลง

3. กำหนดราคาตามต้นทุน+กำไร วิธีนี้เป็นการคำนวณว่าต้นทุนอยู่ที่เท่าใด บวกค่าขนส่ง ค่าแรง บวกกำไร จึงได้มาซึ่งราคา แต่หากราคาที่ได้มาสูงมาก อาจจำเป็นต้องมีการทำประชาสัมพันธ์ หรือปรับภาพลักษณ์ให้เข้ากับราคานั้น

4.1.3 Place คือ วิธีการนำสินค้าไปสู่มือของลูกค้า หากเป็นสินค้าที่จะขายไปหลายๆ แห่ง วิธีการขายหรือการกระจายสินค้าจะมีความสำคัญมาก หลักของการเลือกวิธีการกระจายสินค้านั้นไม่ใช่ขายให้มากที่สุดสถานที่ที่สุดจะดีเสมอ เพราะขึ้นอยู่กับว่าสินค้าคืออะไร และกลุ่มเป้าหมายคือใคร และหากเป็นธุรกิจที่เป็นการขายหน้าร้าน Place ในที่นี้ก็คือ ท่าเลที่ควรเลือกให้เหมาะสมกับสินค้า

4.1.4 Promotion คือ การทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อบอกลูกค้าถึงลักษณะสินค้าของเรา เช่น โฆษณาในสื่อต่างๆ หรือการทำกิจกรรม ที่ทำให้คนมาซื้อสินค้า เช่น การทำการลดราคาประจำปี หากจะพูดในแง่ของธุรกิจขนาดย่อม การโฆษณาอาจจะเป็นสิ่งที่เกินความจำเป็นเพราะจะต้องใช้เงิน จะมากหรือน้อยก็ ขึ้นกับช่องทางที่เราจะใช้ ที่จะดีและอาจจะฟรีคือ สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งมีผู้ใช้เพิ่มจำนวนขึ้นมากในแต่ละปี สื่ออื่นๆ ที่ถูกๆ ก็จะเป็นพวก ใบปลิว โปสเตอร์ หากเป็นสื่อท้องถิ่นก็จะมี รถแห่ วิทูรย์ท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิธีในการเลือกสื่อนอกจากจะดูเรื่องค่าใช้จ่าย แล้วควรดูเรื่องการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วย (จากแหล่งที่มา <http://www.nanosoft.co.th,2557>)

การวางแผนการตลาดโดยใช้แนวทาง 4P คือ Product, Price, Place และ Promotion มีความเหมาะสม เพื่อเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดวิธีหนึ่ง เป็นการวางแผนในแต่ละส่วนให้เข้ากันและเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คือ พ่อค้าคนกลาง สหกรณ์ยางพาราของจังหวัดต่างๆและโรงงานแปรรูปยางพาราภาคเอกชน สำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อาจจะไม่สามารถปรับเปลี่ยน 4P ได้ทั้งหมดในระยะสั้น แต่จะค่อยๆ ปรับกลยุทธ์จนได้ส่วนผสมทางการตลาดที่เหมาะสมที่สุด ประกอบด้วย

Product คือ ผลผลิตยางพารา

- กลุ่มเป้าหมายต้องการผลผลิตในรูปของน้ำยางดิบและยางเครป แต่เกษตรกรมีความพึงพอใจที่จะผลิตเป็นยางก้อนถ้วย (cup lump) เนื่องจากทำงานง่าย ไม่มีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน

- สินค้าที่มีราคาต่ำ เนื่องจากไม่มีคุณภาพ หรือมีคุณภาพต่ำ สำหรับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ปลูกยางใหม่ที่เริ่มกรีดยางเป็นครั้งแรก ไม่มีแนวทางสร้างความแตกต่างมากกว่าการเป็นสินค้าราคาถูกเพราะเป็นผู้ผลิตรายย่อย และมองหาตลาดท้องถิ่นเป็นหลัก

Price คือ ราคา ของผลผลิตยางพาราจะถูกกำหนดหรือตั้งราคาจากตลาดกลางยางพารา เช่น จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช และหาดใหญ่ เป็นการตั้งราคาให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ และกลุ่มเป้าหมาย มีวิธีกำหนดราคาง่ายตามราคาตลาด โดยไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าว่าควรเป็นเท่าไรเพื่อจะได้กำไร ในการกำหนดราคาไม่มีวิธีคิดตามต้นทุน บวกค่าขนส่ง ค่าแรง บวกกำไร

Place คือ วิธีการนำสินค้าไปสู่มือของผู้ซื้อ วิธีการขายหรือการกระจายสินค้าจะใช้วิธีการประมูลตามราคาตลาดซึ่งมีความสำคัญมาก สำหรับกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ได้มีการซื้อที่ดิน ณ บ้านโล๊ะป่าหาญ จำนวน 3 ไร่ ครั้ง ทำเป็นตลาดเพื่อซื้อ – ขาย ยางพารา กลุ่มเป้าหมายคือ พ่อค้าทั่วไป และผู้ซื้อ ที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา (สกย.) ได้แนะนำมา

Promotion คือ การทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อบอกถึงลักษณะผลผลิตยางพารา ตำบลเมืองนะ ไม่จำเป็นต้องมีการโฆษณาในสื่อต่างๆ หรือการทำกิจกรรม ที่ทำให้คนมาซื้อสินค้า เพราะเป็นสินค้าที่มีชื่อเพื่อนำไปแปรรูปในโรงงานยางพาราของจังหวัดที่ใกล้เคียง

4.2 ระบบตลาดยางของประเทศไทย

การกำหนดราคาโดยใช้ราคาตลาดที่หาดใหญ่เป็นตัวกำหนด จะศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกยาง ตามหลักการปลูกที่ถูกต้องและเหมาะสมจากการกรีดยางที่สมบูรณ์

ระบบตลาดยางของประเทศไทยประกอบด้วย

1. **ตลาดจร** คือพ่อค้าคนกลาง เป็นผู้รับซื้อในหมู่บ้านหรือตำบล ตลาด อำเภอและหรือตลาดของจังหวัดแล้วนำไปขายต่อให้พ่อค้ารายใหญ่หรือร้านรับซื้อยางพารา

2. **สหกรณ์การเกษตร** จัดตั้งขึ้นเพื่อรับซื้อยางพาราจากสมาชิกสหกรณ์ มีนโยบายที่ให้ความเป็นธรรมในราคาที่รับซื้อ และคืนผลประโยชน์ให้กับสมาชิกและนำยางที่รับซื้อไปขายต่อ

3. **ตลาดกลางยางพารา** เป็นตลาดรับซื้อยางที่จัดตั้งโดยภาครัฐบาล โดยมีเกษตรกรชาวสวนยางนำยางเข้าประมูลในสถานที่ที่ภาครัฐกำหนดขึ้น เช่น หาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี ฯลฯ พ่อค้ารายใดให้ราคาสูงสุดจะเป็นผู้ซื้อยางทั้งหมด

4. **ตลาดประมูลยางท้องถิ่น** เป็นตลาดซื้อขายยางด้วยการประมูล ตลาดตั้งอยู่ทุกจังหวัดที่มีผลผลิตยางมากดำเนินการ โดย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

5. **ตลาดยางล่วงหน้า** เป็นการซื้อขายยางล่วงหน้าดำเนินการโดยตลาดหลักทรัพย์

4.3 ระบบตลาดยางพาราของตำบลเมืองนะ ตามแนวคิดเรื่องการตลาดท้องถิ่น

การตลาดมี 2 ระดับ คือ ตลาดภายใน และตลาดภายนอก กลุ่มเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการ โดยต้องการผลตอบแทนทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อชุมชน มีกระบวนการปรับตัวของชุมชน

ภายใต้กระแสพัฒนาศักยภาพแบบทุนนิยม ซึ่งดำเนินการโดยใช้ทุนตามงบประมาณของชุมชนและมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม ใช้หลักสามัคคีธรรมและมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และควบคุมค่าใช้จ่ายเป็นการพึ่งตนเอง การกำหนดราคายาง ใช้ราคาตลาดกลางยางพารา อำเภอลำพูน จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี ฯลฯ เป็นตัวกำหนดเพราะ เป็นตลาดรับซื้อยางที่จัดตั้งขึ้นโดยภาครัฐ กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะคาดหวังว่าจะมีตลาดประมูลยางท้องถิ่น เป็นตลาดซื้อขายยางด้วยการประมูลในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อมีผลผลิตยางมากตามความต้องการซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

5) งานด้านการบัญชีและการเงิน

สร้างแนวทางการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนอย่างง่ายสำหรับกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตและราคาที่เกษตรกรสามารถจำหน่ายในปีที่ 7 ขึ้นไป เกษตรกรจะต้องจดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีดยาง ถึงปีที่สิ้นสุดโครงการ ราคายางพารา เนื่องจากยางพาราเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ราคามีความเคลื่อนไหวตามความต้องการของตลาดโลก และราคายางจะมีราคาแตกต่างกันตามคุณภาพของยาง เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านผลตอบแทนที่สามารถเชื่อถือได้ ต้องศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการของศูนย์สารสนเทศทางการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งแสดงข้อมูลราคายางพาราที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละปี ควรมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมประเมินโครงการปลูกยางพาราตั้งแต่ปีที่กรีดยางได้ เช่น วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method : PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method)

6) การมีส่วนร่วมโดยชุมชน

การมีส่วนร่วมโดยชุมชนเป็นแนวทางการดำเนินการทางการวิจัยที่ได้รับการยอมรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยที่มีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน เนื่องด้วยการศึกษาค้นคว้าวิจัยในลักษณะที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการคิดค้น ดำเนินการและตัดสินใจ ย่อมจะส่งผลให้ผลลัพธ์จากการศึกษาวิจัยเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนจะได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามแนวความคิดและกระบวนการมีส่วนร่วม (ประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์, 2551) เนื่องด้วยการมีส่วนร่วมมีความหมายและสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการเปิดโอกาสให้สมาชิกในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดริเริ่มตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และร่วมรับผิดชอบต่อเรื่องต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนเอง อาจมีบุคคลอื่นภายนอกเป็นเครื่องมือในการถอดบทเรียนสำคัญ หรือเป็นบุคคลที่ให้การสนับสนุนกระบวนการศึกษาและดำเนินการของชุมชนได้ แต่การดำเนินงานหลักสำคัญจะอยู่ที่สมาชิกชุมชนเป็นผู้กำหนดลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยชุมชนตามแนวคิดของธนาภรณ์ เมทณีสฤติ (2543) ได้ระบุไว้ถึง

ลักษณะและแนวทางที่สมาชิกชุมชนต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการศึกษานี้ สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีวงจรการบริหารงานเชิงคุณภาพของเดมมิง (Deming W. Edwards, 2000) ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ การวางแผน (Planning) การร่วมปฏิบัติตามแผนงาน (Doing) การร่วมติดตามและประเมินผลแผนงานที่เกิดขึ้น (Checking) การปรับปรุงแก้ไข (Acting)

โดยมีผลกระทบต่อชุมชนในการเพิ่มมูลค่าชีวิตที่เกิดขึ้นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ผลเชิงเศรษฐกิจ

คือ ด้านการประกอบอาชีพ การค้า การเกษตร และการผลิต เนื่องจากเดิมกลุ่มเกษตรกรมีผลผลิตในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เมื่อมีโครงการปลูกยางพาราเกิดขึ้น ได้กำหนดพื้นที่การปลูกตามจำนวนไร่ เช่น 7 ไร่ ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 500 ไร่ เป็นต้นการวิจัยนี้คาดว่าจะสามารถช่วยให้สามารถทราบจำนวนเงินที่ใช้จ่ายไปเพื่อเป็นต้นทุนการผลิตและดำเนินงานอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ผลเชิงสังคม

การดำเนินโครงการวิจัยนี้ ทำให้วิถีชีวิตของชุมชนดีขึ้นเพราะมีส่วนร่วมจัดการกันเองโดยมีหน่วยงาน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษาหรือผู้ช่วย เพื่อดำเนินการปลูกยางพาราเป็นเบื้องต้นและกลุ่มเกษตรกร สามารถพัฒนาอาชีพตามความต้องการ

3. ผลเชิงสิ่งแวดล้อม

3.1 เป็นวิธีการเผาป่า ลดคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ที่มีผลต่อโลกร้อนและทำให้ปริมาณน้ำฝนมีมากขึ้น

3.2 สภาพแวดล้อมดีขึ้น โครงสร้างพื้นฐาน เช่น การขาดแคลนน้ำในการเกษตร ชุมชนต้องปรับปรุงด้านการเก็บกักน้ำ และใช้น้ำ

3.3 มีการติดตามประเมินผลผลิตในการสร้างกิจกรรม พัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

4. การพัฒนาเทคโนโลยี

การพัฒนาเทคโนโลยีจากโครงการนี้คือ การเรียนรู้ระบบการจัดเก็บข้อมูล วิธีการและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ได้นำมาใช้เกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ด้านการตลาดและข้อมูลทางการเงินของกลุ่มเกษตรกรเพื่อช่วยในการนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้การวิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีนั้นๆ มาใช้ในการวิจัยเพื่อมาหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ในงานด้านการจัดการผลผลิต ประกอบด้วย กระบวนการผลิต การตลาด การบริหารกลุ่มเกษตรกร การบัญชีและการเงิน โดยการวางแผนการผลิตทำให้ทราบการกำหนดราคาจำหน่าย การจัดการผลผลิตต้องทราบระยะเวลาการกรีดยาง การเก็บรวบรวมน้ำยาง โดยส่วนใหญ่พันธุ์ยางที่ปลูกในพื้นที่จัมมีเพียงพันธุ์ RRIM 600 แต่มีบางส่วนจะเป็นพันธุ์ RRIT 251 การจัดการปัจจัยการผลิตจะเน้นเรื่องของที่ดิน ทุน

ดำเนินงาน แรงงาน และคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่มที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการ คือ การตัดสินใจในเรื่องของการจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา ผลผลิตเป็นน้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และแนวโน้มในอนาคตจะเป็นการจัดการโรงงานเพื่อทำยางแผ่นรมควันชั้น 3 ต่อไป ด้านต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถประมาณการราคาจำหน่ายได้ การรวบรวมผลผลิต (product) คือ ยางก้อนถ้วย ซึ่งมีราคาต่ำกว่าการจำหน่ายด้วยน้ำยางดิบ ได้มีการตั้งคณะกรรมการฝ่ายตลาดขึ้นเพื่อหาแหล่งจำหน่ายให้กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร การรวมตัวกันในรูปแบบของกลุ่มจะทำให้สามารถต่อรองราคาผู้รับซื้อหรือพ่อค้าคนกลางได้มากกว่าการจำหน่ายด้วยตนเอง

นอกจากนี้ทางกลุ่มยังได้ศึกษา ระบบตลาดยางของประเทศไทย คือ ตลาดจร ตลาดท้องถิ่น สหกรณ์การเกษตร ตลาดกลางยางพารา (เช่น หาดใหญ่ สงขลา นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี) วิธีการประมูลยาง ด้านการบัญชีและการเงิน ข้อมูลราคายางเฉลี่ยที่ขายได้โดยเฉลี่ยตลอดปี และการมีส่วนร่วมโดยชุมชนซึ่งการดำเนินงานหลักสำคัญจะอยู่ที่สมาชิกของกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา คณะกรรมการดำเนินการและคณะกรรมการตลาดจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อให้การบริหารงานมีคุณภาพ ทำให้การจัดการผลผลิตมีประสิทธิภาพต่อไป

7) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมลมาศ ปรีดาศักดิ์ (2546) ได้ศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอ บางกล่ำ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิต ระดับความรุนแรงของปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐหรือเอกชน พบว่า จากการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยชั้นภูมิจำนวน 175 ราย แบ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานจำนวน 55 รายและไม่มีการจ้างแรงงานจำนวน 120 ราย ใช้การทดสอบแบบ Paired t-test ส่วนใหญ่กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงาน เป็นเพศชาย อายุ 41–50 ปี การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4–6 คน มีอาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน 5,001–10,000 บาท พื้นที่ในการทำสวนยาง 11–12 ไร่ มีเอกสารสิทธิ์ ใช้เงินส่วนตัวและเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง มีการใช้แรงงาน 1–2 คน และกรีดยางในช่วง 03.00 น.–06.00 น. มีการแบ่งรายได้ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในอัตรา 6:4 ลูกจ้างจะทำงานแบบไปกลับ เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่สวนยางเกินกำลังการผลิตจึงต้องจ้างแรงงาน หัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจในการทำสวนยาง เกษตรกรจะเลือกผลิตน้ำยางสด เพราะสะดวกและประหยัดต้นทุน ด้านเวลาและแรงงาน จะจำหน่ายผลผลิตยางในตลาดท้องถิ่นเพราะมีความสะดวกรวดเร็ว กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีการจ้างแรงงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31–40 ปี การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4–6 คน อาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก รายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท มีพื้นที่สวนยางไม่เกิน 10 ไร่ เป็นที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ ได้รับสนับสนุนเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการปลูกยาง หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจในการทำสวนยาง

เกษตรกรเลือกผลิตน้ำยางสด เพราะมีความสะดวก ประหยัดต้นทุนด้านเวลาและแรงงาน จะจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น เพราะมีความสะดวกรวดเร็ว พบว่ามีระดับความรุนแรงของปัญหาและความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐบาลหรือเอกชนของเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความช่วยเหลือในด้านที่ดิน ทุน แรงงาน การประกอบการและด้านอื่นๆ

ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2554) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษบ้านจำ หมู่ที่ 6 ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาของการดำเนินงานของกลุ่มและรูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษบ้านจำ หมู่ที่ 6 ตำบลปงยางคก อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการภายในกลุ่ม และ 3) เพื่อศึกษาทิศทางในการพัฒนากลุ่มอาชีพเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษบ้านจำในอนาคต เป็นการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือคือ การจัดเวทีเสวนาการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ และการทดลองการรวมกลุ่มด้วยการจัดการองค์กร POLC และเทคนิค SWOT เพื่อค้นหาศักยภาพกลุ่มด้วยกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม มีสมาชิกกลุ่มร่วมดำเนินการวิจัยจำนวน 30 คน พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวมกลุ่มไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการรวมกลุ่มอาชีพ ผู้นำกลุ่มไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาหรือสั่งการ โครงสร้างการรวมกลุ่มเป็นลักษณะที่ไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนคือ ไม่มีผังโครงสร้างกลุ่ม ไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับ ไม่มีกิจกรรมในการดำเนินงานกลุ่ม เช่น การประชุมสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และกลุ่มยังไม่ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลักดันให้เกิดความเข้มแข็งและงบประมาณในการพัฒนา ผลการวิจัย ทำให้มีการเชื่อมโยงการทำงานของกลุ่มอาชีพไปสู่เครือข่ายในระดับที่ใหญ่ขึ้น คือ ระดับตำบล อำเภอหรือจังหวัด

จำเนียร บุญมาก และคณะ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการองค์ความรู้ด้านธุรกิจเกษตรอินทรีย์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการประชุมกลุ่มย่อยกับกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการประเมินผลและติดตามผลการนำรูปแบบการบริหารงานไปใช้ในการดำเนินงานสร้างกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือและการจัดการความรู้ด้านธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ มีพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้จำนวน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสันทราย อำเภอแมริม อำเภอสารภี อำเภอสันกำแพง อำเภอฝาง อำเภอแม่สาย อำเภอแม่อน และอำเภอสันป่าตอง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานเพียงร้อยละ 45.21 ในขณะที่ร้อยละ 54.79 ไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ การบัญชีและการเงิน เกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์มีความต้องการเรียนรู้ด้านการบริหารงานในประเด็นต่างๆ ดังนี้ ด้านการผลิต เกษตรกรต้องการมีความรู้และเทคนิคการผลิต การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ ดินกล้า กิ่งพันธุ์ การขยายพันธุ์ และต้องการความช่วยเหลือในด้านเครื่องมือ

และอุปกรณ์การเกษตรที่ทันสมัย ด้านการตลาด มีความต้องการเรียนรู้เรื่องการบรรจุหีบห่อ และตลาดที่จะรับซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่อง ด้านการบัญชีเกษตรกรมีความต้องการแบบฟอร์มการบันทึกบัญชีที่สะดวกในการจดบันทึกข้อมูล และครอบคลุมทุกด้าน เพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารงานด้านต่างๆ ได้ ส่วนด้านการเงิน เกษตรกรมีความต้องการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการซื้อวัตถุดิบและมีความต้องการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องหั่นย่อยพืช เครื่องอัดเมล็ดปุ๋ย ผลงานวิจัยจากการประชุมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ มีการกำหนดโครงสร้างของเครือข่ายระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของกรรมการไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ ประธานกลุ่ม รองประธานกลุ่ม เลขานุการและผู้ประสานงานของแต่ละอำเภอ

ขไมพร ไชยลังกา (2545) ศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ: กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม ผลวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่มีระยะคืนทุน 7 ปี 2 เดือน มูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 26,566.39 บาท ร้อยละ 10 เท่ากับ 11,075.10 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 35.69 และเกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป มีระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 10 เดือน มูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 4,424.08 บาท ร้อยละ 7 เท่ากับ 428.56 บาท และร้อยละ 10 เท่ากับ 766.06 บาท มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 7.96 จะเห็นได้ว่าเกษตรกร ผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่จะมีระยะคืนทุนเร็วกว่าและเกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป เนื่องจากต้นทุนในการดำเนินงานของสวนยางมีความแตกต่างกัน ส่วนของค่าแรงงานและต้นทุนอื่นค่อนข้างใกล้เคียงกัน

ชุมพล พูลศิริ (2537) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการขายยางแผ่นผ่านตลาดกลางและตลาดท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ต พบว่าสภาพทั่วไปทางสังคม เศรษฐกิจ การติดต่อสื่อสารและจิตวิทยาของชาวสวนยางพารา พฤติกรรมในการขายยาง ปัญหาการขายยางผ่านตลาดกลางยางพาราและตลาดท้องถิ่น เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการขายยางแผ่นผ่านตลาดกลางยางพาราและตลาดท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่ชาวสวนยางมีฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีสถานภาพการจัดการสวนยาง ส่วนใหญ่เจ้าของดำเนินกิจการสวนยางพาราด้วยตนเอง รายได้เฉลี่ยทั้งหมดจากอาชีพหลักและอาชีพรองเท่ากับ 133,747 บาทต่อปี ร้อยละ 75 ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา กลุ่มผู้ขายยางผ่านตลาดกลาง มีความเป็นธรรมด้านราคา ร้อยละ 61 ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา กลุ่มผู้ขายยางผ่านตลาดท้องถิ่น เห็นว่าไม่มีความเป็นธรรมด้านราคา กลุ่มผู้ขายยางแผ่นผ่านตลาดกลางมีความพึงพอใจด้านราคา ร้อยละ 47 กลุ่มผู้ขายยางผ่านตลาดท้องถิ่นไม่พอใจด้านราคาร้อยละ 57 ควรมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและจัดตั้งจุดรับซื้อยางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของตลาดกลางด้วย

นพพล ตูคนธญา (2554) ได้ศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจสวนยางพารา จังหวัดชุมพร พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสวนยางพาราส่วนใหญ่มีการประกอบธุรกิจระหว่าง 1–10 ปี มีจำนวนสมาชิกในกลุ่มระหว่าง 21–30 คน รายได้เฉลี่ยระหว่าง 0–500,000 บาท/ครั้ง วิธีการจำหน่ายยางพารามารวบรวมกันแล้วนำไปประมูล มีระยะเวลาในการจำหน่าย 1–7 วัน/ครั้ง และผลิตภัณฑ์ยางพาราขายเป็นยางแผ่นดิบ ผลวิจัยสรุปได้ว่า ด้านการจัดการให้ความสำคัญในการวางแผน เพื่อดำเนินงานล่วงหน้า โดยมีปัจจัยภายในเกี่ยวกับ เรื่องต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ มีปัจจัยภายนอก คือ ราคายางพารา ผู้ประกอบการจะควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้วยตนเอง เน้นการปรับปรุงและพัฒนาสินค้าให้ดีขึ้น ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในด้านการจัดการ ด้านการตลาด ปัจจัยที่มีผลต่อการจำหน่ายยางพารา ได้แก่ ราคายาง มีการขายยางพาราโดยการรวมกลุ่มรวบรวมยางพาราเข้าประมูล ผู้ประกอบการจะได้รับส่งเสริมการขายและการประกอบธุรกิจจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดชุมพร การจ่ายชำระค่าสินค้าเป็นเงินสดทันที เน้นเรื่องคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์โดยมีการรับประกันสินค้า ตลาดเป้าหมาย คือ กลุ่มตลาดผู้บริโภค นอกจากนี้ ผู้ประกอบการไม่มีการโฆษณาสินค้าและไม่มีการส่งเสริมการขายสินค้า ด้านการบัญชี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการบัญชีในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ประกอบการจะทำการจดบันทึกบัญชีเป็นรายสัปดาห์ด้วยตนเอง โดยใช้สมุดบัญชี ไม่มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ด้านการเงิน แหล่งเงินทุนที่ใช้มาจากทุนของผู้ประกอบการเองโดยคิดว่าจะสามารถคืนทุนได้ ในระยะเวลา 10 ขึ้นไป ปัจจัยการกู้ยืมเงิน ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันในการกู้ยืม โดยจ่ายอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6–10 การชำระเงินจากผู้ซื้อจะชำระเป็นเงินสดและจ่ายในทันทีที่ขายยางพารา มีเงินสดหมุนเวียน ไม่เกิน 50,000 บาทต่อเดือน และมีต้นทุน ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี ด้านการผลิต ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ดินมีเอกสารสิทธิ์ ราคาต้นกล้ายางโดยเฉลี่ยรวม 20,000–40,000 บาทต่อครั้ง มีราคารูปลูกที่ซื้อมา โดยเฉลี่ยรวมไม่เกิน 30,000 บาทต่อครั้ง ใช้แรงงานปลูกยางพาราโดยเฉลี่ย 2–3 คนต่อไร่ ใช้ต้นกล้ายางชำถุงพันธุ์ RRIM 600 จะสามารถกรีดยางได้มากกว่า 25 ปีขึ้นไปถึงจะโค่นต้นยาง ด้านบริหารทรัพยากรมนุษย์ แรงงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และไม่ใช้คนในพื้นที่ การจ้างแรงงานเป็นแบบเหมาจ่าย ใช้แรงงานกรีดยางพาราโดยเฉลี่ย 1–2 คนต่อไร่ โดยผู้ประกอบการควรหาวิธีกรีดยางให้คนงานดูก่อนที่จะเริ่มกรีดยาง มีการสร้างบ้านพักคนงานให้อยู่อาศัย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อความสำเร็จของการดำเนินงานการทำสวนยางพารา

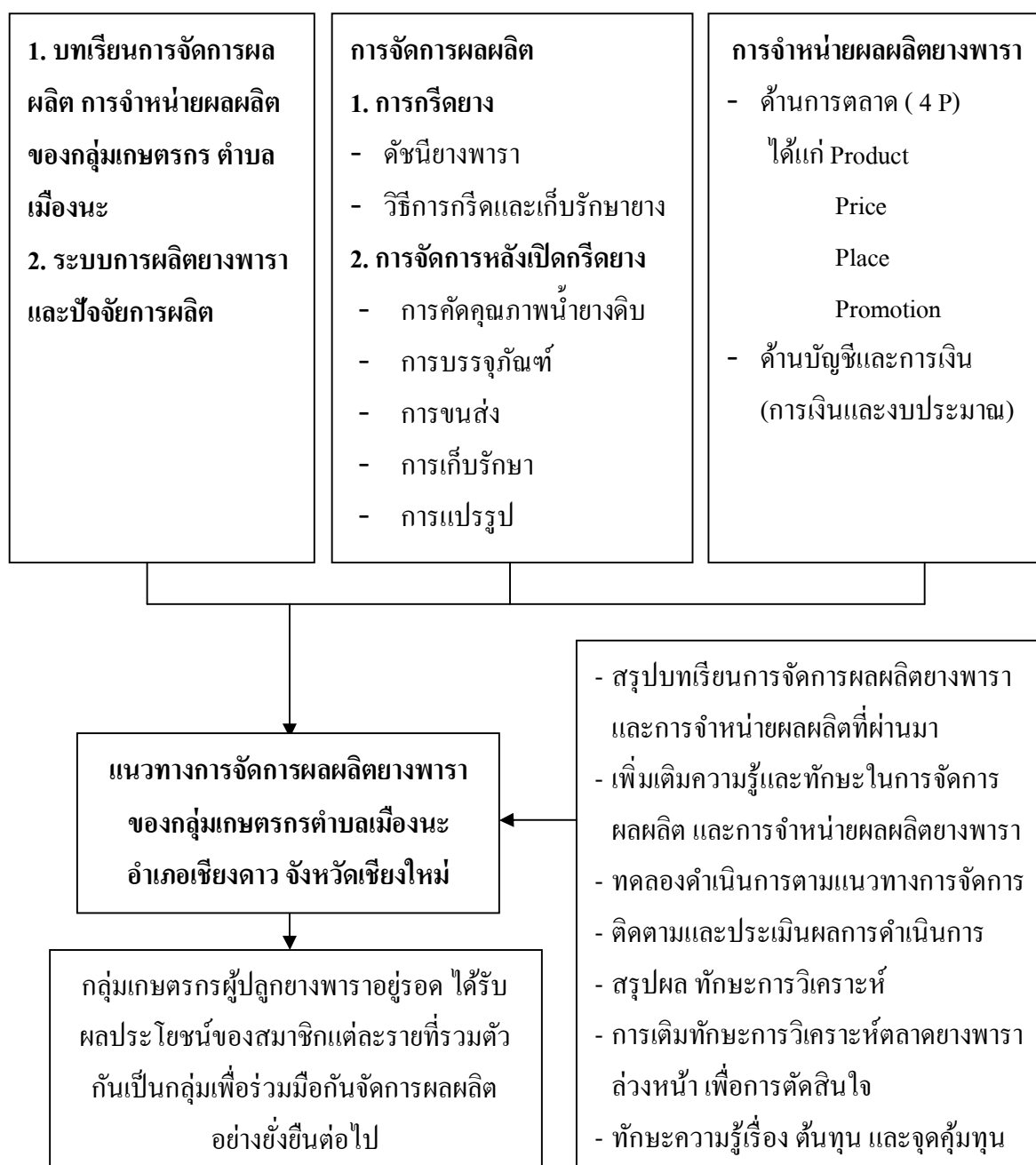
บุษบา อารีย์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สังเกตแบบมีส่วนร่วมและกิจกรรมสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และจากภายนอกกลุ่มเกษตรกร และถอดบทเรียนร่วมกันเพื่อศึกษาสภาพ บริบท

ชุมชนของผู้ปลูกยางพารา ก่อนและหลังปลูกยางพาราในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้เข้าร่วม “โครงการปลูกยางหนึ่งล้านไร่ ырกระดับ รายได้ของเกษตรกร เพื่อความมั่นคง” เป็นกลุ่มเกษตรกรในภาคเหนือเพื่อสร้างรากฐานเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในระยะยาว มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาทต่อรายต่อเดือน มีอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ปลูกยางอยู่บนเนินเขาที่สูงมีความลาดชัน กรมวิชาการเกษตร กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ให้ความรู้เรื่องการปลูก ยางพารา มีลักษณะการทำสวนยางขนาดเล็ก ระหว่าง 7 – 15 ไร่ ตำบลเมืองนะ เป็นพื้นที่มีศักยภาพ สามารถปลูกยางได้ พื้นที่ได้รับอนุมัติแล้ว 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ ใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 กลุ่ม เกษตรกรมีจุดแข็ง คือ ใช้แรงงานในครัวเรือน ให้ความร่วมมือในการได้รับความรู้และมีความ มั่นใจว่าจะสร้างรายได้ที่มั่นคงในการเลือกปลูกยางพารา มีจุดอ่อน คือ ไม่มีประสบการณ์ในการ ปลูกยางพารามาก่อน ขาดข้อมูลอย่างครบถ้วนในการลงทุน มีต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายค่อนข้าง สูง ค่าปุ๋ยเคมีราคาสูง สูตรที่ใช้คือ 20 – 10 -12 ดินมีคุณภาพต่ำ การปลูกยางพาราในระยะ 1 – 6 ปี ควรมีอาชีพเสริม มีปัญหาเรื่องไฟฟ้าไหม้ป่าสูงมาก ไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุน รายรับ รายจ่ายและ รายได้ ค่าใช้จ่าย ทำให้ผลกำไรขาดทุนไม่ชัดเจน มีต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยาง ประมาณ 18 บาทต่อต้น โดยได้รับจากสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง(สทย.) จำนวน 76 ต้น ต่อรายเป็นครั้งแรก ประมาณการว่าในปีที่ 7 ของการปลูกยางพาราจะสามารถกรีดยางได้ ต้นทุน การปลูกยางพารา 1 ต้น เท่ากับ 34.33 บาท จะมีกำไรเท่ากับ 35,191 บาท ต่อไร่ต่อปี

อร จุนธิระพงศ์ (2540) ได้ศึกษาถึงผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิตยางพารา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ด้านประสิทธิภาพการผลิตและผลกระทบจากโรค ความสำคัญของการผลิตยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและผลกระทบทางสังคมของการผลิต ยางพาราพื้นที่ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือถือได้ว่าเป็นเขตปลูกยางพาราใหม่เกษตรกรในแต่ ละพื้นที่ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของการปลูกและการดูแลสวนยาง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบสุ่มอย่างง่าย โดยใช้พื้นที่ในเขต 3 จังหวัดคือ หนองคาย เลย และบุรีรัมย์ รวม 160 ตัวอย่าง จาก การศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ยไม่เกิน 30 ไร่ โดยเป็น ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 และเริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางพารามีอายุประมาณ 6-7 ปี ส่วนใหญ่มีการ กรีดยาแล้วเฉลี่ย 1-3 ปี กรีดยางปีละประมาณ 8-10 เดือนและเลือกใช้วิธีกรีดยางตามภูมิอากาศ ไม่ใช้ สารเคมีเร่งน้ำยาง ปัญหาที่พบในสวนยางคือ ความเสียหายของต้นยางเนื่องจากเกษตรกรขาดความ ขำนาญในการกรีดยาง ส่วนผลกระทบของอุตสาหกรรมยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจนั้นพบว่า เมื่อ อุปสงค์ขั้นสุดท้ายมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าผลผลิต และการจ้างงาน ทำให้ เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 10% และผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นทางอ้อมมากกว่าทางตรง ด้านสังคมพบว่า เกษตรกรมีสภาพความเป็นอยู่ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหลังจากเปลี่ยนมาปลูกยางพารา

8. กรอบแนวคิดงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนการจัดการผลผลิต การจำหน่ายผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ ระบบการผลิตยางพารา และปัจจัยการผลิต รวมทั้งการจัดการผลผลิต ประกอบด้วย 1) การกรีดยางและวิธีการเก็บรักษายาง 2) การจัดการผลผลิตหลังการปิดกรีด ได้แก่ การคัดคุณภาพน้ำยางดิบ การบรรจุภัณฑ์ การขนส่ง การเก็บรักษา และการแปรรูป การจำหน่ายผลผลิตยางพารา ด้านการตลาด (4P) ด้านบัญชีและการเงิน เพื่อนำบทเรียนที่ผ่านมา เพิ่มเติมความรู้ และทักษะด้านการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิต เพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิต การติดตามและประเมินผล สรุปผล ทักษะการวิเคราะห์การจัดการผลผลิตอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 9 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษา กรอบการวิจัย ขั้นตอนการเตรียมการขึ้นโครงการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย และการดำเนินกิจกรรมในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ได้สรุปบทเรียนการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิตที่ผ่านมาและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตและช่องทางการตลาดยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ในการวิจัยครั้งนี้ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้เข้าศึกษาข้อมูลด้วยนักวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นพื้นที่ปฏิบัติงานในฐานะที่นักวิจัยเป็นคนในพื้นที่ ส่งผลให้การเก็บรวบรวมข้อมูลได้สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ การสังเกต การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการและการตรวจสอบข้อมูลร่วมกับชุมชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้วางแผนและดำเนินการวิจัยเป็นกระบวนการตามขั้นตอน ดังนี้

1. บริบทของพื้นที่ศึกษา
2. ขั้นตอนการเตรียมการขึ้นโครงการวิจัย
3. ระเบียบวิธีวิจัย
4. การดำเนินกิจกรรม

1. บริบทของพื้นที่ศึกษา

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งช้างพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม “โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ 1 ล้านไร่” โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการพื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่ปลูกในภาคเหนือ 300,000 ไร่ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 700,000 ไร่ รวมทั้งสิ้น 1,000,000 ไร่ กลุ่มเกษตรกรเป้าหมายของโครงการรวมประมาณ 142,850 ราย ในภาคเหนือ 17 จังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด

กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว ได้ดำเนินการปลูกยางพารามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา จำนวนกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ทำวิจัยมีจำนวน รวม 11 กลุ่ม มาจาก 14 หมู่บ้าน รวมเป็นสมาชิกของกลุ่มจำนวน 45 คน โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวง

เกษตรและสหกรณ์ ร่วม โดยเฉพาะสำนักงานส่งเสริมการค้าส่วนกลาง (สทก.) ให้ความรู้เรื่องการปลูกยางพาราและกรีดยางพาราอย่างต่อเนื่อง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่อนุมัติปลูกทั้งหมด รุ่นปี 2547 - 2557 ในพื้นที่ภาคเหนือ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 45 ราย ตำบลเมืองนะ ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโละป่าหาญ 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และบ้านน้ำรู 1 ราย รวม 34 ราย และตำบลทุ่งข้าวพวง ได้แก่ บ้านห้วยเป้า 11 ราย

2. ขั้นตอนการเตรียมการขึ้นโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตและช่องทางการตลาดยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ศึกษาการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิตที่ผ่านมาและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ตามแผนงานระยะที่ 1 เป็นเวลา 6 เดือน (สิงหาคม 2557 – มกราคม 2558) และตามแผนงานระยะที่ 2 เป็นเวลา 8 เดือน (กุมภาพันธ์ 2558 – กันยายน 2558) ดังนี้

แผนงานระยะที่ 1 เป็นเวลา 6 เดือน (สิงหาคม 2557 – มกราคม 2558)

1. การจัดเวทีทำความเข้าใจ และวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างทีมวิจัย
2. การจัดเวทีสรุปบทเรียนทบทวนการจัดการผลผลิต ระบบการผลิตยางพารา ปัจจัยการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตยางพาราที่ผ่านมา เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงาน (กิจกรรม SWOT)
3. จัดเวทีเสนอข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียน ข้อเสนอแนะต่อการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
4. ศึกษาดูงานกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จเรื่องการจัดการผลผลิตยางพารา ระบบการผลิตยางพาราและปัจจัยการผลิต
5. จัดกิจกรรมอบรมเพิ่มเติมความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต ระบบการผลิตยางพารา ปัจจัยการผลิต การวิเคราะห์ความคุ้มทุน การจำหน่ายผลผลิต และการศึกษาตลาดซื้อ-ขายสินค้าล่วงหน้า ให้กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ครั้งที่ 1
6. สรุปแนวทางการทดลองการจัดการผลผลิต ระบบการผลิตยางพารา ปัจจัยการผลิต และการจำหน่ายผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ครั้งที่ 1
7. ทดลองใช้แนวทางการจัดการผลผลิต ระบบการผลิตยางพารา ปัจจัยการผลิต และการจำหน่ายผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ครั้งที่ 1
8. ติดตามผลการใช้แนวทางการจัดการผลผลิต ระบบการผลิตยางพารา ปัจจัยการผลิต และการจำหน่ายผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ครั้งที่ 1

แผนงานระยะที่ 2 เป็นเวลา 8 เดือน (กุมภาพันธ์ 2558 – กันยายน 2558)

1. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และทักษะที่ยังไม่มี ซึ่งมีความจำเป็นในการจัดการผลผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ จากผลการทดลองและติดตามผลการใช้แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราในครั้งที่ 1
2. สรุปแนวทางการทดลองการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 2
3. ทดลองใช้แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 2
4. ติดตามและประเมินผลการทดลองการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ 2
5. จัดประชุมสรุปผลการทดลองการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
6. การประชุมสรุปผลการดำเนินงานของโครงการเพื่อเตรียมนำเสนอต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. จัดเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียนการทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การประชุมประจำเดือนของทีมวิจัย
9. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

3. ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

3.1 วิธีการดำเนินงานวิจัย

ช่วงพัฒนาโครงการ

1. การจัดเวทีเพื่อร่วมกันศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปลูกยางของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน
2. การสำรวจพื้นที่ และข้อมูลพื้นฐานบริบทชุมชน การปลูกและกรีดยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลทั่วไปของโครงการปลูกยางพารา ดำเนินการจริงในปัจจุบันพื้นที่อนุมติปลูกทั้งหมด ในจังหวัดเชียงใหม่ (รุ่นปี 2547 – 2557) (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร: 2557) โครงการปลูกยางพารา ที่ได้ดำเนินการจริงในปัจจุบันตามพื้นที่อนุมติปลูกทั้งหมด ในจังหวัดเชียงใหม่ มีอำเภอและกิ่งอำเภอรวม 22 แห่ง จำนวน 1,151 ราย และจำนวน 11,877 ไร่ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงอำเภอและกิ่งอำเภอ จำนวนราย และจำนวนไร่ ที่ดำเนินการในปัจจุบัน

อำเภอ	จำนวนราย	จำนวนไร่	อำเภอ	จำนวนราย	จำนวนไร่
เชียงดาว	116	1,280	ดอยสะเก็ด	21	215
ไชยปราการ	318	3,355	ฝาง	125	1,536
แม่อาย	23	193	แม่ริม	14	141
แม่แตง	76	839	สันกำแพง	3	30
สันทราย	17	177	กิ่งอำเภอแม่ออน	15	166
พร้าว	160	1,562	จอมทอง	21	181
ดอยเต่า	110	881	ฮอด	7	72
แม่แจ่ม	74	709	แม่วาง	3	26
สะเมิง	11	113	หางดง	4	41
สันป่าตอง	5	42	ออมก๋อย	20	213
ดอยหล่อ	8	105	-	-	-

แหล่งที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร: 2557

3.2 เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ทีมวิจัยได้ศึกษาบริบทของพื้นที่ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ รวมจำนวน 55 ราย ประกอบด้วย ประธานกลุ่มเกษตรกร รองประธานกลุ่มเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ (รายชื่อทะเบียนคุมเงินออม/เงินหุ้นรายบุคคล จากตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	ตำแหน่ง
1	นายอุดม อมยิ้ม	203	4	โล๊ะป่าหาญ	เมืองนะ	ประธานกลุ่ม
2	นายภิรมย์ แซ่หยาง	10	3	เมืองนะ	เมืองนะ	รองประธาน
3	นายเสาร์ ศรีอำภา	165	3	เมืองนะ	เมืองนะ	เหรัญญิก
4	นายมานพ ผักกา	14	7	ห้วยไส้	เมืองนะ	เลขานุการ
5	นายมงคล คำซอ	222	3	เมืองนะ	เมืองนะ	กรรมการ
6	นายชัยรัตน์ ศรีทราทวิกุล	194	6	เมืองนะ	เมืองนะ	กรรมการ
7	นายเสาร์ ส่างมน	61	3	เมืองนะ	เมืองนะ	ผู้ตรวจสอบฯ

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	ตำแหน่ง
8	นายพินิจ แสนจันทร์	165	3	เมืองนะ	เมืองนะ	กรรมการ
9	นางพัชรินทร์ สิงค์แก้ว	210	6	เมืองนะ	เมืองนะ	กรรมการ
10	นางอัมพิกา แซ่หว่าง	307	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
11	นางปรีชา แซ่หว่าง	307	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
12	ค.ต.นิกร มูลสม	25	5	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
13	นายธงชัย อมยิ้ม	69	4	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
14	นายพร พงษ์มา	148	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
15	นางอาหมี แซ่หลิว	549	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
16	นางฟ่องแผ้ว ใจไว	8	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
17	นายทองพลู คำพา	96	7	ห้วยไส้	เมืองนะ	สมาชิก
18	นายธรรมราช ทัพบุรี	72/1	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
19	นายเกียรติศักดิ์ แซ่หว่าง	307	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
20	นายวิสิทธิ์ ติ่งพิงค์	136	6	น้ำรู	เมืองนะ	สมาชิก
21	นางศรีนวล คุณถาวรกุล	30	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
22	นางสาวพัชร แซ่คว้ง	9	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
23	นายชูศักดิ์ สืบพันธุ์วงศ์	19	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
24	นายสมชาย ใจรักเมตตา	27	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
25	นางหนูเคลื่อนไหว สืบพันธุ์วงศ์	19	10	อรุโณทัย	เมืองนะ	สมาชิก
26	นางเจียจัน แซ่หย่าง	3	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
27	นางเลี้ยวเหมย แซ่ลี	552	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
28	นายชื่น วงศ์สถาน	130	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
29	นายสุคำ ขัดหลง	51/1	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
30	นายสุวิทย์ ศรีสังข์	357	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
31	นายเสงี่ยม ท้าวแก้ว	25/2	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
32	นายแดง ขัดหลง	175	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
33	นางนวล เภาใส	173	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
34	นางวรรณทนา ทาไชย	64	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
35	นายคำป็น สุขขา	2	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
36	นายประดิษฐ์ ไวยเนตร	116	1	ห้วยเป้า	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
37	นางแดง ศรีอำภา	80	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
38	นางจันทร์ศรี ศรีอำภา	146	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
39	นายบุญช่วย สุขขา	275	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	ตำแหน่ง
40	นายประเสริฐ คำเรือง	33	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
41	นายแดง บุญปิ่น	44/1	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
42	นายสมพล ศรีอำภา	44/2	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
43	นายศรี จอมมน	161	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
44	นายคำอ้าย ส่างมน	184	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
45	นางทองใบ ศรีสม	31	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
46	นางปรางระวี วงศ์หงษา	14	7	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
47	นายแดง เภาใส	173	1	เมืองนะ	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
48	นายวิญญู สืบพันช้างค์	547	10	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
49	นายประดิษฐ์ ทาไชย	171	1	เมืองนะ	ทุ่งข้าวพวง	สมาชิก
50	นายจำรัส ศรีสม	31	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
51	นายนิบุญ คำขอ	222	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
52	นายสุพิน วงศ์อ้าย	25	5	เมืองนะ	เมืองงาย	สมาชิก
53	นายสุรพล จันตะ	149	8	เมืองนะ	เมืองงาย	สมาชิก
54	นายประทีป ส่างมน	61	3	เมืองนะ	เมืองนะ	สมาชิก
55	นายวีระ บุญช่วย	62	5	เมืองนะ	เมืองงาย	สมาชิก

แหล่งที่มา: อุดม อมยิม, สัมภาษณ์ 13 มีนาคม 2558.

3.3 ระยะเวลาการทำวิจัย

ระยะเวลาการทำวิจัย 14 เดือน (สิงหาคม 2557 – กันยายน 2558) เนื่องจากเดิมทีมีวิจัยได้วางแผนงานวิจัยไว้ 12 เดือน แต่เนื่องจากมีช่วงการปิดกริดยางพาราในเดือนเมษายนและพฤษภาคมของทุกปี จึงได้ขยายเวลาการดำเนินงานวิจัยต่อไปอีก 2 เดือนเพื่อศึกษาการจัดการผลผลิตได้อย่างครบถ้วน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายปิด-เปิด (Close ended questionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในพื้นที่อนุภูมิภาคทั้งหมด ตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบันปี 2558 โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบริบทชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการผลผลิต ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่

โดยจัดทำแบบสอบถาม เกี่ยวกับ

1. ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย สถานภาพทางครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพเสริม จำนวนสมาชิกในครอบครัว ก่อนเข้าโครงการประกอบอาชีพอะไร มีจำนวนทรัพย์สินจำนวนหนี้สินเท่าไร ปัจจุบันทำอาชีพอะไร เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารา ประเภทของกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน เช่น โฉนด นส.3ก หรือ สปก. มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่ายอะไรบ้างเช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายปลูกยางพารา และอื่นๆ ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ เป็นรายวัน รายเดือน หรือตามฤดูกาล ความคาดหวังในอนาคตเมื่อปลูกยางพาราแล้วมีอะไรบ้าง เกษตรกรเป็นคนท้องถิ่นใช่หรือไม่

2. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ เกี่ยวกับต้นทุนการผลิต การปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา และแนวทางการจัดการผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

3.5 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีการทดสอบแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบคำถามให้มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และความชัดเจนของคำถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและหาค่าเชื่อมั่นก่อนนำไปใช้

2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าเอกพันธ์ภายในเท่ากับ 0.9376 เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วแปลผลได้ว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง (ลิน พันธุ์พินิจ, 2547)

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทีมวิจัยใช้การสนทนากลุ่มย่อย การประชุม การสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกยาง พารา การลงมือปฏิบัติตามหลักวงจร P-D-C-A ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้ง การสังเคราะห์และวิเคราะห์องค์การด้วย SWOT ANALYSIS หนุนเสริมการมีส่วนร่วมด้วยการศึกษาดูงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การสังเกต การบันทึก การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การจัดประชุมและเวทีวิจัย

1. การสังเกต

ทีมวิจัยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่สังเกตเห็นได้และบันทึกไว้ตามสภาพความเป็นจริง โดยเข้าร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งเพื่อให้ได้ครบตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้ ในขณะที่มีการสังเกตผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ไปในตัว โดยเฉพาะด้านกิจกรรม

2. การบันทึก

การบันทึกข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ โดยอาศัยสมุดบันทึกการสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูปเทปบันทึกเสียง ฯลฯ ในการบันทึกใช้วิธีการจดตามคำ บอกเล่าและซักถามประเด็นที่ได้ตั้งเอาไว้ โดยการบันทึกตามลำดับขั้นตอนของพิธีกรรม ความเชื่อและประเพณีต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรม

3. การสัมภาษณ์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิถีชีวิตของชุมชนซึ่งเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ประเภทข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลสังคมและวัฒนธรรม การสัมภาษณ์ครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีเวลาร่วมสังเกตการณ์ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเสริมกันจากผู้เก็บข้อมูลและผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้สัมภาษณ์โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและซักถาม ใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะพูดคุยแบบกันเอง เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 7 – 10 ครั้ง โดยจะใช้เวลาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ

โดยทีมวิจัยแจกแบบการสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ทำการสัมภาษณ์ตามเวลาที่กำหนด โดยเดินทางไปสัมภาษณ์พร้อมจดบันทึกการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หัวข้อในการสัมภาษณ์นั้น ทีมวิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น นำไปทดลองใช้และปรับปรุงกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้น

2. ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยทีมวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้สัมภาษณ์เองและลงพื้นที่แบ่งกลุ่มที่จะสัมภาษณ์ตามความคุ้นเคยของผู้ตอบแบบสอบถามและผู้เข้าสัมภาษณ์

3. รวบรวมแบบการสัมภาษณ์ทั้งหมดเพื่อหาข้อเท็จจริง นำมาวิเคราะห์ตามความเป็นจริง

ตารางที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

แบบบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์	
ชื่อ-นามสกุล.....	บ้าน.....ตำบล.....
1. กลุ่มเกษตรกรมีความเป็นมาอย่างไร 2. ที่อยู่อาศัยของกลุ่มเกษตรกร 3. สถานภาพทางครอบครัว 4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยร่วมกัน 5. ประกอบอาชีพอะไร 6. อาชีพหลักคืออะไร และอาชีพเสริมคืออะไร 7. เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้างมีทรัพย์สิน และ หนี้สิน ประมาณเท่าใด 8. ปัจจุบันทำอาชีพอะไร ขณะปลูกยางพารา ยังทำอาชีพเดิมอยู่หรือไม่ 9. การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราในแหล่งปลูกยางใหม่ เพราะเหตุใด 10. มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่าย/อะไรบ้าง (ค่าใช้จ่ายครอบครัว ค่าใช้จ่ายปลูกยางพาราและด้านอื่น ๆ) 11. ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้/มีรายได้เป็นรายวัน /รายเดือน /หรือฤดูกาล 12. ความคาดหวังในอนาคตเมื่อปลูกยางพารามีอะไรบ้าง 13. อาชีพปัจจุบันเป็นของตนเองหรือของครอบครัว 14. เป็นคนท้องถิ่นที่นี่โดยกำเนิดใช่หรือไม่ 15. พื้นที่ทำกินอยู่ในปัจจุบันมาจากแหล่งใด (เช่น ของตนเอง/ สปก./ นส 3 /อื่น ๆ)	

หมายเหตุ: ทีมวิจัยได้บันทึกข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ, กันยายน 2557

4. แบบสอบถาม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยเป็นคำถามปลายเปิด-ปิด เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังและปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น กลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจงและใช้เป็นแนวทางการสำรวจ การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ เพื่อได้รับข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่
 - 2.1 สัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยสร้างแบบสำรวจโดยทีมวิจัยช่วยกันทำการทดลองใช้และนำมาสรุปผล
 - 2.2 แบบสอบถาม
 - 2.3 สรุปผลงานวิจัย

3.7 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทีมวิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากภาคสนามเป็นหลัก ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจริงตามสภาพแวดล้อม มีการตีความข้อมูลโดยกำหนดคำสำคัญและวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ทีมวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลภายใต้กรอบแนวคิดงานวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ โดยใช้แนวคิดของการศึกษาจากหลายมิติเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้น ในเรื่องวิถีชีวิตของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จำนวนประชากรในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 420 ครัวเรือน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกและตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ฝ่ายทะเบียนราษฎรอำเภอเชียงดาว: 2556) ได้แก่ ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการ ด้านต้นทุนการผลิต การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และด้านการเงินและบัญชี
2. ปัจจัยการผลิต จากแหล่งข้อมูลของสถาบันวิจัยการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2557) ได้แก่

2.1 สภาพพื้นที่การปลูกยางพาราที่เหมาะสม มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศาต้องทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน รวมทั้งไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขังลักษณะดิน เป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตรและไม่มีชั้นหินแข็งหรือชั้นดินดาน ระดับน้ำใต้ดินต่ำกว่า 1 เมตร การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี มีค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมประมาณ 4.5-5.5 และไม่เป็นดินที่มีชั้นหินปูน สภาพภูมิอากาศ มีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปีและมีจำนวนวัน ฝนตกเฉลี่ยประมาณ

120-150 วันต่อปี แหล่งน้ำ คือ อาศัยน้ำฝน และให้น้ำในช่วงหน้าแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแรก หลังปลูกยางพารา

2.2 พันธุ์ยางพารา ได้แก่ พันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง เจริญเติบโตดีมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และต้านทานโรค และพันธุ์ยางตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร คือกลุ่มที่ 1 ให้ผลผลิตน้ำยางสูง คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251, 226 และ RRIM 600

2.3 การปลูก การเตรียมพื้นที่คือ วางแนวและขุดหลุม ทำแนวแถวหลัก และวางแนวปักระบบการขนยางไปปลูก วิธีการปลูก ควรปลูกต้นฤดูฝน

2.4 การดูแลรักษา ปลูกพืชคลุมดิน คลุมโคน ให้ปุ๋ยระยะก่อนเปิดกรีด ตัดแต่งกิ่ง ผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง สร้างทรงพุ่ม ทำแนวป้องกันไฟ ป้องกันรอยไหม้จากแสงแดด ใถพรวนกำจัดวัชพืช และอาการเปลือกแห้ง

2.5 สุขลักษณะและความสะอาด ประกอบด้วย กำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง อุปกรณ์เครื่องใช้ต้องทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อยหลังการใช้ เก็บรักษาปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในที่ปลอดภัย ดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้

2.6 ศัตรูของยางพาราและการป้องกันกำจัด ได้แก่ โรคใบร่วงและฝักเน่า โรคราแป้ง โรคเส้นดำ โรคใบจุดก้างปลา โรคราสีชมพู โรคราขาว แมลงปลวก หนอนทราย ตัวตุง วัชพืชฤดูเดียว วัชพืชข้ามปี เฝื่อน

2.7 คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัยและเหมาะสม การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช นิยมใช้เครื่องพ่น 2 ชนิด ได้แก่ เครื่องพ่นแบบสูบโยกสะพายหลังและเครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันน้ำ

2.8 การเสริมปลูกพืชเสริมรายได้ระหว่างแถวยางในช่วงยางอายุไม่เกิน 3 ปี ปลูกพืชเสริมรายได้ที่ทนต่อสภาพร่มเงาสวนยางและเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง

3. พื้นที่ปลูกยาง ตำบลเมืองนะเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่ โดยอยู่ในความดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เป็นพันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง พันธุ์ยางชั้น 1 โดยส่วนใหญ่เป็นชนิดสถาบันวิจัยยาง RRIM 600 (ประมาณ 80%) ที่เหลือมีบางราย ปลูกชนิดสถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพาราในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษายางพารา ประกอบด้วย การบุกเบิกพื้นที่ วางแนวและขุดหลุม ปลูกยาง กรีดยางพารา บำรุงรักษา ปราบศัตรูพืช และการป้องกันไฟป่า

สรุปค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพาราพื้นที่ ต่อไร่ ต่อยาง ต่อปี (ไร่/ราย/ปี) โดยใช้เงื่อนไข อัตราค่าวัสดุปลูก ได้แก่ ค่าปุ๋ย เมล็ดพืชคลุมดิน พันธุ์ยาง และอัตราแรงงาน/วัน ตามที่จ่ายจริง

1. ศึกษาระยะเริ่มแรกในการปลูกยางพาราของเกษตรกรว่าเริ่มต้นทำอาชีพอะไร อย่างไร
2. มีการสร้างรายได้อย่างไร มีฐานะความเป็นอยู่อย่างไร ก่อนและหลังกรีดยางพารา

3. สรุปผล วิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3.8 การตรวจสอบข้อมูล

ตามโจทย์วิจัยและปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปวิธีการได้ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเริ่มทำพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลังเก็บข้อมูลสิ้นสุดลง และ วิเคราะห์ข้อมูลจาก 2 มุมมอง คือ มุมมองของกลุ่มเกษตรกรและมุมมองของผู้วิจัย โดยเข้าไปสัมผัสกับข้อมูลหรือปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมก่อน แล้วพยายามสร้างข้อสรุปในลักษณะของการค้นพบข้อสรุปเป็นความพยายามศึกษาเพื่อให้เห็นภาพรวมของสิ่งที่เกิดขึ้น การตรวจสอบข้อมูลนั้น ทีมวิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลจากการเก็บรวบรวม เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลนั้นถูกต้องและสามารถตอบคำถามของการวิจัยได้หรือไม่ พิจารณาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือหรือไม่ โดยนำข้อมูลทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา นายเสริมศักดิ์ สุขเกษม (หัวหน้าพนักงานสวนยาง ฝ่ายปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์ผู้ปลูกยางพารา (สกย.) และพันตรีณรงค์ ศรีทิตย์ (ที่ปรึกษางานวิจัยฝ่ายพื้นที่ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่))

เนื่องจากการวิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ การจัดเวทีประชุมเพื่อเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยมีคำถามที่ได้เตรียมไว้แล้วเป็นแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามที่ต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. สภาพและบริบทของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพาราก่อนปลูกยางพาราใน ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร
2. การจัดการต้นทุนการผลิตในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ เป็นอย่างไร
3. ระบบการจัดการด้านตลาดของเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ
4. แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเป็นอย่างไร

4. การดำเนินกิจกรรม

การจัดเวทีทำความเข้าใจ และวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างทีมวิจัย

การจัดเวทีทำความเข้าใจ และวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างทีมวิจัย วิธีดำเนินกิจกรรม ทำให้เกษตรกรสามารถพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ การเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการปลูกยางพาราและการจัดการผลผลิตคือ กริดยางได้ ดังนี้

1. ผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการและสมาชิก มีความรู้ ความเข้าใจ สืบหาข้อมูลของตนเองในการจัดการกลุ่ม สามารถวิเคราะห์ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มผ่านการจัดเวทีชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับระยะเริ่มแรกในการปลูก

ยางพาราของเกษตรกรว่าเริ่มต้นทำอาชีพอะไร มีการสร้างรายได้อย่างไร มีฐานะความเป็นอยู่ ก่อนและหลังกรีดยางพาราอย่างไร

2. การเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและพฤติกรรม ในเรื่องการจดบันทึกข้อมูลด้านจำนวนผลผลิต รายรับ – รายจ่าย การจัดทำทะเบียนการกรีดยางพาราเป็นรายเดือน เพื่อทราบต้นทุนการผลิต

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการทำกิจกรรมเพื่อการจัดการผลผลิต และการคำนวณต้นทุนทางบัญชี

4. ต้นทุนการปลูกยางพาราในพื้นที่ช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิต ปีที่ 1-6 และ ปีที่ 7 ขึ้นไปและช่วงกรีดยางได้ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ คือ ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษายางพารา ประกอบด้วย การบุกเบิกพื้นที่ วางแนวและขุดหลุม การปลูกยาง และบำรุงรักษา และสรุปค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพาราพื้นที่ ต่อไร่ ต่อราย ต่อปี (ไร่/ราย/ปี) โดยใช้เงื่อนไข อัตราค่าวัสดุปลูก ได้แก่ ค่าปุ๋ย เมล็ดพืชคลุมดิน พันธุ์ยาง และอัตราค่าแรงงาน/วัน ตามที่จ่ายจริง

5. การกำหนดประชากร พิจารณาได้ 3 ลักษณะ คือ ภาคเกษตรกรรม ภาคครัวเรือนและภาคเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ (สทย.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) กรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกรมตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีการสร้างแบบทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตยางพารา และการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล พิจารณาออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

8. การตรวจสอบข้อมูลและทดสอบความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ได้รับ

9. การวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูล หาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยต้นทุนต่อหน่วย

10. การสรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของกลุ่มเกษตรกรเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

11. สรุปผล วิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ หาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

การจัดประชุมและเวทีวิจัย

กิจกรรมที่ทีมวิจัยดำเนินการตามแผนงานตั้งแต่ระยะที่ 1 นั้นเป็นการศึกษาข้อมูลของกลุ่มเกษตรกรเพื่อประมวล ค้นหาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลเมืองนะ และระยะที่ 2 จะเน้นกระบวนการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราทำบลเมืองนะ ศึกษาดูงานในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาวิเคราะห์ความสามารถของกลุ่มเกษตรกร สร้างรายได้ต่อไป

ประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานของทีมวิจัยในการลงพื้นที่ รวม 8 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 ลงพื้นที่เพื่อค้นหาโจทย์เพื่อการวิจัย พร้อมพี่เลี้ยง (Node) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) เมื่อเดือนสิงหาคม 2557 (ตามภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 การลงพื้นที่ครั้งแรกเพื่อพบกับกลุ่มเกษตรกร เพื่อชวนให้พูดคุยถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่การปลูกยางพาราช่วงก่อนเริ่มต้นงานวิจัย

ภาพที่ 11 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับต้นยางพาราที่ปลูกและมีขนาดเหมาะสมสามารถกรีดยางได้ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 1

เดือนสิงหาคม 2557 ได้มีการลงพื้นที่เพื่อค้นหาโจทย์เพื่อการวิจัย พร้อมพี่เลี้ยง (Node) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำนักงานสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) เป็นการลงพื้นที่ครั้งแรกของทีมวิจัย เพื่อพบกับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพื่อชวนให้พูดคุยถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่การปลูกยางพาราช่วงก่อนเริ่มต้นงานวิจัยและขณะดำเนินงานวิจัย จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทราบเกี่ยวกับต้นยางพาราที่ปลูกและมีขนาดเหมาะสมสามารถกรีดยางได้ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมที่ 2 ประชุมร่วมกันโดยจัดเวทีครั้งที่ 1 พร้อมแกนนำคณะกรรมการ 7 คน และทีมวิจัย 5 คน เพื่อจัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้นของวิธีการดำเนินการ จัดบันทึกต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่าย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลกลุ่มและข้อมูลชุมชน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อสร้างกรอบแนวคิดขึ้นจากข้อสงสัย และหาแนวทางดำเนินงาน โดยมีสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมประชุมศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ร่างแบบสอบถามและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ก่อนดำเนินงานวิจัย เดือนกันยายน 2557 การจัดประชุมครั้งนี้ทำที่บ้านของประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 12-13 ประชุมร่วมกันโดยจัดเวทีครั้งที่ 1 พร้อมแกนนำคณะกรรมการ และทีมวิจัย เพื่อจัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้น

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 2

ทีมวิจัยได้จัดเวทีครั้งที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เพื่อประชุมร่วมกัน พร้อมแกนนำคณะกรรมการ 7 คน และทีมวิจัย 5 คน
2. เพื่อจัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการเบื้องต้นของวิธีการดำเนินการ จัดบันทึกต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่าย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลกลุ่มและข้อมูลชุมชน ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ

3. เพื่อสร้างกรอบแนวคิดขึ้นจากข้อสงสัย และหาแนวทางดำเนินงานโดยมีสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมประชุมศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ร่างแบบสอบถามและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการของกลุ่มเกษตรกร ก่อนดำเนินงานวิจัย เดือนกันยายน 2557 การจัดประชุมครั้งนี้ทำที่บ้านของประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประชุมร่วมกันโดยจัดเวทีครั้งที่ 1 พร้อมแกนนำคณะกรรมการ และทีมวิจัย จัดทำแผนที่ (Mapping) การดำเนินงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในหลักการขั้นต้น

กิจกรรมที่ 3 นัดประชุมเฉพาะแกนนำ เพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐานของชุมชนข้อมูลการจัดการผลผลิตยางพารา ชี้แจงการเก็บข้อมูล ที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ประชุมช่วงเดือน ตุลาคม 2557 กำหนดระยะการเก็บข้อมูล รับทราบปัญหาในการสร้างแบบสอบถาม แก้ไขทบทวนและจัดทำแบบสอบถาม เป็นแนวทางในการใช้กระบวนการจัดการผลผลิต (ตามภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 นัดประชุมเฉพาะแกนนำ รับทราบปัญหาของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ การดำเนินงานที่บ้านรองประธานกลุ่มเกษตรกร เมื่อเดือนตุลาคม 2557

ภาพที่ 15 สำรวจพื้นที่ต้นยางที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกและกรีดยางได้ เดือนพฤศจิกายน 2557

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 3

หลังจากการนัดประชุมเฉพาะแกนนำ เพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ การจัดการผลผลิตยางพารา และวิธีการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2557 กำหนดระยะการเก็บข้อมูล รับทราบปัญหา แก้ไขทบทวนและจัดทำแบบสอบถาม ได้แนวทางในการใช้กระบวนการจัดการผลผลิต เริ่มต้นจากการสำรวจพื้นที่ต้นยางที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูก และกรีดยางได้

กิจกรรมที่ 4 กระบวนการจัดการผลผลิตที่เกิดขึ้น ดำเนินการจัดทำโดยคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลักการและวิธีการดำเนินการจัดการผลผลิต ตามระบบ ได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ข้อมูลแนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องกระบวนการจัดการผลผลิตได้น้ำย่างคืบ และยางก้อนถ้วย

ภาพที่ 16 ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร เป็นน้ำยางดิบ

ภาพที่ 17 ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร เป็นยางก้อนถ้วย

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 4

ดำเนินการจัดทำโดยคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักการ กระบวนการจัดการผลผลิตที่เกิดขึ้นและวิธีการดำเนินการจัดการผลผลิต อย่างเป็นระบบ ได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ข้อมูลแนวทางการจัดการผลผลิต

ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องกระบวนการจัดการผลผลิตได้ผลผลิต 2 ชนิด คือ 1) น้ำยางดิบ และ 2) ยางก้อนถ้วย ซึ่งสามารถจำหน่ายได้ สร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรต่อไป

กิจกรรมที่ 5 ทดลองใช้แบบสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะยางพาราที่กรีดยางได้ มีการจัดทำ Mapping ด้วยการจัดเวที ครั้งที่ 2 เพื่อพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการจัดการผลผลิตที่เหมาะสมและทำแบบสอบถามให้สมบูรณ์ได้ผลสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ภาพที่ 18-19 ประธานกลุ่มเกษตรกร (นายอุดม อมยิ้ม) เข้าประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางจัดการผลผลิตยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 5

กิจกรรมเพื่อพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการจัดการผลผลิตที่เหมาะสมและพัฒนาแบบสอบถามให้สมบูรณ์ โดยการทดลองใช้แบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาลักษณะยางพาราที่กรีดยางได้เป็นผลผลิต ประธานกลุ่มเกษตรกร เข้าประชุมกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางจัดการผลผลิตยางพารา มีการจัดทำ Mapping ด้วยกันอีกโดยจัดเวที ครั้งที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ได้แบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

กิจกรรมที่ 6 การจัดการความรู้โดยใช้การสาธิตวิธีการกรีดยางพาราและให้สมาชิก ได้ลงมือทำด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ลงพื้นที่เพื่อร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วย ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

ภาพที่ 20 สาธิตวิธีการกรีดยางอย่างถูกวิธีโดยประธานกลุ่มเกษตรกร นายอุดม อมยิ้ม

ภาพที่ 21-22 สาธิตวิธีการกรีดยาง ช่วงเช้าเวลาระหว่าง 2 นาฬิกา (ตี 2) ถึง 4 นาฬิกา (ตี 4) อย่างถูกวิธี

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 6

การจัดการความรู้โดยใช้การสาธิตวิธีการกรีดยางพาราและให้สมาชิก สาธิตวิธีการกรีดยาง ช่วงเช้าเวลาระหว่าง 2 นาฬิกา (ตี 2) ถึง 4 นาฬิกา (ตี 4) อย่างถูกวิธี ได้ลงมือทำด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ลงพื้นที่เพื่อร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้วย ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มมากขึ้น

กิจกรรมที่ 7 การจัดการด้านระบบตลาดหลังจากกรีดยางพาราได้นำมาขายบนพื้นที่ของกลุ่ม ซึ่งมีเพียงบริเวณที่ดินว่างเปล่า ทุกรอบของการกรีดยางเดือนละ 1 ครั้ง เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีรายได้จากการจำหน่าย โดยทั่วไปสามารถกรีดยางได้ เพราะเป็นยางพาราที่ปลูกอยู่ในช่วงปีที่ 7 -8

ภาพที่ 23 การใช้ตราจังหวัดนำหนัก ยางก้อนถ้วยนำมาจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง

ภาพที่ 24-25 นำผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะต้องการจำหน่ายให้พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 26 ผลผลิต นำมาจำหน่ายบนที่ของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 27 แสดงการมีส่วนร่วมของสมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ ช่วยกันนำยางก้อนถ้วยมาจำหน่ายบนพื้นที่ฝ่ายตลาดที่จะก่อสร้างอาคาร

ภาพที่ 28 สมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ วางแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นโรงงานแปรรูปผลผลิตยางพารา หลังจากได้ศึกษาดูงานที่จังหวัดกำแพงเพชร

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 7

การจัดการด้านระบบตลาดหลังจากกรีดยางพาราได้นำมาจำหน่ายบนพื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ซึ่งมีเพียงบริเวณที่ดินว่างเปล่า ทุกครั้งของการกรีดยางเดือนละ 1 ครั้ง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจะมีรายได้จากการจำหน่าย โดยทั่วไปสามารถกรีดยางได้ เพราะเป็นยางพาราที่ปลูกอยู่ในช่วงปีที่ 7-8 ได้องค์ความรู้เมื่อมีการใช้ตราชั่งวัดน้ำหนัก ยางก้อนถ้วยนำมาจำหน่ายให้พ่อค้าคนกลาง ผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะต้องการจำหน่ายให้พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ นำผลผลิตที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะต้องการจำหน่ายให้พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อในพื้นที่ ผลผลิตที่นำมาจำหน่ายบนพื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ แสดงการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

และคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ช่วยกันนำยางก้อนถ้วยมาจำหน่ายบนพื้นที่ฝ่ายตลาดที่ยังได้ก่อสร้างอาคารของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ วางแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นโรงงานแปรรูปผลผลิตยางพารา และวางแผนศึกษาดูงานที่สหกรณ์ผู้ผลิตยางจังหวัดกำแพงเพชร

กิจกรรมที่ 8 จัดประชุมทบทวนเมื่อสิ้นสุดการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาดูงานที่ สหกรณ์สงเคราะห์ยางไทรตรึงกำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรเมื่อวันที่ 5-6 มกราคม 2558 เพื่อนำมาปรับใช้กับการวิจัยระยะที่ 2 โดยแจ้งผลการดำเนินการร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และเพื่อประเมินผล ในกิจกรรมนี้ได้จัดโครงการดูงาน ชื่อ “โครงการการบัญชีต้นทุนการผลิตสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลเมืองนะ เทศบาลเมืองนะ กิจกรรมนี้ทำให้กลุ่มสมาชิกเกษตรกร สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผย

ภาพที่ 29 ศึกษาดูงานของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกเพื่อได้ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการตลาด

ประเภท	ราคา	ผู้ประมูล
ยางแผ่นดิบชั้น 3	49	
ยางแผ่นดิบชั้น 4	47.50	
ยางตกเกรด	46	
ฟอง	33	
เศษยางแห้ง	24	
เศษยางหิมาด	21	
เศษยางเปียก	18	

มีน้ำกรดขาย แคลละ 100 บาท

ภาพที่ 30 วิธีการบันทึกข้อมูลของฝ่ายตลาดจากการศึกษาดูงาน

ภาพที่ 31 การแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น สมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ มีความต้องการจะทำหลังจากการศึกษาดูงานที่จังหวัดกำแพงเพชร

ภาพที่ 32-33 กระบวนการทำยางแผ่นของกลุ่มเกษตรกรไทรตรังย์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 8

จัดประชุมทบทวนเมื่อสิ้นสุดการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาดูงานที่ สหกรณ์สงเคราะห์ยาง ไทรตรังย์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อช่วง 2 วัน คือวันที่ 5-6 มกราคม 2558 เพื่อนำมาปรับใช้กับการวิจัยระยะที่ 2 โดยแจ้งผลการดำเนินการร่วมกันเพื่อวิเคราะห์และเพื่อ ประเมินผล ในกิจกรรมนี้ได้จัดโครงการดูงาน ชื่อ “โครงการการบัญชีต้นทุนการผลิตสำหรับ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตำบลเมืองนะ เทศบาลเมืองนะ กิจกรรมนี้ทำให้กลุ่มสมาชิกเกษตรกร สามารถแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเปิดเผย ศึกษาดูงานของคณะทำงานกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกเพื่อได้ความรู้ความเข้าใจใน การดำเนินงานด้านการตลาด วิธีการบันทึกข้อมูลของฝ่ายตลาดจากการศึกษาดูงาน การแปรรูป น้ำยางเป็นยางแผ่น สมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะมีความต้องการจะทำหลังจากการศึกษาดูงานที่ จังหวัดกำแพงเพชร กระบวนการทำยางแผ่นของกลุ่มเกษตรกรไทรตรังย์กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

โดยมีหลักการและเหตุผลในการเดินทางดูงาน สหกรณ์สงเคราะห์การปลูกยางนคร ไตรตรังษ์กำแพงเพชร (เมื่อวันที่ 5-6 มกราคม 2558) เนื่องจากโครงการวิจัยเรื่อง “ศึกษาดูงาน หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ สหกรณ์สงเคราะห์การปลูกยางนครไตรตรังษ์กำแพงเพชร” โดย ทีมวิจัยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ มหาวิทยาลัยพายัพ และสำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) วันที่ 5-6 มกราคม 2558 ณ สหกรณ์สงเคราะห์การปลูกยางนครไตรตรังษ์ กำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องการจัดการ ผลผลิตยางพารา การตลาด และการแปรรูปยางพาราให้เป็นยางแผ่น เพื่อสามารถสร้างรายได้ เพิ่มขึ้น ได้แนวทางอันเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

กิจกรรมที่ 9 ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเพื่อเดินทางไปจังหวัดพะเยา

ภาพที่ 34 ทีมวิจัยได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่) เพื่อหาวิธีทดลองการแปรรูปผลผลิตยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ในตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง

ภาพที่ 35 ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) จังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเดินทางไปจังหวัดพะเยา

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 9

ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานการยางแห่งประเทศไทย) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเดินทางไปจังหวัดพะเยา โดยมีผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ทีมวิจัย คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการตลาด เพื่อหาวิธีทดลองการแปรรูปผลผลิตยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ในตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง

กิจกรรมที่ 10 ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับประธานกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลผลิตยางพาราไปจำหน่ายที่จังหวัดลำปางและแหล่งรับซื้ออื่นๆ

ภาพที่ 36 ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับประธานกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำผลผลิตยางพาราไปจำหน่ายที่อื่นๆ เช่น อำเภอเชียงแสน และสามารถรวมกลุ่มกับหน่วยงานของสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดลำปาง ซึ่งจะนำยางก้อนถ้วยไปจำหน่ายที่ประเทศจีน

ภาพที่ 37 ประธานกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ
เดินทางดูงานที่จังหวัดตรัง

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 10

ทีมวิจัยได้จัดประชุมกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำผลผลิตยางพาราไปจำหน่ายที่แหล่งรับซื้ออื่นๆ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ มีความพร้อมที่จะเดินทางไปดูงานที่จังหวัดตรัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทีมวิจัยได้ประชุมหารือกับประธานกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลผลิตยางพาราไปจำหน่ายที่อื่นๆ เช่น อำเภอเชียงแสนและสามารถรวมกลุ่มกับหน่วยงานของสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดลำปาง ซึ่งจะนำยางก้อนถ้วยไปจำหน่ายที่ประเทศจีน

กิจกรรมที่ 11 การบริหารจัดการด้านบัญชีและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตยาง

ภาพที่ 38-39 เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาให้คำแนะนำวิธีการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 40 คณะกรรมการดำเนินงานและสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเดินทางเข้าร่วมอบรมสัมมนา
ตามที่สภาเกษตรกรแห่งประเทศไทยจัดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2558

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 11

เจ้าหน้าที่ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์มาให้คำแนะนำวิธีการจัดทำข้อมูลทางการบัญชี และการเงิน รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ เป็นการบริหารจัดการด้านบัญชี และคณะกรรมการดำเนินงานและสมาชิกเดินทางเข้าร่วมอบรมสัมมนาตามที่สภาเกษตรกรแห่งประเทศไทยจัดขึ้นในเดือนเมษายน 2558 เพื่อหาแนวทางการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตยาง

กิจกรรมที่ 12 จัดประชุมเรื่องการตลาดยางพาราโดยคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาดและสมาชิกเพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพารา

ภาพที่ 41 ประชุมเรื่องการตลาดยางพาราโดยคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาดและ
สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ เพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิต

ภาพที่ 42 ทีมวิจัย (นายอุดม อมยิ้ม นายเสาร์ ส่างมน และนายมานพ ผักกา) เข้าประชุม
ที่กรุงเทพฯ เรื่องราคารายพาราคต่ำ และหาแนวทางจัดการผลผลิตยางพาราต่อไป

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 12

กิจกรรมจัดประชุมเรื่องการตลาดยางพาราโดยคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกเพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพารา จัดประชุมเรื่อง การตลาดยางพาราโดยคณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาดและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ เพื่อหาแนวทางการจัดการผลผลิตทีมวิจัย (นายอุดม อมยิ้ม นายเสาร์ ส่างมน และ นายมานพ ผักกา) เข้าประชุมที่กรุงเทพฯ เรื่องราคารายพาราคต่ำ และหาแนวทางจัดการผลผลิต ยางพารา

กิจกรรมที่ 13 คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเดินทางไปดูงานที่สหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดอบรมให้ องค์ความรู้การแปรรูปผลผลิตเป็นน้ำยางสด และปรีกษาหรีอเพื่อสร้างโรงงานแปรรูปในอนาคต

ภาพที่ 43-44 คณะกรรมการทั้ง 2 ชุด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเดินทางไปดูงานที่สหกรณ์
กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการอบรมเรื่องการแปรรูป
ผลผลิตเป็นน้ำยางสด

ภาพที่ 45-46 เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการเก็บผลผลิตยางพาราเป็นน้ำยางสด และเครื่องชั่งน้ำหนัก

ภาพที่ 47-48 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ได้มาเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 เพื่ออธิบายถึงการนำถังภาชนะและขอรับซื้อผลผลิตยางในชนิดของน้ำยางสด

ภาพที่ 49 จัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือการสร้างโรงงานแปรรูปในอนาคตโดยเจ้าหน้าที่สหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง และเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 50-51 ต้นยางพาราในตำบลเมืองนะ มีความอุดมสมบูรณ์ พร้อมที่จะดำเนินการเปิดกรีดยางได้

ภาพที่ 52 ต้นยางพารามีขนาดลำต้นที่สมบูรณ์ ความกว้าง 50 เซนติเมตรขึ้นไป และให้น้ำยางตั้งแต่ 36 กิโลกรัม เป็นต้นยางของสมาชิก นายพินิจ แสนจันทร์ วัดรอบต้นได้เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2558

ภาพที่ 53-54 ปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำเป็นสถานที่ก่อสร้างให้เป็นตลาดรับซื้อผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายผลผลิตที่เหมาะสมกับการทำตลาดท้องถิ่นในบริเวณตำบลเมืองนะ มีจำนวน 3 ไร่ 50 ตารางวา ซึ่งอยู่ในการดำเนินการดำเนินงาน

ภาพที่ 55 การแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายตลาดขึ้น มีคณะกรรมการฯ เป็นจำนวน 5 ท่าน

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 13

คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการตลาด และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเดินทางไปดูงานที่สหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเวียงฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดอบรมให้ความรู้การแปรรูปผลผลิตเป็นน้ำยางสด เครื่องมือและอุปกรณ์ ในการเก็บผลผลิตยางพาราเป็นน้ำยางสด โดยมีภาชนะเป็นกล่องพลาสติก บรรจุ 30 ลิตร และมีเครื่องชั่งน้ำหนักเมื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรนำมาจำหน่าย เจ้าหน้าที่สหกรณ์ฯ ได้มาเข้าร่วมประชุมเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2558 เพื่ออธิบายถึงการนำถังภาชนะและขอรับซื้อผลผลิตยางในชนิดของน้ำยางสด มีการจัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อสร้างโรงงานแปรรูปในอนาคต โดยมีเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทยเข้าร่วมให้ความรู้การแปรรูปผลผลิตเป็นน้ำยางสดเพื่อจำหน่าย ได้มีการสำรวจต้นยางพาราในตำบลเมืองนะ มีความอุดมสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะดำเนินเปิดกรีตได้ โดยต้นยางพาราของกลุ่มเกษตรกรมีขนาดลำต้นที่สมบูรณ์มาก ความกว้าง 50 เซนติเมตรขึ้นไป และให้น้ำยาง 36 กิโลกรัมขึ้นไป ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้รับซื้อเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นต้นยางของสมาชิก นายพินิจ แสนจันทร์ โดยได้ทำการขนาดวัดรอบต้นได้เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2558 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายตลาดขึ้นมีคณะกรรมการฯ เป็นจำนวน 5 ท่าน และมีการปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำเป็นสถานที่จำหน่ายผลผลิตที่เหมาะสมกับการทำตลาดท้องถิ่นในบริเวณตำบลเมืองนะ มีจำนวน 3 ไร่ 50 ตารางวา ซึ่งอยู่ในช่วงระหว่างการดำเนินงานและก่อสร้างให้เป็นตลาดรับซื้อผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรต่อไป

กิจกรรมที่ 14 จัดทำโรงงานแปรรูปยางพาราเพื่อทำ เป็นยางแผ่นอบควันชั้น 3 คณะกรรมการจึงได้ช่วยกันก่อสร้างโรงงานขึ้นเป็นแบบขนาดเล็ก ที่บ้านโละป่าหาญ ใกล้กับพื้นที่ฝ่ายตลาด

ภาพที่ 56-57 การจัดการผลผลิตในอนาคตสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง ต้องการจัดทำโรงงานแปรรูปยางพาราเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 จึงได้ช่วยกันก่อสร้างโรงงานขึ้นเป็นแบบขนาดเล็ก ที่บ้านโละป่าหาญ ใกล้กับพื้นที่ฝ่ายตลาด

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 14

กิจกรรมจัดทำโรงงานแปรรูปยางพาราเพื่อทำ เป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 คณะกรรมการดำเนินการจึงได้ช่วยกันก่อสร้างโรงงานขึ้นเป็นแบบขนาดเล็ก ที่บ้านโละป่าหาญ ใกล้กับพื้นที่ฝ่ายตลาด การจัดการผลผลิตในอนาคตสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ และทุ่งข้าวพวง

กิจกรรมที่ 15 การจัดเวทีโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียน การทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2558 ณ สำนักงานเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 58-59 การอบรมให้ความรู้โดยเจ้าหน้าที่ของการยางแห่งประเทศไทยในเรื่องการผลิตในอนาคตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง และสาธิตการใช้เครื่องวัดน้ำหนักยางพาราอย่างมีคุณภาพสำหรับการจัดการผลผลิตยางพารา

ภาพที่ 60 การจัดเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียนการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2558 ณ สำนักงานเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากกิจกรรมที่ 15

การจัดเวทีโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียน การทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2558 ณ สำนักงานเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ การอบรมโดยการยางแห่งประเทศไทยเรื่องการจัดการผลผลิตในอนาคตของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและทุ่งข้าวพวง และสาธิตการใช้เครื่องวัดน้ำหนักรยางพาราอย่างมีคุณภาพสำหรับการจัดการผลผลิตยางพารา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้การสัมภาษณ์และร่วมจัดกิจกรรมกับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย ข้อมูลมี 4 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

พัฒนาการของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ

ในเดือนธันวาคม 2546 - ปี พ.ศ. 2547 นายอุดม อมยิ้มและนายหนึ่ง คุ่มวงศ์ ได้ถอนกล้ายางพาราจากศูนย์วิจัยเชียงใหม่ มาทดลองปลูก มีพื้นที่ปลูกประมาณ 5 ไร่ เนื่องจากระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาประสบปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นทำให้เกษตรกรขาดทุนเป็นหนี้ในระบบมากขึ้น จึงคิดหาวิธีนำพืชชนิดอื่นมาปลูกทดแทนและได้ทดลองปลูกยางพารา โดยทำการศึกษาดูงานในพื้นที่อำเภอฝางเพราะอยู่ใกล้ที่สุด เน้นการหาวิธีปลูกที่ใช้งบประมาณให้น้อยที่สุด เพราะมีความต้องการได้น้ำยางพารามาจำหน่าย กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะได้รวมกลุ่มกันขึ้นมีสำนักงานอยู่ที่ เลขที่ 203 หมู่ที่ 4 อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 50170 ตำบลเมืองนะ เป็นพื้นที่ต้นกำเนิดลำน้ำแม่ปิง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเชียงดาว ติดชายแดนสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (พม่า) ดำเนินการปลูกพืชผักสวนครัวพืชดั้งเดิมเช่น ลิ้นจี่ ลำไย ส้ม มะม่วง ข้าวโพด ผักกาด และถั่วลิสง เป็นต้น ต่อมาในปี 2549 เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้สำรวจและเห็นว่าตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ โดยผู้เริ่มปลูกก็ต้องศึกษาหาความรู้เรื่องยางพาราและเรื่องทั่วไป เพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สำหรับเรื่องที่ควรคำนึงถึงคือ 1) ที่ดิน 2) เงินลงทุน 3) ด้านการตลาด 4) ความรู้ทางวิชาการ เป็นต้น ปัจจุบันมีพื้นที่อนุมัติให้ปลูกแล้วทั้งหมด 1,151 ราย จำนวน 11,877 ไร่ เป็นรุ่นที่ปลูกปี 2547 จำนวน 211 ราย 1,744 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2548 จำนวน 345 ราย 2,969 ไร่ รุ่นที่ปลูกปี 2549 จำนวน

589 ราย 7,085 ไร่ รุ่งที่ปลูกปี 2550 จำนวน 6 ราย 79 ไร่ ปัจจุบันพื้นที่ตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่

พื้นที่การปลูกยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

พื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ ประกอบด้วย การปลูกยางพาราใน พื้นที่ตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง โดยการรวมกลุ่มนั้นได้ใช้ชื่อเรียกตามที่ได้ขอจดทะเบียนไว้ว่า “กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ” ปัจจุบันตำบลเมืองนะประกอบไปด้วย 14 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองนะ บ้านจองคำ บ้านแกน้อย บ้านไชยา บ้านนาหวาย บ้านอรุโณทัย บ้าน โส๊ะป่าหาญ บ้านหนองแถม บ้านโป่งอาง บ้านหนองจิ๋ว บ้านน้ำรุ บ้านเจ็ญจันทร์ บ้านห้วยไส้ และ บ้านใหม่สามัคคี

โครงสร้างขององค์กร

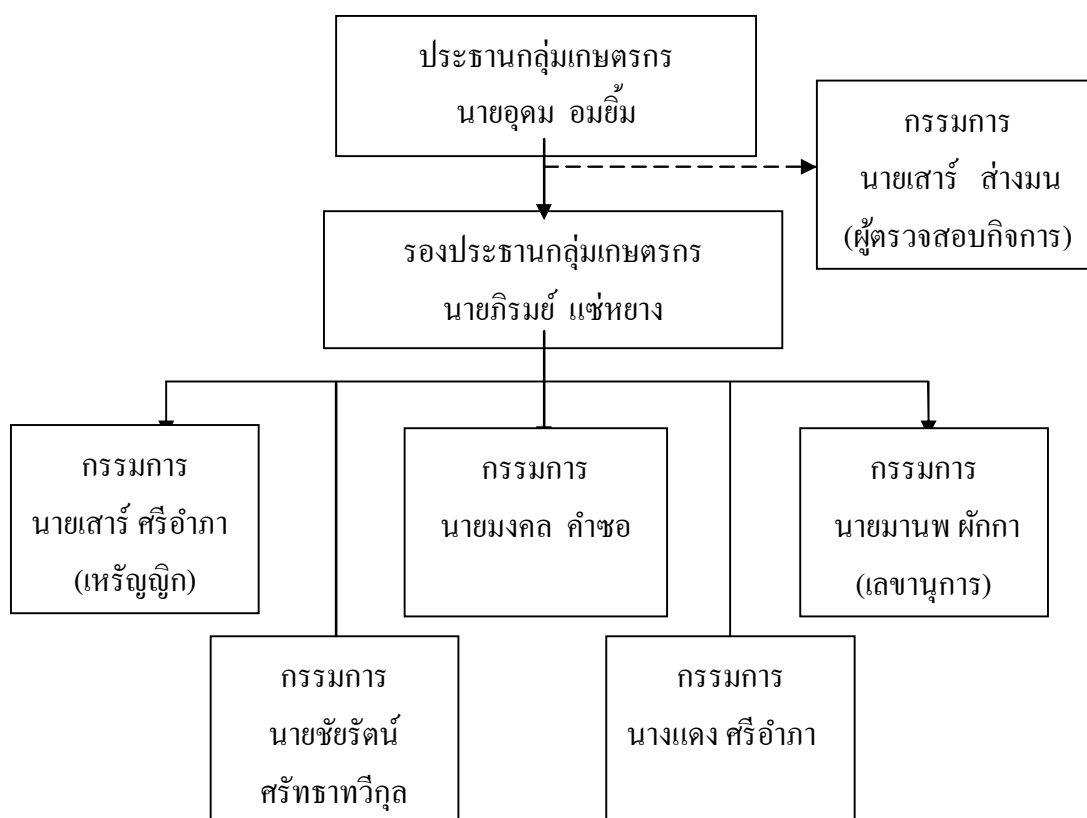
โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานคณะกรรมการ โดยแบ่งเป็น 2 คณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกร จำนวน 8 คนและคณะกรรมการฝ่าย ตลาด จำนวน 5 คน ดังนี้

1.1 โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

โครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารจำนวน 7 คน และผู้ตรวจสอบกิจการ 1 คน รวมจำนวน 8 คน ดังนี้

1. ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร (นายอุดม อมยิ้ม)
2. รองประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร (นายภิรมย์ แซ่หยาง)
3. เลขานุการ (นายมานพ ผักกา)
4. เภรัณญิก (นายเสาร์ ศรีอำภา)
5. กรรมการ (นายมงคล คำชอ)
6. กรรมการ (นายชัยรัตน์ ศรีทาทาวิกุล)
7. กรรมการ (นางแดง ศรีอำภา)
8. ผู้ตรวจสอบกิจการ (นายเสาร์ ส่างมน)

โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

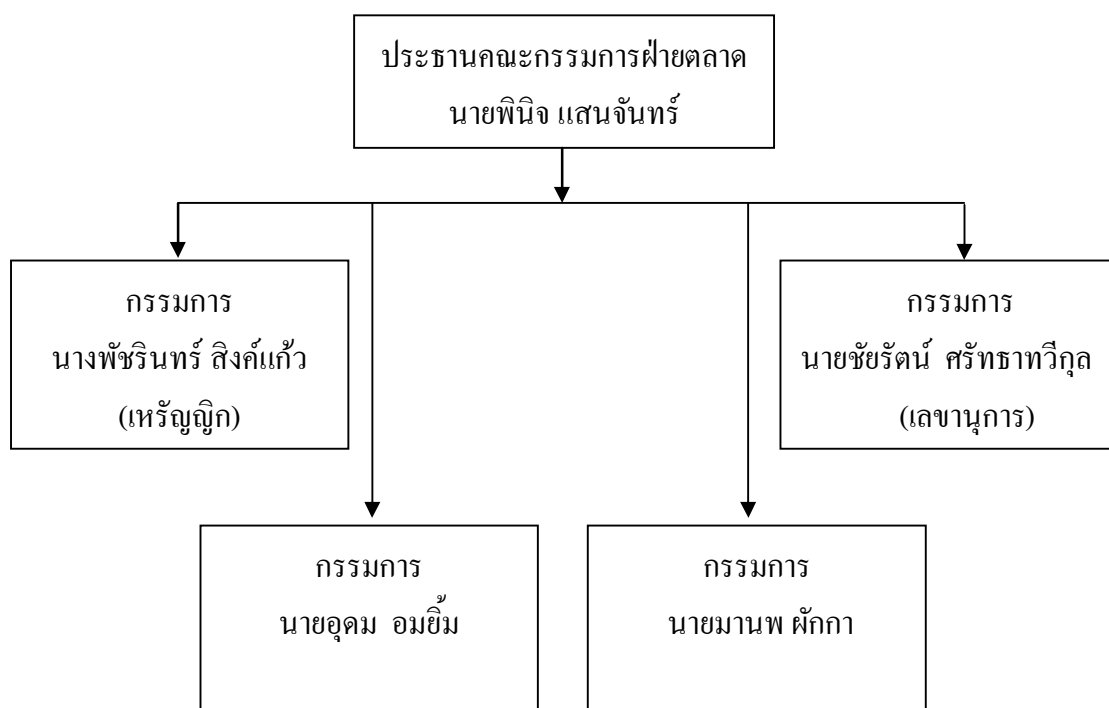
ภาพที่ 61 โครงสร้างของคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ

1.2 โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอ เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย คณะกรรมการฝ่ายตลาดจำนวน 5 คน ดังนี้

1. ประธานกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกร (นายพินิจ แสนจันทร์)
2. เลขานุการ (นายชัยรัตน์ ศรีทธาทวิกุล)
3. เหรัญญิก (นางพัชรินทร์ สิงค์แก้ว)
4. กรรมการ (นายอุดม อมยิ้ม)
5. กรรมการ (นายมานพ ผักกา)

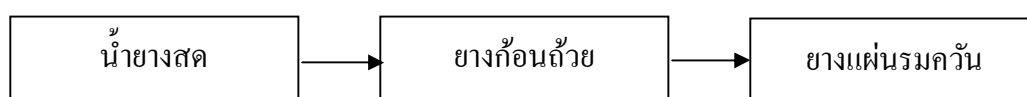
โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

ภาพที่ 62 โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาดกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

ผลผลิตยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

การจัดการผลผลิตโดยทั่วไปประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ สำหรับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ มีลักษณะเป็นกิจการต้นน้ำคือ ผลิตวัตถุดิบ ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นรมควัน

ภาพที่ 63 แสดงการจัดการผลผลิตลักษณะกิจการต้นน้ำ

ผลผลิตยางพาราของเกษตรกรโดยทั่วไปประกอบด้วย 6 ลักษณะ คือ

1. ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 1
2. ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 2
3. ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 3
4. ยางก้อนคละ
5. เศษยางคละ
6. น้ำยางข้นคละ

ด้านการบริหารจัดการ

โครงการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ เป็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยที่ไม่เคยมีสวนยางมาก่อน ทำให้สามารถปลูกยางเพิ่มรายได้ สร้างศักยภาพในการเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่น ส่งเสริมพื้นที่การปลูกป่า และช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่ดีด้วย โดยมีกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานจัดการควบคุมมาตรฐานพันธุ์ยางที่เกษตรกรใช้ และเรื่องมาตรฐานปุ๋ยในการทำสวนยาง รวมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทช.) หรือการยางแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

จากการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการในด้านการปลูกยางพารา มีการพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และ การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา ทำให้รับทราบปัญหาที่พบมากขึ้น
3. ได้มีการจัดประชุมเพื่อสรุปบทเรียนให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทราบเป็นระยะๆ
4. ค้นข้อมูลชุมชน โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราให้ชุมชนตำบลเมืองนะ ทำให้มีผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพได้ทราบจุดแข็ง ข้อจำกัดหรือจุดอ่อน โอกาสแก้ไขปัญหา และอุปสรรคซึ่งเป็นภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน (performance) ของกลุ่มในการจัดการผลผลิตยางพาราต่อไป คือ

แนวทางการจัดการผลผลิต

ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพได้ทราบจุดแข็ง ข้อจำกัดหรือจุดอ่อน โอกาสแก้ไขปัญหา และอุปสรรคซึ่งเป็นภาวะคุกคามเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มในการจัดการผลผลิตยางพาราประกอบด้วย

1. ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต
2. ด้านการจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม
3. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้
4. ด้านการบัญชีและการเงิน
5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. ด้านการตลาด
7. ด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตในอนาคต

1. ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต

ข้อมูลด้านปัจจัยการผลิตประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ ซึ่งแต่ละด้านจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ด้านที่ดิน ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพารา สภาพการถือครองที่ดิน ที่ตั้งของพื้นที่ปลูกยางพารา การจัดการพื้นที่ขณะที่ยังไม่สามารถกรีดยางได้

1.2 ด้านทุน จะมีการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา แหล่งเงินกู้ยืม การกู้เงินนอกระบบ เงินที่นำมาใช้หมุนเวียนในการปลูกยางพารา ระยะเวลาคืนทุน

1.3 ด้านแรงงาน จำนวนแรงงานที่จำเป็นต้องใช้ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการปลูกยางพาราและเตรียมการกรีดยางในปีที่ 7 ขึ้นไป

1.4 ด้านผู้ประกอบการ ประกอบด้วย การตัดสินใจในเรื่องของการจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา ประเภทพันธุ์ยางที่ดำเนินการปลูก และเป้าหมายที่ต้องการผลิตยางเป็น น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นรมควัน ชั้น 3

1.5 ด้านต้นทุนการผลิต ประกอบด้วยต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตสินค้าโดยจะต้องคำนวณออกมา ในรูปของค่าเสียโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์จากการผลิตในทางอื่น ซึ่งเรียกว่า “ต้นทุนเสียโอกาส” ต้นทุนที่จ่ายออกไปเป็นต้นทุน หรือ ต้นทุนแจ้งชัด เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินเดือน ค่าวัตถุดิบ ค่าขนส่ง ต้นทุนทางบัญชี มีการจดบันทึกไว้ในบัญชีจะเป็นจำนวนเดียวกันกับ ต้นทุนแจ้งชัด ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ มีค่าเท่ากับต้นทุนแจ้งชัดบวกต้นทุนที่ไม่แจ้งชัด ดังนั้น ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จึงมีค่ามากกว่าต้นทุนทางบัญชี ซึ่งจะทำให้กำไรทางเศรษฐศาสตร์มีค่าต่ำกว่าต้นทุนทางบัญชี ไม่ปรากฏต้นทุนของสังคม ต้นทุนการผลิตในระยะสั้นจะเป็น ต้นทุนคงที่และ ต้นทุนผันแปร ควรพิจารณาต้นทุนระยะยาว คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่หน่วยการผลิตซึ่งในระยะยาวสามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตที่ใช้ได้ทุกชนิด จึงมีเฉพาะปัจจัยผันแปรและต้นทุนผันแปรเท่านั้น

2. ด้านการจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม

2.1 การเรียนรู้วิธีการปลูกยางพาราและกรีดยาง วางแผนการดำเนินงานที่ถูกวิธีอย่างต่อเนื่อง ควรปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) จังหวัดเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป่าไม้ ให้ความช่วยเหลือในการปลูกยางพาราตลอดเวลา ถือเป็น โอกาสดีของชุมชน และเกษตรกรสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งระยะการดูแลเป็นตามอายุของยางพารา คือ

ช่วงระยะ 1 - 2 ปี ควรดูแลต้นอ่อนของยางพาราโดยจะต้องอนุบาลต้นให้สามารถมีรากที่แข็งแรงเพื่อยืนต้นและสร้างลำต้นที่สามารถให้ผลผลิตเป็นน้ำยางสดในอนาคต

ช่วงระยะ 3 - 4 ปี คอยดูแลตัดกิ่งใบไม่ให้หนา เพื่อจะได้มีการสร้างลำต้นให้เจริญเติบโตเร็ว

ช่วงระยะ 5 - 6 ปี คอยดูแลพื้นที่ปลูกยางพาราไม่ให้เกิดไฟไหม้ต้นยาง เพราะจะทำให้สูญเสียด้านการลงทุนอย่างน่าเสียดาย

ช่วงระยะ 7 ปี ขึ้นไป สมาชิกกลุ่มเกษตรกรสามารถที่จะได้รับผลตอบแทนเมื่อกรีดยางแล้วนำไปจำหน่าย โดยทางกลุ่มเกษตรกรได้จำหน่ายในรูปของยางก้อนถ้วย ตั้งแต่เริ่มต้นที่สามารถกรีดยางได้ตั้งแต่ปี 2554 เริ่มจากสมาชิก 1-2 ราย ปัจจุบันสมาชิกสามารถกรีดยางได้มีจำนวน 18-20 กว่าราย และได้ศึกษาดูงานเพื่อจะพัฒนาเป็นการจำหน่ายจากผู้รับซื้อ เช่น สหกรณ์สหเคราะห์การทำสวนยางอำเภอฝาง พ่อค้าที่มารับซื้อในพื้นที่ตำบลเมืองนะเอง และจำหน่ายให้กับสหกรณ์สหเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดลำปาง เป็นต้น โคนใช้ราคาประมูลจากการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ (เดิมคือ สำนักงานสหเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จังหวัดเชียงใหม่)

3. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้

3.1 ด้านวิชาการ ควรกำหนดเป็นศูนย์ศึกษาการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะขึ้นให้ผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงานว่าในแนวทางการจัดการผลผลิตเมื่อครบปีที่ 7 ขึ้นไปทางกลุ่มเกษตรกรสามารถกรีดยางพาราได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

3.2 บริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อศึกษาสภาพดิน อากาศ ปริมาณน้ำฝน ว่าเหมาะสมกับพื้นที่ที่กำลังดำเนินการอยู่หรือไม่

3.3 การประสานงานและการดำเนินงานกับกลุ่มเกษตรกรแหล่งอื่น คือ กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและการร่วมงานกับกลุ่มอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น สหกรณ์สหเคราะห์การทำสวนยาง อำเภอฝาง อำเภอไทรตรึงจังหวัดกำแพงเพชร

4. ด้านการบัญชีและการเงิน

4.1 ควรจัดตั้งงบประมาณรายรับ - รายจ่าย และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การดำเนินงานของกลุ่มควรจัดทำงบประมาณรายรับ - รายจ่ายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน

4.2 จัดทำแผนธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ โดยมีการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มตั้งแต่เข้าเป็นสมาชิกคนละ 50 บาทต่อ 1 ไร่ สมาชิกแต่ละคนสามารถมีหุ้นเพิ่มทุนได้อย่างต่ำคนละ 3 หุ้นๆ ละ 50 บาท รวมเป็นเงิน 150 บาทต่อสมาชิก 1 คน เพื่อสมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะสามารถมีสิทธิกู้ยืมเงินจาก ธกส. และธนาคารออมสินได้

5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

5.1 ประชามติกรรมการจะดำเนินการให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้าประชุมเพื่อรับฟังปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาการรับซื้อน้ำยาง ราคาที่ไม่แน่นอน ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน การได้รับวงเงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

5.2 การเกิดองค์กรยางพาราแห่งใหม่ในประเทศไทย ภายใต้ชื่อ การยางแห่งประเทศไทย หรือ กยท. (Rubber Authority of Thailand: RAOT) เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2558 ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนายางพาราของประเทศทั้งระบบ โดยการขับเคลื่อนและผลักดันองค์กรภาครัฐทั้ง 3 หน่วยงานหลักๆ ประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) องค์การสวนยาง (อ.ส.ย.) และสถาบันวิจัยยาง (สวย.) มาเป็นหน่วยงานเดียวกัน โดยดำเนินงานในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการ และการพัฒนายางพาราตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำมีความคล่องตัว และเป็นเอกภาพมากขึ้น (สำนักงานกองทุนสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558)

5.3 การรับรู้เรื่อง ภาครัฐโดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้รับอนุมัติงบประมาณปี 2558 เพื่อก่อสร้างโรงงานยางแผ่นดิบ เพื่อให้พ่อค้าคนกลางหลายๆ เจ้ามาประมูลแข่งขันเพื่อให้ได้ราคาที่ดีที่สุด

6. ด้านการตลาด

1. ผลผลิตยางพาราเป็นลักษณะยางก้อนถ้วย ซึ่งราคารับซื้อกิโลกรัมละ 20-28 บาทต่อครั้ง จากการประมูลราคาซึ่งจัดโดยสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) เดือนละ 1 ครั้ง แต่ครั้งราคาร่วงลงไม่เท่ากัน โดยทางกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ จะหักค่าบริหารจัดการ กิโลกรัมละ 0.50 บาท เพื่อนำเข้าเป็นรายได้กลุ่มเกษตรกร

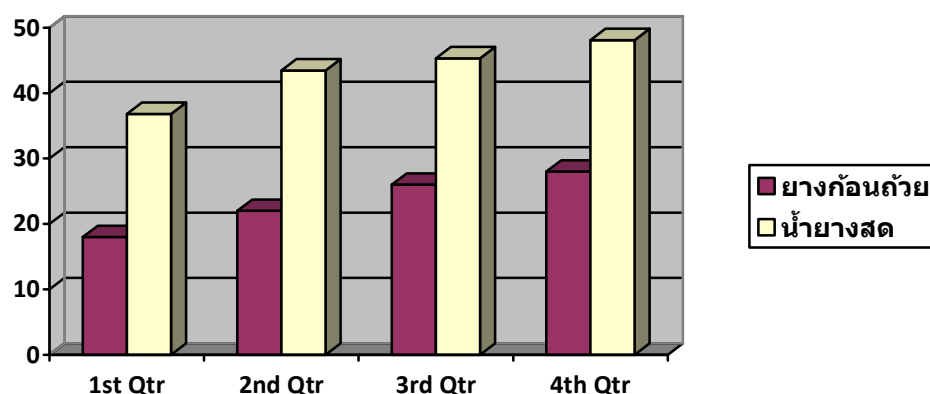
2. จุดแข็งด้านการเงินคือ ซื่อขายเป็นเงินสด ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์กองทุนสวนยางฯ ที่อื่นๆ จะให้เครดิตการจัดซื้ออยู่ที่ประมาณ 10 – 14 วัน

3. มีแนวโน้มที่จะสร้างกระบวนการผลิตจากยางก้อนถ้วย เป็นน้ำยางสด และแปรรูปจากน้ำยางดิบไปเป็นยางแผ่นรมควัน

4. สร้างตลาดท้องถิ่นขึ้นในอนาคต

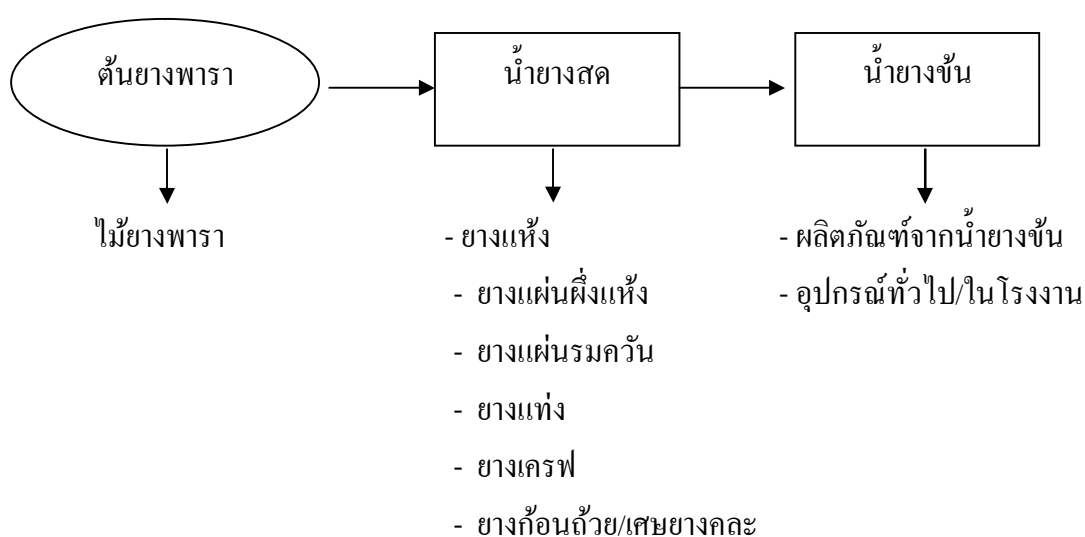
5. ให้ความรู้เรื่องการควบคุมกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปยางพาราที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

ราคาประมุลน้ำยางสดและยางก้อนถ้วยในปี 2557 ณ ตลาดกลางยางพารา อำเภอลำพูน
แสดงให้เห็นถึงราคาน้ำยางสดจะเพิ่มขึ้นในระดับที่มีราคาสูงกว่ายางก้อนถ้วย

ภาพที่ 64 แสดงราคาประมุลน้ำยางสด และยางก้อนถ้วยในปี 2557

การนำยางธรรมชาติไปใช้ประโยชน์เป็นผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 65 แสดงผลผลิตจากน้ำยางสดเป็นผลผลิตต่างๆ

7. ด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตในอนาคต

จากการลงพื้นที่ทำให้สามารถสร้างแนวทางการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนอย่างง่ายสำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตและราคาที่เกษตรกรสามารถจำหน่าย เริ่มเปิดกรีดยาง เช่น ตั้งแต่ปีที่ 7 ขึ้นไป

1. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะต้องจดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีด

2. ราคาขางพารา เนื่องจากขางพาราเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ราคามีความเคลื่อนไหวตามความต้องการของตลาดโลก และราคาขางจะมีราคาแตกต่างกันตามคุณภาพของขาง เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้านผลตอบแทนที่สามารถเชื่อถือได้ ต้องศึกษาข้อมูลเอกสารทางวิชาการของศูนย์สารสนเทศทางการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ซึ่งแสดงข้อมูลราคาขางพาราที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยในแต่ละปี

3. ควรมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมประเมินโครงการปลูกขางพาราตั้งแต่ปีที่กริดได้จากการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มปลูกขางพารา เนื่องเป็นพืชที่ให้ผลผลิตเป็นระยะเวลา 25 - 30 ปี ได้แก่ วิธีระยะเวลาคืนทุน(Payback Period Method : PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ(Net Present Value Method : NPV) และ วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method) โดยพิจารณากระแสเงินสดไหลเข้าและกระแสเงินสดไหลออก ประเมินค่าอัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios) และอัตราส่วนผลิตภาพ (Productivity Ratios) ที่เหมาะสมเพื่อวัดความอยู่รอดของกิจการใช้ในการวิเคราะห์ประเมินความสามารถในการทำกำไร และการเติบโต ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกขางพารานำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานต่อไป และวางแผนการทำงานในอนาคต

ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพ

จุดแข็ง (Strength) ของพื้นที่ และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกขางตำบลเมืองนะ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกขางตำบลเมืองนะ ประกอบด้วย เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การปลูกขางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน

2. จุดแข็งด้านการเงินคือ ซื้อขายเป็นเงินสด ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์กองทุนสวนยางฯ ที่อื่นๆจะให้เครดิตการจัดซื้ออยู่ที่ประมาณ 10 – 14 วัน

3. เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน

4. มีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มอยู่แล้วในการเข้าเป็นสมาชิกคนละ 50 บาทต่อหุ้น และสามารถมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้นๆ ละ 50 บาท ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปัจจุบันเป็นลักษณะเงินออมทรัพย์โดยประธานและคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรได้วางแผนการเก็บเงิน โดยสมาชิกเกษตรกรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและจะคืนให้เกษตรกรนำไปซื้อเครื่องมือการกริดขางพาราเมื่อถึงเวลาเปิดกริดในปีที่ 7

5. พื้นที่ปลูกถึงแม้ว่าจะอยู่บนที่สูง บนเนินเขา แต่พื้นที่โดยรอบเป็นป่าไม้หลากหลายพันธุ์พื้นดินจึงมีความอุดมสมบูรณ์และมีน้ำฝนสม่ำเสมอ

6. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา การเตรียมพื้นที่ วัสดุปลูก การบำรุงรักษาสวนยาง การกำจัดวัชพืชในสวนยาง การเรียนรู้เรื่องโรคและศัตรูพืชของยางพารา และการกรีดยาง

7. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในโครงการปลูกยางพารา หนึ่งล้านไร่ ыกระดับรายได้เพื่อความมั่นคงของเกษตรกร ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ เขตภาคเหนือ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด สาขา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) จังหวัดเชียงใหม่ (หรือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.))

8. กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพการทำสวนยางของตำบลเมืองนะ และมีความมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับผลตอบแทนจากการเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

8.1 เป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืนและสร้างรายได้ที่มั่นคง เนื่องจากยางพาราสามารถให้ผลผลิตนานประมาณ 25 -30 ปี และต้นยางเมื่อหมดอายุการกรีดยางแล้วสามารถนำไม้ต้นยางพารามาแปรรูปหรือจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ได้อีก เช่น เครื่องตกแต่ง เครื่องเรือน อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับยางพารา เช่น ถุงมือ เครื่องมือทางการแพทย์ รองเท้า ที่นอน หมอน ทำที่กักเก็บน้ำ และของใช้อื่นๆ เป็นต้น

8.2 เป็นการปลูกต้นไม้ทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ทำให้มีความร่มรื่นและอากาศดี พื้นที่มีความร่มเย็นมากขึ้น

8.3 สนับสนุนการดำรงชีพในท้องถิ่น ผู้ใช้แรงงานสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเป็นผู้รับจ้างกรีดยาง แก้ปัญหาด้านแรงงานย้ายไปต่างถิ่นได้

8.4 เพื่อสร้างอาชีพเสริมอื่นๆ ในขณะที่ดำเนินการปลูกหรือทำสวนยางพารา เช่น การเลี้ยงสัตว์บางชนิด การปลูกพืชในร่มใต้ต้นยางพาราจำหน่าย การทำไร่อากาแฟ และการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จากตัวอย่างของพื้นที่ภาคใต้ที่มีการดำเนินการอยู่ เป็นต้น

9. พบว่าสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง ีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

10. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะส่วนใหญ่มีความพร้อมและให้ความร่วมมือในการเข้ารับฟัง ข่าวสารการอบรมการปลูกยาง การติดตามเขียว การตรวจสอบคุณภาพดิน การคำนวณต้นทุนการผลิต และการเรียนรู้เรื่องการกรีดยางอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน (Weakness) หรือข้อจำกัด

จากการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบข้อจำกัด คือ จุดอ่อนของพื้นที่ ดังนี้

จุดอ่อนของพื้นที่ และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

1. เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์ทางการปลูก และการกรีดยางพารา การบำรุงรักษาพื้นที่ปลูกยางพาราเพราะไม่เคยปลูกยางมาก่อน
2. ในปัจจุบันมีเกษตรกรและผู้สนใจลงทุนปลูกยางพาราเป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ยังขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนการผลิต การจัดการผลผลิตยางพาราล้างเปิดกรีด ซึ่งการลงทุนปลูกยางพารามีต้นทุนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานค่อนข้างสูงและต้องใช้เวลาประมาณ 7 – 10 ปี เพื่อให้ได้ลำต้นที่เหมาะสม จะให้น้ำยางที่สมบูรณ์ จึงจะสามารถนำผลผลิตออกจำหน่ายได้ ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนดำเนินการปลูกยางพารา
3. มีศักยภาพในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนต่ำ
4. อำนาจต่อรองในการจัดซื้อ อุปกรณ์การผลิต วัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตมีน้อย
5. พื้นที่ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยบำรุงรักษาดินให้ดินยางได้รับแร่ธาตุ อาหารอย่างเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอับความต้องการของดินยางในการสร้างความเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่สูงโดยปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20 – 10 - 12
6. พบปัญหาเรื่องไฟฟ้า สูงมาก เพราะอากาศ บนเชิงเขาค่อนข้างร้อนในเวลากลางวัน และช่วงฤดูร้อนประมาณ เดือนเมษายน – มิถุนายน จะมีการเผาป่าเพื่อปรับพื้นที่ของเกษตรกรข้างเคียง ทำให้ไฟลุกรามมาพื้นที่ปลูกยางพาราได้โดยง่าย
7. เกษตรกรไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ – รายจ่าย ระหว่างการดำเนินงานปลูกยางพาราและเปิดกรีดยางกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแบ่งแยก รายได้ และค่าใช้จ่าย จึงแสดงผลการดำเนินงานได้ไม่ชัดเจนว่า ระหว่างการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรจะมีกำไรหรือขาดทุนอย่างไร
8. สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งช้างพวง ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป หากใช้เวลาในการปลูกนาน อาจจะประสบปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทางกลุ่มได้พยายามสร้างคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาดูแลพื้นที่ จัดการผลผลิตยางพาราและเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะในอนาคตต่อไป

โอกาส (Opportunity)

จากการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้รับทราบถึงโอกาสของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปลูกและกรีดยางพารา

1.1 จัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหารายได้จากอาชีพหลักที่ทำอยู่ของเกษตรกรแต่ละคน เพราะในระหว่างการปลูกยางพาราเกษตรกรมีอาชีพที่ทำอยู่แต่ไม่ได้จับบันทึกแยกประเภท รายได้ และค่าใช้จ่าย อย่างชัดเจนว่าเป็นเรื่องใดบ้างและเมื่อพิจารณาจากงบการเงินของกลุ่มเกษตรกรปรากฏออกมาเป็นผลขาดทุนในปี 2555-2556 และเริ่มมีกำไรในปี 2557 โดยคาดหวังว่าในปีปัจจุบัน 2558 จะยังคงมีกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.2 ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการผลผลิตยางพาราขึ้นเป็นคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ แบ่งออกได้อย่างชัดเจน คือ 1) คณะกรรมการดำเนินงาน และ 2) คณะกรรมการฝ่ายตลาด

1.3 สร้างทีมป้องกันไฟฟ้าเพื่อช่วยกันดับไฟหรือเฝ้าระวังไม่ให้เกิดไฟไหม้พื้นที่ปลูกยางพารา โดยช่วยกันผลัดเปลี่ยนเวรดูแลพื้นที่ปลูกยางพาราของเพื่อนสมาชิกด้วยกันเพราะกำลังคนไม่เพียงพอ และเวลาเกิดไฟฟ้าจะกินพื้นที่จำนวนมากอาจจะทำให้ต้นยางที่ปลูกไว้เกิดความเสียหายได้หากมีไฟฟ้าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือจากการเผาถางพื้นที่ใกล้เคียงโดยไม่ตั้งใจ

1.4 ความต้องการยางพาราในตลาดโลกมีอัตราการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพราะเป็นผู้ผลิตน้ำยางสดจากต้นยางพารา

อุปสรรค (Threat) หรือ ภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน

เป็นภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน (performance) ของกลุ่มจากการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร (จากการสัมภาษณ์สมาชิกกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและทีมวิจัยลงพื้นที่ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 – กันยายน 2558)

1. คู่แข่งขันรายใหม่จากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ สามารถเข้ามาดำเนินกิจการเกี่ยวกับยางพาราได้ง่าย

2. บั๊จจ้ยด้านราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวก และด้านลบ ต่อราคาปัจจุบันของราคายางพาราในตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ราคายางในตลาดไม่แน่นอน

3. เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่นี้ไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อนและประกอบกับสภาพแวดล้อม รวมทั้งปริมาณน้ำฝนในแหล่งปลูกยางใหม่แตกต่างกับแหล่งปลูกยางเดิม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างย่อมแตกต่างกัน ปัญหาที่พบจึงเป็นเรื่องของพันธุ์ยางที่เหมาะสม ซึ่งทางการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.)) สนับสนุนให้ใช้ พันธุ์ยาง RRIM 600 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้น้ำยางมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้ายของกลุ่มพันธุ์ยางชั้นที่ 1 และปัญหาที่เกิดขึ้นตำบลเมืองนะ คือ ขาดเงินทุน สมาชิกกลุ่มขาดประสบการณ์ในการปลูกยางพารา กล่าวคือผลผลิตจะไม่มีคุณภาพ ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนและไม่มีน้ำยาง เมื่อได้กรีดยางได้ผลผลิตแล้วจะขายได้หรือไม่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกรตำบลเมืองนะ

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเกษตรกรจำนวน 45 รายอาศัยและมีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ใน ตำบลเมืองนะ 34 ราย ตำบลทุ่งข้าวพวง 11 ราย จากการสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรสามารถจำแนกประเภทของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้เป็นกลุ่มตามความแตกต่างของขนาดพื้นที่ โดยแบ่งประเภทขนาดพื้นที่ในการปลูกยางพารา พบว่า

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามพื้นที่ปลูก

พื้นที่ปลูกยางพารา	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	21	46.67
พื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7- 15 ไร่	17	37.78
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป	7	15.56
รวม	45	100.00

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสัมภาษณ์ เสริมศักดิ์ สุขเกษม สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่, 13 ตุลาคม 2557.

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าร้อยละ 50 (ร้อยละ 53.35) ได้ปรับเปลี่ยนที่ดินไปปลูกยางพารา ส่วนใหญ่มีระบบการกระจายระบบการใช้ที่ดิน (land use diversification) และมีทัศนคติกับการปลูกยางพาราที่ดี โดยจากเดิมพื้นที่ในการปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ (ร้อยละ 46.67) ได้ขยายพื้นที่ปลูกยางพารา ตั้งแต่ 7- 20 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป (ร้อยละ 53.35)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	34	75.56
หญิง	11	24.44
อายุ		
มากกว่า 50 ปี	12	26.67
41 – 50 ปี	21	46.67
30 – 40 ปี	10	22.22
น้อยกว่า 30 ปี	2	4.44

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สถานภาพของครอบครัว		
สมรส	42	93.33
โสด	2	4.44
หม้าย	1	2.22
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	28	62.22
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	17.78
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	8.89
ไม่ได้ศึกษา	3	6.67
ปริญญาตรี	2	4.44
อาชีพ		
อาชีพเสริม	45	100.00
รวม (ข้อคำถามของแต่ละรายการ)	45	100.00

หมายเหตุ: แต่ละรายการเป็นจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 75.56) มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 46.67) อายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 4.44) สถานภาพครอบครัวสมรส (ร้อยละ 93.33) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา (ร้อยละ 62.22) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 4.44) ส่วนใหญ่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทำเป็นอาชีพเสริมทุกราย (ร้อยละ 100)

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละรายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

รายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	16	35.55
10,000 – 15,000 บาท	8	17.78
15,001 – 20,000 บาท	11	24.44
20,001 – 25,000 บาท	3	6.67
25,001 – 30,000 บาท	3	6.67
มากกว่า 30,000 บาท	4	8.89
รวม	45	100.00

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง รวมกันต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 35.55) และมากกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 8.89)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวนราย	ร้อยละ
บุตรหญิง	28	62.22
บุตรชาย	24	53.33
อื่น ๆ	9	20.00
มารดา	8	17.78
บิดา	7	15.56

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นบุตรหญิง (ร้อยละ 62.22)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา สามารถกรีดยางได้ จำแนกตามจำนวนปีที่ปลูก

จำนวนปีที่ปลูก	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
พ.ศ. 2547 (10 ปี)	7	15.56
พ.ศ. 2548 (9 ปี)	8	17.78
พ.ศ. 2549 (8 ปี)	26	57.78
พ.ศ. 2550 (7 ปี)	3	6.67
พ.ศ. 2551 (6 ปี)	1	2.22
รวม	45	100.00

ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจะทำสวนยางพารามาเป็นระยะเวลา มากกว่า 8 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 57.78)

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินและแนวทางประกอบอาชีพของเกษตรกร
ผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา

ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน		ร้อยละ	แนวทางประกอบอาชีพ
พื้นที่ปลูกไม่เกิน 7 ไร่	โฉนด	จำนวน 5 ราย	11.11	อาชีพหลัก
	นส3 ก.	จำนวน 5 ราย	11.11	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก.	จำนวน 11 ราย	24.45	อาชีพเสริม
พื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7- 15 ไร่	โฉนด	จำนวน 1 ราย	2.22	อาชีพหลัก
	นส3 ก.	จำนวน 3 ราย	6.67	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก.	จำนวน 13 ราย	28.89	อาชีพเสริม
พื้นที่ปลูกมากกว่า 15 ไร่ ขึ้นไป	โฉนด	จำนวน 2 ราย	4.44	อาชีพเสริม
	นส3 ก.	จำนวน 2 ราย	4.44	อาชีพเสริม
	ส.ป.ก.	จำนวน 3 ราย	6.67	อาชีพเสริม
รวม	จำนวน 45 ราย		100.00	

ที่มา: จากการสำรวจ เดือน เมษายน – พฤษภาคม 2552-2557

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7 ไร่ขึ้นไป (ร้อยละ 53.33) โดยกรรมสิทธิ์ในที่ดินใช้ในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็น ส.ป.ก. (ร้อยละ 60.01) มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินเป็นโฉนด (ร้อยละ 17.77) มีเอกสารสิทธิ์เป็น นส3 ก (ร้อยละ 22.22) และทำการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกรรวม จำนวน 27 ราย และพบว่าโดยภาพรวมมากกว่าร้อยละ 80 เกษตรกรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 84.44) และมีเพียงบางรายปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก (ร้อยละ 13.33)

ทั้งนี้จากการที่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งข้าวพวงมีการถือครองที่ดิน ซึ่งทุกรายมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ถึงแม้ว่าจะเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ส.ป.ก. โฉนด และนส.3ก ทำให้การมีสิทธิ์ถือครองที่ดินเป็นของตนเองมีส่วนสนับสนุนให้เกษตรกรตัดสินใจลงทุนในการปลูกยางพารามากขึ้นและได้มีการพัฒนายางพารา เช่น ขางก้อนถ้วย น้ำยางดิบ และทำโรงงานแปรรูปยางพารา สร้างรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่เพื่อให้เป็นอาชีพหลักต่อไป

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนรายและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำแนกตามสาเหตุการปลูกยางพารา

สาเหตุ	จำนวนราย (ความถี่)	ร้อยละ
ด้านพันธุ์ยางพารา		
ทนต่อสภาพภูมิอากาศ	24	53.33
ปลูก ดูแล รักษา ง่าย	17	37.78
มีให้เลือกหลายพันธุ์	14	31.11
ออกผลผลิตทั้งปี	13	28.89
หาซื้อพันธุ์ได้ง่าย	12	26.67
ให้ผลผลิตมาก	6	13.33
มีราคาถูก	4	8.87
ใช้ระยะเวลาการปลูกไม่นาน	4	8.87
ด้านราคา		
มีราคาถูกกว่าปลูกพืชอย่างอื่น	30	66.67
มีการรับประกันราคา	20	44.44
จำหน่ายได้ราคาดี	12	26.67
ราคาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ	2	4.44
ด้านการส่งเสริมการขาย		
สกย. จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล	38	84.44
รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้	22	48.89
ด้านช่องทางการจำหน่าย		
เป็นที่ต้องการของตลาด	45	100.00
มีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูก	19	42.22
มีพ่อค้าคนกลางมาก	13	28.89
อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อ	11	24.44
มีตลาดและแหล่งรับซื้ออยู่มาก	9	20.00
การขนส่งมีความสะดวก	8	17.78
ไม่มีผลผลิตคงเหลือ	6	13.33
ไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง	1	2.22
ด้านอื่นๆ		
ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	35	77.78

สาเหตุ	จำนวนราย (ความถี่)	ร้อยละ
ปลูกตามคำแนะนำของ สกย.	33	73.33
เพื่อเป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม	25	55.56
มีสภาพดิน อากาศ เหมาะสม	18	40.00
มีที่ดินว่างเปล่าเหลืออยู่	14	31.11
รายได้มากกว่าการทำอาชีพอื่น	9	20.00
ใช้พื้นที่การปลูกไม่มาก	3	6.67
ปลูกตามเพื่อนบ้าน	1	2.22

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีสาเหตุการปลูกยางพารา ได้แก่ ด้านพันธุ์ยางพารา ระดับมากที่สุด คือ ต้นยางพารามีความทนต่อสภาพภูมิอากาศ จำนวน 24 ราย (ร้อยละ 53.33) รองลงมา ปลูก ดูแลรักษาง่าย จำนวน 17 ราย (ร้อยละ 37.78) และมีให้เลือกหลายพันธุ์ จำนวน 14 ราย (ร้อยละ 31.11) ด้านราคา ระดับมากที่สุด คือ ยางพารามีราคาถูกกว่าปลูกพืชอย่างอื่น จำนวน 30 ราย (ร้อยละ 66.67) รองลงมา มีการรับประกันราคา จำนวน 20 ราย (ร้อยละ 44.44) และจำหน่ายได้ราคาดี จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 26.67) ด้านการส่งเสริมการขาย ระดับมากที่สุด คือ หน่วยงานสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) ได้จัดหาพ่อค้ามาประมูลยางพาราให้กับกลุ่มเกษตรกร จำนวน 38 ราย (ร้อยละ 84.44) รองลงมา รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ จำนวน 22 ราย (ร้อยละ 48.89) ด้านช่องทางการจำหน่าย ในด้านราคาของยางพารามีระดับมากที่สุด คือ เป็นที่ต้องการของตลาด จำนวน 45 ราย (ร้อยละ 100.00) รองลงมา มีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูกจำนวน 19 ราย (ร้อยละ 42.22) และอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อจำนวน 11 ราย (ร้อยละ 24.44) ด้านอื่นๆ ระดับมากที่สุด คือ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 35 ราย (ร้อยละ 77.78) รองลงมา ปลูกตามคำแนะนำของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) จำนวน 33 ราย (ร้อยละ 73.33) และรายได้เสริม จำนวน 25 ราย (ร้อยละ 55.56)

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของแหล่งความรู้ในการปลูกและกรีดยางพารา ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราจากหน่วยงานของทางราชการ

รายการ	จำนวนราย	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.)	45	100.00
หนังสือกรมวิชาการเกษตร เกี่ยวกับการปลูกยางพารา	20	44.44
คู่มือจากแหล่งปลูกยางที่อื่น	14	31.11

รายการ	จำนวนราย	ร้อยละ
ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ	13	28.89
เพื่อนบ้าน / เพื่อนเกษตรกร / ญาติ	12	16.67
ซีดี และเอกสารของหน่วยงานราชการหรือเอกชน	7	15.56
จากสื่ออินเทอร์เน็ต / โทรศัพท์	5	11.11
ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา		
ใช้ระยะเวลาปลูกนาน กว่าที่จะเก็บผลผลิตได้	22	48.89
ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง	21	46.67
ยางพาราเป็น โรคและตายได้ง่าย	11	24.44
สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย	10	22.22
ขาดแคลนแรงงาน	10	22.22
ผลผลิตไม่แน่นอน	8	17.78
ค่าแรงงานราคาสูง	4	8.89
ใช้เงินลงทุนสูง	3	6.67
อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง	2	4.44

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ทุกคนได้รับความรู้เรื่องการปลูกและกรีดยางจากเจ้าหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการทำสวนยาง (สกย.) จำนวน 45 ราย (ร้อยละ 100.00) รองลงมา คือ หนังสือทางวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา จำนวน 20 ราย (ร้อยละ 44.44) คู่มือจากแหล่งปลูกแห่งอื่นจำนวน 14 ราย (ร้อยละ 31.11) ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่างๆ จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 28.89) เพื่อนบ้าน/เพื่อนเกษตรกร/ญาติ แผ่นซีดี จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 16.67) และเอกสารของหน่วยงานราชการหรือเอกชนจำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) และจากสื่ออินเทอร์เน็ต/โทรศัพท์ จำนวน 5 ราย (ร้อยละ 11.11)

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา จำนวน น้อยกว่าร้อยละ 50 ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาปลูกนานกว่าที่จะเก็บผลผลิตได้ จำนวน 22 ราย (ร้อยละ 48.89) ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง จำนวน 21 ราย (ร้อยละ 46.67) ยางพาราเป็นโรคและตายได้ง่ายจำนวน 11 ราย (ร้อยละ 24.44) สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยและขาดแคลนแรงงาน จำนวน 10 ราย (ร้อยละ 22.22) เท่ากัน ผลผลิตไม่แน่นอน จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 17.78) ค่าแรงงานราคาสูง จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89) ใช้เงินลงทุนสูง จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต

ความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพาราเพิ่มเติมในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
คิดปลูกเพิ่ม	43	95.56
ไม่คิดปลูกเพิ่ม	2	4.44
รวม	45	100.00

สมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีความคิดปลูกเพิ่มในอนาคต จำนวน 43 ราย (ร้อยละ 95.56) ไม่คิดปลูกเพิ่มเพียง จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44)

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต

สาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น	21	46.67
มีการสนับสนุนจากภาครัฐ	15	33.33
ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น	11	24.44
ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก	10	22.22
เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม	10	22.22
คาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น	10	22.22
มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่	9	20.00
เป็นอาชีพหลัก	4	8.89
มีค่าใช้จ่ายไม่มาก	3	6.67
ไม่มีอาชีพเสริมอื่น	2	4.44

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สาเหตุที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต คือ ความต้องการของตลาดมีมากขึ้นจำนวน 21 ราย (ร้อยละ 46.67) รองลงมา คือ มีการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 15 ราย (ร้อยละ 33.33) ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่นจำนวน 11 ราย (ร้อยละ 24.44) ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก เป็นรายได้เสริมเพิ่มเติมและคาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น จำนวน 10 ราย (ร้อยละ 22.22) เท่ากัน มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่ จำนวน 9 ราย (ร้อยละ 20.00) เป็นอาชีพหลัก จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89) มีค่าใช้จ่ายไม่มาก จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) และไม่มีอาชีพเสริมอื่นจำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) ตามลำดับ

และพบว่าจากข้อมูลของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพาราต่ำกว่าร้อยละ 50 (จากค่าในตารางที่ 10) ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 95 มีความคิดที่จะปลูกเพิ่ม ส่วนเกษตรกรที่ไม่คิดที่จะปลูกเพิ่มเนื่องจากมีที่ดินจำกัดและไม่สามารถขยายได้อีก แต่ถ้าหากว่ามีพื้นที่เพิ่ม เกษตรกรกลุ่มนี้จะขยายการปลูกยางพาราให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เกี่ยวกับสาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต

สาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต	จำนวนราย	ร้อยละ
ไม่มีพื้นที่ปลูก	2	4.44
ระยะเวลาก่อนกรีดยางเกิน 7 ปีขึ้นไป	2	4.44
ราคายางพาราไม่แน่นอน	2	4.44
ไม่มีทุนหมุนเวียน	2	4.44
ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง	1	2.22

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สาเหตุที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต คือ ไม่มีพื้นที่ปลูก ระยะเวลาก่อนกรีดยางเกิน 7 ปีขึ้นไป ราคายางพาราไม่แน่นอนและไม่มีทุนหมุนเวียน มีจำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) เท่ากัน และ มีความคิดเห็นว่าค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชมีราคาสูง จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ

การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา	35	77.78
ให้ต้นพันธุ์ยางพารา(รวมค่าขนส่ง)	30	66.67
ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา	28	62.22
จัดหาตลาดให้	10	22.22
ติดต่อแหล่งเงินกู้ให้	7	15.56
ให้เงินสนับสนุน	2	4.44
สนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช	2	4.44

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกคนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ จำนวน 45 ราย (ร้อยละ 100.00) เรื่องที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการ ส่วนใหญ่ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา จำนวน 35 ราย (ร้อยละ 77.78) รองลงมา คือ ให้ต้นพันธุ์ยางพารา (รวมค่าขนส่ง) จำนวน 30 ราย (ร้อยละ 66.67) ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา จำนวน 28 ราย (ร้อยละ 62.22) จัดหาตลาดให้ จำนวน 10 ราย (ร้อยละ 22.22) ติดต่อแหล่งเงินทุนให้ จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) ให้เงินสนับสนุน จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) และสนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา การรวมกลุ่มในท้องถิ่น

การรวมกลุ่มในท้องถิ่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก	45	100.00
มีปุ๋ยราคาถูกกว่าท้องตลาด	20	44.44
สามารถจำหน่ายยางพาราได้	15	33.33
มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก	8	17.78
สามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้	6	13.33
มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด	2	4.44

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีการรวมกลุ่มในท้องถิ่น จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาเหตุการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่น ทุกคนได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ มีปุ๋ยราคาถูกกว่าท้องตลาด จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.44 สามารถจำหน่ายยางพาราได้จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 สามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33 มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.44

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพาราของเกษตรกร

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
การได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา		
เป็นของตนเอง (ซื้อ/เช่า)	20	44.44
ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน	25	55.56
ลักษณะพื้นที่ปลูกยางพารา		
ปลูกแบบไร่ ไม่ยกทรง	44	97.78
ขุดคูยกทรง	1	2.22
ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่		
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร/ 76 ต้นต่อไร่	35	77.78
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 6 เมตร/ 89 ต้นต่อไร่	8	17.78
ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 8 เมตร/ 67 ต้นต่อไร่	2	4.44
ลักษณะการปลูกยางพารา		
แถวเดี่ยว	42	93.33
แถวคู่	3	6.67
จำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ยต่อปี		
2 ครั้ง	34	75.56
1 ครั้ง	7	15.56
3 ครั้ง	3	6.67
4 ครั้ง	1	2.22
จำนวนครั้งที่ฉีดยาปราบศัตรูพืชต่อปี		
2 ครั้ง	32	71.11
4 ครั้ง	5	11.11
3 ครั้ง	4	8.89
1 ครั้ง	3	6.67
ไม่ฉีด	1	2.22
แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพารา		
ทุนส่วนตัว	37	82.22

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทุนส่วนตัวและกู้เงินลงทุน	7	15.56
กู้เงินลงทุน	1	2.22
พันธุ์ยางพาราที่เกษตรกรใช้ปลูก		
RRIM 600	44	97.78
RRIT 251	1	2.22
การเสริมรายได้		
ปลูกพืชหมุนเวียน	35	77.78
รับจ้างทั่วไป	6	13.33
เลี้ยงสัตว์	4	8.89
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพาราต่อไร่		
ซื้อ/รับจากหน่วยงานของรัฐ (สทก.)	41	91.11
ขยายพันธุ์เอง	4	8.89
รวม	45	100.00

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ พบว่าการได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน จำนวน 25 ราย (ร้อยละ 55.56) รองลงมาคือ เป็นของตนเองจำนวน 20 ราย (ร้อยละ 44.44) คือ ซื้อเป็นของตนเองจำนวน 19 ราย (ร้อยละ 42.22) และเช่า จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22) มีลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราปลูกแบบไร่ ไม่ยกทรง จำนวน 44 ราย (ร้อยละ 97.78) รองลงมา ขุดคูยกทรง จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22) ระยะที่ปลูกยางพารา / จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูกต่อไร่ ส่วนใหญ่คือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร/จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูก 76 ต้นต่อไร่ของจำนวน 35 ราย (ร้อยละ 77.78) รองลงมา ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 6 เมตร/จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูก 89 ต้นต่อไร่ จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 17.78) และ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 8 เมตร/จำนวนต้นพันธุ์ยางพาราปลูก 67 ต้นต่อไร่จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) ลักษณะการปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นแถวเดี่ยว จำนวน 42 ราย (ร้อยละ 93.33) รองลงมา เป็นแถวคู่ จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ย 2 ครั้ง จำนวน 34 ราย (ร้อยละ 75.56) รองลงมา ใส่ปุ๋ย 1 ครั้ง จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) และใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะ นิตยาปราบศัตรูพืชต่อปี 2 ครั้งต่อปีมากที่สุด จำนวน 32 ราย (ร้อยละ 71.11) รองลงมานิตยาปราบศัตรูพืช 4 ครั้งต่อปี จำนวน 5 ราย (ร้อยละ 11.11) นิตยาปราบศัตรูพืช 3 ครั้งต่อปี จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89) นิตยาปราบศัตรูพืช 1 ครั้งต่อปี จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) และไม่นิตยาปราบศัตรูพืชต่อปี จำนวน

1 ราย (ร้อยละ 2.22) เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใช้ทุนส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 37 ราย (ร้อยละ 82.22) รองลงมาทุนส่วนตัวและกู้เงินลงทุน จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) และกู้เงินลงทุน จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22) เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มากที่สุด จำนวน 44 ราย (ร้อยละ 97.78) และ RRIT 251 จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22) เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มี การเสริมรายได้ระหว่างการปลูกยางพาราด้วยการปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด จำนวน 35 ราย (ร้อยละ 77.78) รับจ้างทั่วไป จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 13.33) และเลี้ยงสัตว์จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89) และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพาราต่อไร่ ของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ซื้อ/รับจากหน่วยงานรัฐ(สกย.) จำนวน 41 ราย (ร้อยละ 91.11) และขยายพันธุ์เองจำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89)

ทั้งนี้จากข้อมูลการจัดการการปลูกยางพาราของเกษตรกรตำบลเมืองนะ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีการจัดการที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา เนื่องจากผลผลิตของยางพาราอยู่ในลักษณะของยางก้อนถ้วยเป็นการทำความต้องการของเกษตรกรแต่ละคนเป็นอิสระจากกัน

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี

ค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ค่าจ้างเฉพาะงาน	30	66.67
ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงาน	17	37.78
จ้างทำทุกงาน (เหมาค่าแรง)	17	37.78

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี จำนวน 30 ราย (ร้อยละ 66.67) ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงานและจ้างทำทุกงาน (เหมาค่าแรง) จำนวน 17 ราย (ร้อยละ 37.78)

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าจ้างเฉพาะงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี

ค่าจ้างเฉพาะงาน ในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	จำนวนราย	ร้อยละ
1. ค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก		
1.1 ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน	19	42.22
1.2 ค่าแรงขุดหลุม	17	37.78
2. ค่าแรงงานในการบำรุงรักษา		

ค่าจ้างเฉพาะงาน ในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี	จำนวนราย	ร้อยละ
2.1 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์	14	31.11
2.2 ค่าแรงในการใส่ปุ๋ยเคมี	13	28.89
2.3 ค่าแรงในการกำจัดวัชพืช	13	28.89
3. ค่าแรงงานในการปลูก	13	28.89
4. ค่าดูแลต้นยางพารา (เช่น ให้น้ำ ตัดหญ้า)	13	28.89
5. อื่น ๆ	6	13.33

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก คือ ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน จำนวน 19 ราย (ร้อยละ 42.22) รองลงมาเป็นค่าแรงขุด หลุม จำนวน 17 ราย (ร้อยละ 37.78) และค่าแรงงานในการบำรุงรักษาเป็น ค่าแรงในการใส่ปุ๋ย อินทรีย์ จำนวน 14 ราย (ร้อยละ 31.11)

ทั้งนี้ การใช้แรงงานในครอบครัว และแรงงานจ้าง มีส่วนสัมพันธ์กับขนาดของพื้นที่ปลูก ยางพารา โดยแรงงานมาจากการกรีดด้วยเจ้าของสวนยางพาราเอง มีการจ้างแรงงานต่อครั้งต่อวัน สำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราในตำบลเมืองนะ มีการกรีดยางร่วมกับผู้รับจ้างกรีดโดย แบ่งผลประโยชน์ตอบแทนจากการกรีดยางคนละครึ่ง เป็น 50 : 50 หรือ ตกลงกันโดยทั่วไปเจ้าของ สวนยางต่อผู้รับจ้างกรีดยาง เป็น 40 : 60 เป็นต้น เมื่อสามารถจำหน่ายผลผลิตยางพาราได้ในรูป ของยางก้อนถ้วย หรือน้ำยางดิบ

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนรายและร้อยละของค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่	จำนวนราย	ร้อยละ
1 ปุ๋ยอินทรีย์		
1.1 ปุ๋ยชีวภาพ	9	20.00
1.2 มูลโคกระบือ	7	15.56
1.3 มูลไก่-เป็ด	5	11.11
2. ปุ๋ยเคมี		
สูตร 20 – 10 -12	21	46.67
3. สารเคมีกำจัดวัชพืช		
3.1 ยาฆ่าหญ้า/กก.	20	44.44
3.3 ยาคุมหญ้า/กก.	3	6.66
4 สารกำจัดศัตรูพืช		

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่	จำนวนราย	ร้อยละ
ยาป้องกันกำจัดโรค/กก.	9	20.00
5. วิธีการกำจัดศัตรูพืช		
5.1 การกำจัดตัวตุง	9	20.00
5.2 การกำจัดปลวก	9	20.00
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำ		
6.1 น้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตร	5	11.11
6.2 น้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตร	1	2.22
6.3 ค่านำรดคันไม้/บาท	1	2.22
7. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยา		
7.1 น้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตร	7	15.56
7.2 น้ำมันหล่อลื่น/ลิตร	2	4.44
8. วัสดุปรับปรุงดิน		
8.1 ปูนขาว/กก.	2	4.44
8.2 ปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพรี)/กก.	1	2.22
9. วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี		
9.1 ไม้หลักยึดค้ำปลูกใหม่ (ไม้ไผ่)	3	6.67
9.2 ดอก/เชือกฟาง	1	2.22
10. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
10.1 ค่าจ้างขนวัสดุต่างๆ	1	2.22
10.2 ค่ารถรับคนงาน	1	2.22
11. เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา (คาดว่าจะเกิดขึ้น)		
11.1 เครื่องมืออุปกรณ์		
11.1.1 จอบ	15	33.33
11.1.2 มีด	10	22.22
11.1.3 เกียว	7	15.56
11.1.4 เสียม	6	13.33
11.1.5 ถังตักน้ำ	6	13.33
11.1.6 เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลังแบบชักโยก	6	13.33
11.1.7 เครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร	6	13.33

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่	จำนวนราย	ร้อยละ
11.1.8 เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลังแบบเครื่องยนต์	4	8.89
11.1.9 เครื่องสูบน้ำ	2	4.44
11.1.10 รถเข็น	1	2.22
11.2 ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาว		
11.2.1 ขุดบ่อสระ	3	6.67
11.2.2 ปรับพื้นที่	1	2.22
11.2.3 โรงเรือน	1	2.22

หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพารา/ไร่ คือ

1. ค่าปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยชีวภาพ จำนวน 9 ราย (ร้อยละ 20.00) รองลงมาเป็นมูลโคกระบือ จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) และมูลไก่-เป็ด จำนวน 5 ราย (ร้อยละ 11.11)
2. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 20 - 10 - 12 จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.67
3. สารเคมีกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่เป็นยาฆ่าหญ้า/กก. จำนวน 20 ราย (ร้อยละ 44.44) รองลงมาเป็นยากุมหญ้า/กก. จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.66)
4. สารกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่ เป็นยาป้องกันกำจัดโรค/กก. จำนวน 9 ราย (ร้อยละ 20.00)
5. วิธีการกำจัดศัตรูพืชเป็นการกำจัดด้วงและกำจัดปลวกเท่ากันคือ จำนวน 9 ราย (ร้อยละ 20.00)
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำส่วนใหญ่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตรจำนวน 5 ราย (ร้อยละ 11.11) รองลงมาเป็นน้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตร และค่าน้ำรดต้นยาง/บาท เท่ากัน คือ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)
7. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยาส่วนใหญ่เป็นน้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตร จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) รองลงมาเป็นน้ำมันหล่อลื่น/ลิตรจำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44)
8. วัสดุปรับปรุงดิน เป็นปูนขาว/กก.จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) รองลงมาเป็นปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพรี) /กก. จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)
9. วัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี ส่วนใหญ่เป็นไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่ (ไม้ชะมบ) จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) รองลงมาเป็นดอก/เชือกฟาง จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)
10. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน เท่ากัน คือ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)
11. เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา ได้แก่

11.1 เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นจอบ จำนวน 15 ราย (ร้อยละ 33.33) รองลงมา เป็นมีด จำนวน 10 ราย (ร้อยละ 22.22) เคียว จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 15.56) เสียม ถังตักน้ำ เครื่องฉีด ยาสะพ่ายหลังแบบชักโยกและเครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร เท่ากันคือ จำนวน 6 ราย (ร้อยละ 13.33) เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลังแบบเครื่องยนต์ จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 8.89) เครื่องสูบน้ำ จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 4.44) และรถเข็น จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)

11.2 ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่ เป็นการขุดบ่อสระจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 6.67) รองลงมาเป็นการปรับพื้นที่และโรงเรือนเท่ากันคือ จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 2.22)

ตารางที่ 22 ต้นทุนในการปลูกยางพารา ค่าใช้จ่ายในการปลูกและบำรุงรักษาช่วงก่อนเปิดกรีดยาง ประกอบด้วย ค่าต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานในการปลูกและค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
1	การบุกเบิกพื้นที่					
	ค่าไถ่พื้นที่/ต่อไร่	150.00 x 2	300.00	-	-	300.00
	การวางแผนและขุดหลุม					
	ค่าแรงงานวางแผน (.50 x 150 บาท)		75.00	-	-	75.00
	ค่าไม้ชะมบ ต้นละ 1 บาท /76 ต้น/ 1 ไร่	0.50*	-	-	76.00	76.00
	ค่าแรงงานขุดหลุมๆ ละ 5 บาท (5 บาท x 76 ต้น)	-	380.00	-	-	380.00
	ค่าปลูกยางพารา					
	ค่าพันธุ์ยางปลูกและพันธุ์ยางซ่อม 20% ปีที่ 2	-	-	76	1,641.60	1,641.60
	ค่าแรงงานปลูกยางและซ่อม (2.5 x 150 บาท)	2.5*	375.00	-	-	375.00
	ค่านุ้ยหินคลุมดินใส่ก้นหลุม (4.5 บาท x 5 กก./ไร่)	-	-	4.5*	22.50	22.50
					70.00*	220.00
	ค่าเมล็ดพืชคลุมดินและค่าแรงงาน	1	150.00	1		
	นุ้ยหินคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน	-	-	1	85.00*	85.00
	ค่าบำรุงรักษา					
	ค่านุ้ยเคมี (25 บาท x 30 กก./ไร่)	-	-	30*	750.00	750.00
	ค่านุ้ยอินทรีย์ (3 บาท x 150 กก./ไร่)	-	-	150*	45.00	450.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (4 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.4*	76.00*	76.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (2 คน x 150 บาท)	-	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่น สารเคมี	4.5*	675.00	-	-	675.00

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง		-	-	-	-
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 1		2,255.00		3,171.10	5,426.10
2	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 35 กก./ไร่)	-	-	35*	875.00	875.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 150 กก./ไร่)	-	-	150*	450.00	450.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (4 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.4*	76.00*	76.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (2 คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่น สารเคมี	4.5*	675.00	-	-	675.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 2		1,275.00		1,401.00	2,676.00
3	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 35 กก./ไร่)	-	-	35*	875.00	875.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1.5 วัน/คน/ x 150 บาท)	1.5*	225.00	-	-	225.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่น สารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 3		825.00		1,157.00	1,982.00
4	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1.5 วัน/คน x 150 บาท)	1.5*	225.00	-	-	225.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนต้นและพ่น สารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง (2 คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 4		825.00		1,282.00	2,107.00
5	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00

ปีที่	รายการ	อัตรา ค่าแรง	ค่า แรงงาน	วัสดุ/ กก./ไร่	ค่าวัสดุ	รวม
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1วัน/คน x 150 บาท)	1*	150.00	-	-	150.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่น สารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง	-	-	-	-	-
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 5		450.00		1,282.00	1,732.00
6	ค่าปุ๋ยเคมี (25 บาท x 40 กก./ไร่)	-	-	40*	1,000.00	1,000.00
	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (3 บาท x 75 กก./ไร่)	-	-	75*	225.00	225.00
	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (3 ลิตร x 190 บาท)	-	-	0.3*	57.00*	57.00
	ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ (1วัน/คน x 150 บาท)	1*	150.00	-	-	150.00
	ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่น สารเคมี (2 วัน/คน x 150 บาท)	2*	300.00	-	-	300.00
	ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่งยาง	-	-	-	-	-
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นในปีที่ 6		450.00		1,282.00	1,732.00
	รวมค่าใช้จ่ายตั้งแต่ปีที่ 1-6 (ก่อนกรีดยาง)		6,080.00		9,575.10	15,655.10

* อ้างอิง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2557

** คำนวณประกอบ

- อัตราค่าแรงงาน ต่อวันอยู่ระหว่าง 120.00 – 150.00 บาท/วันประมาณการในการจ้างคนงาน 2 วัน
(2 x 150.00 = 300.00 บาท)
- จำนวนต้นยางที่ปลูกใน 1 ไร่ จะมีจำนวน 76 ต้น
- ค่าพันธุ์ยางปลูกและค่าพันธุ์ยางซ่อม 20% ปีที่ 2
= 76 ต้น x 18.00 บาทต่อต้น + 20% x 1,368.00 บาท = 1,368.00 + 273.60 = 1,641.60 บาท
- ค่าปุ๋ยเคมี ปีที่ 1 เท่ากับ (25 บาท x 30 กก./ไร่) = 750.00 บาท
- ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี = (4.5 x 150 บาท) = 675.00 บาท

สรุปค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพาราเนื้อที่ 1 ไร่

ค่าบุกเบิกและค่าไถพรวนดิน	300.00	บาท
ค่าวางแผนและชุดหลุม	531.00	บาท
ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหिनคลุมดิน	2,344.10	บาท
ค่าปุ๋ยเคมี	5,500.00	บาท
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	1,800.00	บาท

ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	1,350.00	บาท
ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนและพ่นสารเคมี	2,550.00	บาท
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	380.00	บาท
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง	<u>900.00</u>	บาท
รวมค่าใช้จ่ายการปลูกทั้งสิ้น	<u>15,655.10</u>	บาท
ค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมี		
ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุมดิน	2,344.10	บาท
ค่าปุ๋ยเคมี	5,500.00	บาท
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	1,800.00	บาท
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	<u>380.00</u>	บาท
รวมค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมีทั้งสิ้น	<u>10,024.10</u>	บาท
ค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงาน		
ค่าบุกเบิกและค่าไถพรวนดิน	300.00	บาท
ค่าวางแผนและชุดหลุม	531.00	บาท
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	1,350.00	บาท
ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุม โคนและพ่นสารเคมี	2,550.00	บาท
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง	<u>900.00</u>	บาท
รวมค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงานทั้งสิ้น	<u>5,631.00</u>	บาท

สรุป ค่าวัสดุปลูก / ปุ๋ยบำรุง / สารเคมี จำนวน 10,024.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.03
 ค่าบุกเบิก / ค่าไถพรวนดิน / ค่าแรงงาน จำนวน 5,631.00 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.97
เงื่อนไข อัตราค่าใช้จ่ายการปลูกยางพาราเนื้อที่ 1 ไร่ (ราคา/หน่วย:บาท)

รายการ	จำนวนเงิน
ค่าบุกเบิก / ไถพรวนดินพื้นที่ปลูก / ไร่	300.00
ค่าไม้ชะมบต่อไร่ / (76 ต้น/ไร่)	76.00
ค่าแรงงานชุดหลุม(ต่อหลุม)	5.00
อัตราค่าแรงงานต่อวัน	150.00
ค่าปุ๋ยหินคลุมดิน / กก.	4.50
ค่าเมล็ดพืชคลุมดิน / ไร่	70.00
ค่าปุ๋ยหินคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน / กก.	4.00
ค่าปุ๋ยคลุมเมล็ดพืชคลุมดิน / ไร่	8.00
ปุ๋ยบำรุง / กก.	25.00

ค่าปุ๋ยอินทรีย์ / กก.	3.00
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช / ลิตร	190.00
ค่าพันธุ์ยางพารา / ต้น	18.00
จำนวนต้นยางพารา / ไร่	76.00

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ ต่อปี} &= \frac{\text{ต้นทุนในการปลูกยางพาราต่อไร่}}{6 \text{ ปี}} \\ &= \frac{15,655.10}{6} = 2,609.18 \text{ บาท/ไร่/ปี} \end{aligned}$$

กรมวิชาการ สถาบันวิจัยยางพาราได้กำหนดพื้นที่การปลูกยางพาราไว้สำหรับพื้นที่ปลูกยางใหม่ ในภาคเหนือ คือ พื้นที่ 1 ไร่ สามารถปลูกต้นยางพาราได้ 76 ต้น ตามระยะการวางแผนการปลูกที่เหมาะสม คือ ด้านยาว 3 เมตร x พื้นราบ 7 เมตร มีจำนวนต้นยางเท่ากับ 76 ต้นต่อไร่

$$\text{ต้นทุนยางพาราต่อต้น} = \frac{2,609.18}{76} = 34.33 \text{ บาท/ต้น}$$

การวิเคราะห์ต้นทุนอื่นๆ ในการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

นอกจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ได้คำนวณไปแล้วข้างต้น เกษตรกรยังมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ต้องนำมาคิดเป็นต้นทุนในการปลูกยางพารา ดังนี้

1. **ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์** ในส่วนของการซ่อมแซมอุปกรณ์จากการสัมภาษณ์ พบว่ามีการซ่อมแซมน้อยมากเนื่องจากอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานสั้นเป็นพวกวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งหากชำรุดแล้วก็จะมีการซื้อมาเปลี่ยนแทน โดยเกษตรกรไม่สามารถให้ข้อมูลที่แน่นอนในส่วนของการใช้จ่ายในการซ่อมแซมได้ แต่จากการศึกษาข้อมูลวิชาการยางพาราของสถาบันยาง กรมวิชาการเกษตรได้คำนวณต้นทุนค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรไว้ (ชไมพร ไชยลังกา, 2545) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.56 บาท ต่อไร่ต่อปี ดังนั้นในส่วนของการใช้จ่ายในการซ่อมแซมอุปกรณ์จึงคิดค่าประมาณการปัจจุบันเท่ากับ 10 บาทต่อไร่ต่อปี

2. **ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร** ในการปลูกยางพารา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ต้องคิดค่าเสื่อมราคาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วย ซึ่งจะใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีอัตราเส้นตรง (Straight – Line –Method) ตามอายุการใช้งาน เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ดูแลรักษาพื้นที่ปลูกยางพารานั้นมีอายุการใช้งานไม่เท่ากัน บางชนิดมีอายุการใช้งานจำกัดต้องมีการซื้อทดแทนอุปกรณ์ที่ไม่สามารถใช้งานได้ ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนที่ซื้อมาทดแทนของเดิมนำมาคิดเป็นต้นทุนที่ซื้อด้วย

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และผลตอบแทนเมื่อมีการกรีดยางในปัจจุบัน

สามารถวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการปลูกยางพาราต่อปีของเกษตรกร เมื่อมีการกรีดยาง คือ เท่ากับรายทางสด เนื่องจากน้ำยางพาราสด 1 ลิตร จะมีปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ตามค่าวัด DRC (เท่ากับ 35%) หรือร้อยละ 35 ที่เหลือเป็นเชรุ่ม ดังนั้นถ้าเกษตรกรนำน้ำยางพาราสดไปขาย จะได้รับจำนวนเงิน จากการคำนวณราคาขายที่คิดเป็นจำนวนเงินบาทต่อกิโลกรัม

การกรีดยางพาราเพื่อให้ได้จำนวน 1 กิโลกรัมจะต้องกรีดยางพาราประมาณ 13 ต้นยางพาราในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถกรีดยางได้รับน้ำยางสด $76 \div 13 = 5.85$ กิโลกรัม หรือ ประมาณ 6 กิโลกรัมต่อไร่ หรือ 13 ต้นต่อ 1 กิโลกรัม การกรีดยาง จะทำการกรีด 1 วันเว้น 1 วันใน 1 เดือนจะสามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน ปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ร้อยละ 35 (ค่า DRC = 35%)

ตารางที่ 23 แสดงการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำแนกตามพื้นที่รวมของสมาชิก

กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย/ต่อไร่/ต่อปี

รายการ	พื้นที่ปลูก ไม่เกิน 7 ไร่ (จำนวน 21 ราย)	พื้นที่ปลูก 7 – 15 ไร่ (จำนวน 17 ราย)	พื้นที่ปลูกมาก กว่า 15 ไร่ขึ้นไป (จำนวน 7 ราย)
ต้นทุนผันแปร			
ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์	29,700.00	22,950.00	8,100.00
ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน	1,388,070.20	1,072,599.70	378,564.60
ค่าแรงงานคลุมโคนต้นและพ่นสารเคมี	56,100.00	43,350.00	15,300.00
ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง และกำจัดวัชพืช	19,800.00	15,300.00	5,400.00
รวมต้นทุนผันแปร	1,493,670.20	1,154,199.70	407,364.60
ต้นทุนคงที่			
ค่าบุกรเบิกและค่าไถพรวนดิน	6,600.00	5,100.00	1,800.00
ค่าวางแผนและขุดหลุม	11,682.00	9,027.00	3,186.00
ค่าปุ๋ยเคมี	121,000.00	93,500.00	33,000.00
ค่าปุ๋ยอินทรีย์	39,600.00	30,600.00	10,800.00
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	8,360.00	64,600.00	22,800.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง*	880.95	680.74	240.26
ค่าเสื่อมราคา**	1,676.51	1,295.47	457.23
ค่าภาษีที่ดิน***	11.00	11.00	11.00
ค่าซ่อมแซม*****	417.30	322.46	113.81
ดอกเบี้ยจ่าย*****	360.87	278.86	98.42

จากค่าในตารางที่ 23 แสดงการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ตามพื้นที่ปลูกทั้งหมดรวมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย/ต่อไร่/ต่อปี โดยเครื่องหมาย * แสดงให้ทราบถึงความหมาย ดังนี้

* เป็นค่าใช้จ่ายประมาณการที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลที่ชัดเจน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มเกษตรกรไม่ได้บันทึกข้อมูลตั้งแต่เริ่มดำเนินการปลูกยางพารา

** ค่าเสื่อมราคา ของอุปกรณ์การปลูกยางพารา ได้แก่ เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นยา จอบ เสียม เกียว การคิดค่าเสื่อมราคา จะมีอายุการใช้งานประมาณ คือ $30 - 7 = 27$ ปี (ต้นยางพาราจะมีอายุประมาณ 25-30 ปี)

การคิดค่าเสื่อมราคาต่อปี = ต้นทุนต้นยางพาราที่ปลูกระยะเวลา 30 ปี (คิดเป็นจำนวนเงิน)

อายุการใช้งาน 27 ปี

*** ค่าภาษีที่ดิน คิดจากการประมาณการที่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรจ่าย คือ 11 บาทต่อไร่

***** ค่าซ่อมแซม ของเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ทำสวนยางพารา ได้แก่ จอบ เสียม เกียว และเครื่องตัดหญ้า

***** ดอกเบี้ยจ่าย คิดอัตรา 1% ต่อเดือน หรือ 12 % ต่อปี ตามอัตราของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

ตารางที่ 24 แสดงการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ จำแนกตามพื้นที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี

รายการ	พื้นที่ปลูก ไม่เกิน 7 ไร่	พื้นที่ปลูก 7 - 15 ไร่	พื้นที่ปลูก มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป
รวมต้นทุนคงที่	190,588.63	205,415.53	72,506.72
รวมต้นทุนทั้งสิ้น	1,684,258.83	1,359,615.23	145,013.44
ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	6,789.41	6,789.41	6,789.41
ต้นทุนคงที่เฉลี่ยต่อราย/ต่อไร่/ต่อปี	8,663.12	12,083.27	12,084.45
ต้นทุนรวมเฉลี่ย	15,452.53	18,872.60	18,873.86

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เกิน 7 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารามากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป จะมีต้นทุนรวมเฉลี่ยในการปลูกเท่ากับ 15,452.53 บาท 18,872.60 บาทและ 18,873.86 บาท ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ จังหวัดเชียงใหม่

จากการศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ทำให้ทราบสภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา โดยใช้แนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา การกรีดยางและการจัดการผลผลิตยางพารา
3. สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบ
4. คืบข้อมูลสู่ชุมชน โดยจัดโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียนการทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อคืบข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราให้ชุมชนตำบลเมืองนะทำให้ทราบการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร (จุดแข็ง) ข้อจำกัด (จุดอ่อน) ภัยคุกคาม (ปัญหาและอุปสรรค) ที่กำลังจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ ในการจัดการผลผลิตยางพารา (กิจกรรมวันพุธที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 8.30 – 12.30 น. ณ สำนักงานกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่)

ผลการศึกษาดูงานสหกรณ์สงเคราะห์ยางไตรตรึงษ์กำแพงเพชร

ผลการศึกษาดูงานสหกรณ์สงเคราะห์ยางไตรตรึงษ์กำแพงเพชร ได้สร้างแรงบันดาลใจให้กลับกลุ่มเกษตรกร และได้พยายามที่จะหาโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น โดยมีข้อมูลดังนี้

1. สมาชิกศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการปลูกยางพาราเพื่อเปิดกรีตได้ผลผลิตยางพารา เช่น การวัดขนาด เส้นรอบลำต้นยางที่ระดับ 1.50 เมตรจากพื้นดิน ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นยาง เมื่อดูการกระจายตัวของขนาดต้นยาง ส่วนใหญ่มีการกระจายตัวแบบปกติของต้นยางที่ได้ขนาดเปิดกรีต สำหรับต้นยางขนาด 45 - 50 เซนติเมตร มีจำนวน ร้อยละ 43 และต้นยางที่มีขนาดลำต้นน้อยกว่า 45 ซม. มีมากถึงร้อยละ 57 สมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่รอเปิดกรีตยางจนได้อายุมากกว่า 7 ปีขึ้นไปทุกราย เพื่อให้ต้นยางมีขนาดเส้นรอบลำต้นมากกว่า 50 เซนติเมตร ส่วนยางของเกษตรกรที่ตำบลเมืองนะ จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขา ปลูกยางพันธุ์ยางชั้น 1 RRIM 600 และเริ่มมีสมาชิก 2 ราย สนใจที่จะใช้พันธุ์ยางชั้น 1 สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251) เกษตรกรตั้งใจจะเปิดกรีตเช่นเดียวกัน จากการสำรวจพบว่า การเจริญเติบโตของต้นยางมีขนาดเส้นรอบลำต้นเฉลี่ย 35 เซนติเมตร โดยมีขนาดต้นสูงสุดมากกว่า 50 เซนติเมตร การเจริญเติบโตของต้นยางในสวนมีใส่ปุ๋ยเคมีบำรุงอย่างต่อเนื่องปีละ 1-2 ครั้ง จากการ

สัมภรณ์เกษตรกรได้มีการเรียนรู้ว่าการกรีดยางต้นเล็กไม่ดี ดังนั้นเกษตรกรจึงรอให้ต้นยางเจริญเติบโตได้ขนาดเกือบทั้งแปลง จึงตัดสินใจเปิดกรีดยางต้นใหญ่

2. ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง นอกจากการดูแลรักษาสวนยางแล้ว ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง ได้แก่ ภูมิอากาศโดยทั่วไปอากาศค่อนข้างจะร้อนในฤดูร้อนจะหนาวเย็นในฤดูหนาวอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 7.5 องศาเซลเซียส และเฉลี่ยสูงสุด 26.7 องศาเซลเซียส ในฤดูฝน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,838.5 มิลลิเมตรต่อปี โดยเดือนสิงหาคมจะมีฝนตกมากที่สุด และมีช่วงฤดูแล้ง 2 เดือนคือ เดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคมของทุกปี

3. ราคาขยางเป็นเหตุผลหนึ่งที่เกษตรกรมักใช้อ้างใน การรีบเปิดกรีดยาง ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่ขยางราคาแพงหรือ ราคาถูก เพื่อสร้างรายได้ เมื่อใดที่ขยางแผ่นดิบมีราคาสูง เช่น มากกว่า 50 บาท/กก. ก็ยังเป็นการเร่งให้เกษตรกรกรีดยางเร็วขึ้น ถึงแม้ว่าขนาดลำต้นยางโดยเฉลี่ยน้อยกว่า 50 ซม. และการกรีดยางต้นเล็กมีโอกาสนำให้น้ำยางเสียหายและแสดงอาการเปลือกแห้ง

4. ขาดการวางแผนที่ดี ในการตัดสินใจกรีดยางไม่มีการวางแผนว่าจะต้องฝึกฝีมือการกรีดยางให้มีความชำนาญ เพราะคิดว่าการกรีดยางไม่ยาก กรีดยางไปทุกวันเดี๋ยวก็ชำนาญไปเอง ดังนั้นจึงพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ผ่านการอบรมฝึกกรีดยางมาก่อน การกรีดยางใช้วิธีการฝึกเองจากการสาธิตและฝึกจากเพื่อนบ้านเป็นเกณฑ์ การที่เกษตรกร ไม่เข้าอบรมก่อนที่จะเปิดกรีดยางจึงเป็นต้นของประจักษ์กลุ่มเกษตรกร (นายอุดม อมยิ้ม) ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (สทศ.) โดยกรีดยางหน้ายางทำให้ไม่ สามารถกลับไปกรีดยางเปลือกใหม่ได้ เป็นการเสียโอกาส ในการได้รับผลผลิตขยางอย่างน่าเสียดาย ทำให้วงจรชีวิต ของขยางสั้นลง สูญเสียโอกาสที่จะได้รับผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกขยางพารา โดยเฉพาะช่วงที่ต้นยางให้ผลผลิตสูง

5. ค่าพันธุ์ยางเดิมเริ่มแรก 18 บาท/ต้น ปัจจุบัน 24-28 บาทต่อต้น ค่าปุ๋ยขยางพารา สูตร 20-10-12 ราคา 20 บาท/กก. (ราคา ณ เดือนตุลาคม 2557) ค่าปุ๋ยอินทรีย์ ราคา 3 บาท/กก. (ราคา ณ เดือนตุลาคม 2557) และค่าจ้างแรงงาน 200 บาท/วัน

6. ระเบียบของทางราชการ บางอย่างของหน่วยงานรัฐที่มุ่งช่วยเหลือเกษตรกรให้ปรับปรุงสวนยางให้ดีขึ้น บางครั้งกลายเป็นความเสี่ยง เช่น พระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2503 แก้ไขโดย พ.ร.บ. พ.ศ. 2553 ระบุไว้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในรายที่ต้นยางอาจจะเสียหายเนื่องจากการเข้าทำลายของโรค เช่น โรคเส้นดำบริเวณหน้ากรีดยาง โรคใบร่วง โรคราก เป็นต้น หรือความทรมานที่เกิดจากการกรีดยางและเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้พัฒนาสวนยางโดยเปลี่ยนจากเดิมปลูกพันธุ์พื้นเมืองหรือขยางที่ปลูกด้วยเมล็ดเป็นปลูกขยางพันธุ์ดีแทน

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพารา

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราเพื่อแก้ไขปัญหาการกรีดยางอย่างมีคุณภาพ

1. ให้ความรู้เรื่องต้นทุนการผลิตยาง ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบจะผันแปรตามราคายาง ปัจจัยหลักที่ทำให้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน คือ ค่าจ้างแรงงานกรีดยาง เพราะเกษตรกรชาวสวนยางใช้ระบบจ้างเป็นแบบแบ่งปันผลผลิต ระบบ 60:40 โดยเจ้าของสวนได้ 60% และคนกรีดยางได้ 40% ส่วนค่าปุ๋ยรวมทั้งค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยและกำจัดวัชพืช ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละสวนว่าใครเป็นคนออกค่าใช้จ่ายหรือทั้ง 2 ฝ่ายช่วยกัน ต้นทุนหลังจากยางเปิดกรีดยางส่วนใหญ่เป็นต้นทุนการกรีดยาง คิดเป็นร้อยละ 60-80 ของต้นทุนทั้งหมด ขึ้นอยู่กับราคายาง อย่างไรก็ตามจากการคำนวณ ต้นทุนการผลิตตั้งแต่การปลูก ดูแลรักษาและกรีดยาง นั่นคือ อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุนคืนมาเป็น 8% จากเงินลงทุนและจะคุ้มค่าในปีกรีดยางที่ 7 การทำความเข้าใจกับกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกษตรกรทราบต้นทุนการผลิตในแต่ละท้องถิ่นและระดับราคายางแผ่นดิบที่เกษตรกรรับได้แล้วยังมีกำไรถึงแม้ว่าราคายางจะลดลงไปบ้างตามกลไกตลาด ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจราคายางขึ้นอยู่กับการตลาดโลก การคิดต้นทุนการผลิตโดยอาศัยพื้นฐานจากต้นทุนของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่จริงๆ มีประโยชน์ช่วยให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยหาวิธีการลดต้นทุนการผลิตหรือหาวิธีการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง การลดต้นทุนการผลิต เช่น ต้นทุนในการบุกเบิกพื้นที่ 1,750 บาท/ไร่

2. การหารายได้ในช่วงปีที่ 4 - 7 สำหรับสมาชิกบางรายที่เพิ่งเริ่มปลูกยางพารา

เนื่องจากเกษตรกรในประเทศไทยเป็นเกษตรกรรายย่อย ได้ปรับเปลี่ยนจากการปลูกพืชไร่มาปลูกยางพารา ทำให้ขาดรายได้โดยเฉพาะช่วงที่ยังยังไม่ให้ผลผลิต ประกอบกับการดูแลรักษาสวนยางในช่วงดังกล่าวมีต้นทุนสูง แนวทางแก้ไขที่จะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พื้นที่ หรือการให้คำแนะนำ ปรึกษาเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบพอเพียง เช่น ลดรายจ่ายด้านค่าครองชีพและเพิ่มรายได้ ได้แก่ การปลูก ผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงปลา กบ สุกร วัว เป็นต้น สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและยังผลพลอยได้ จากมูลสัตว์สามารถนำไปใช้บำรุงสวนยาง

3. การตลาดเพื่อแข่งขันระหว่างยางก้อนถ้วยและยางแผ่น

1. กลุ่มเกษตรกรต้องมีความรู้ในเรื่องต้นทุนการผลิตอย่างเป็นระบบ และสามารถจัดการผลผลิตโดยหาตลาดเองได้ เช่น ตลาดที่นำมาโดยการยางแห่งประเทศไทย ตลาดที่มาจากพ่อค้าคนกลางทั่วไป ตลาดรับซื้อของสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอำเภอฝาง เป็นต้น

2. ภาครัฐสนับสนุนเรื่องเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันการจัดหาวัตถุดิบ และการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้า

3. ควรให้กลุ่มเกษตรกรลงพื้นที่ดูวิธีการปลูกยางให้มีขนาดลำต้นที่แข็งแรงสมบูรณ์เพื่อให้ได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอที่สุด การประมาณราคาขายทำอย่างไร ศึกษาราคาขายจากตลาดกลางในจังหวัด นครศรีธรรมราช หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

4. เกษตรกรควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านตลาด สามารถนำยางพารามาแปรรูปสามารถทำได้อย่างไร จะต้องใช้เงินทุนมากน้อยเพียงใด ราคาขายในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างไรเพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีกำไรเพิ่มขึ้นในอนาคต

5. เนื่องจากเทคโนโลยีไม่ซับซ้อน จึงมีการแข่งขันระหว่างผู้ผลิตยางก้อนถ้วยและยางแผ่น เป็นจำนวนมาก ราคาจึงปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ขายน้ำยางสดสามารถขายเป็นเงินสดได้

โอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น

1. ศึกษาโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น เบื้องต้นได้รับทราบเกี่ยวกับต้นทุนการกรีด เก็บน้ำยางและทำยางแผ่น การคิดค่าเสื่อมอุปกรณ์ เครื่องมือเก็บน้ำยาง ค่าเสื่อมอุปกรณ์ เครื่องมือทำยางแผ่น ค่าน้ำครดทำยางแผ่น และค่าแรงงานกรีด เก็บน้ำยางและทำแผ่น มีค่าใช้จ่าย หลังเปิดกรีด ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีมีต้นทุนผันแปรขึ้นอยู่กับราคาขายแผ่นดิบ ค่าปุ๋ยยางเปิดกรีด ค่าปุ๋ย อินทรีย์ และค่าจ้างแรงงาน

2. เทคนิคการกรีดยางที่ถูกต้อง สร้างความชำนาญของคนกรีด วิธีการกรีด การเลือกใช้ระบบกรีด และหลักเลียงการกรีดยางต้นเล็ก ปัจจัยเหล่านี้ช่วยลดความเสียหายของหน้ากรีดยาง ประโยชน์ของความรู้ด้านนี้เพื่อช่วยให้เกษตรกรเข้าใจเรื่องของต้นยางและรู้จักวางแผนพัฒนาแรงงาน ที่มีฝีมือในการกรีดยาง เพื่อถนอมต้นยางให้สามารถกรีดยางได้นานๆ เพื่อขยายช่วงเวลา วงจรชีวิตยางให้ยาวนานขึ้น

3. ผลพลอยได้จากการปลูกสร้างสวนยาง คือ การขายไม้ยางเพื่อทำเฟอร์นิเจอร์ ควรศึกษา การควบคุม คุณภาพไม้ยางจากต้นน้ำเพื่อส่งต่อไปยังปลายทาง เนื่องจากปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับ คุณภาพไม้และทำให้ไม้ยางราคาดี ได้แก่ การกรีดยาง ฝีมือการกรีดที่ดีช่วย ป้องกันไม่ให้เปลือกยาง ที่กรีดและส่วนของเยื่อเจริญและเนื้อไม้ถูกทำลายตั้งแต่เริ่มเปิดกรีด เพราะเปลือกยางจะถูก สร้างใหม่มาแทนที่เปลือกเดิมที่กรีดออกไป ในขณะที่เดียวกันต้นยางมีการเจริญเติบโตเพิ่มขนาดของ ลำต้นโดยสร้างเนื้อไม้หรือมีวงปีเกิดขึ้น ซึ่งวงปีที่เกิดขึ้นมาใหม่ทุกปีจะหุ้มส่วนของเนื้อไม้เดิมไว้ รอยตำหนิของเนื้อไม้มักเกิดจากการกรีดยางบาดหน้ายาง และการเข้าทำลายของโรคและแมลง ทำให้ ราคาของไม้ยางลดลงขายเป็นเศษไม้ยางแทนที่ขายได้ในราคาไม้เฟอร์นิเจอร์ การวิจัยเพื่อรักษา ส่วน ของเปลือกยาง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเลื่อยไม้ยาง เพราะส่วนของเนื้อไม้ที่อยู่ใกล้กับเปลือกจะ เป็นส่วนที่เนื้อไม้มีความ แข็งมากกว่าเนื้อที่อยู่ใกล้กับส่วนของไส้ไม้ (pith) ซึ่งจะโยงไปถึงการ พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพเทคนิคการเลื่อยไม้ยางต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการดำเนินการผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลเมืองนะ

ผลการดำเนินการผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลเมืองนะ และทุ่งข้าวพวง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นจากเดิม 45 ราย ในปัจจุบันมีจำนวนเป็น 55 ราย โดย 45 รายเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแบบสามัญ ส่วนอีก 10 รายเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแบบวิสามัญ กลุ่มเกษตรกรจำนวน 45 ราย ประกอบด้วย เกษตรกรผู้อาศัยอยู่ใน ตำบลเมืองนะ จำนวน 34 ราย ได้แก่ บ้านเมืองนะ 28 ราย บ้านโล๊ะปาหนู 2 ราย บ้านอรุโณทัย 1 ราย บ้านห้วยไส้ 2 ราย และบ้านน้ำรู 1 ราย และตำบล ทุ่งข้าวพวง จำนวน 34 ราย และตำบลทุ่งข้าวพวง บ้านห้วยเป้า 11 ราย ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรผู้ ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 60 ปี สถานภาพครอบครัว ส่วนใหญ่ สมรส มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม มีรายได้จากการ ประกอบอาชีพอยู่ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท มีอาชีพในการเกษตรกรรม ปลูกพืชหมุนเวียนและ อาชีพค้าขายผลิตผลทางการเกษตร ปุ๋ยและเครื่องมือทางการเกษตร รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์ โดยมีหน่วยงานราชการคือ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกับสำนักงาน สงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ให้ความรู้ด้านการปลูกยางพารา เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม อาศัยอยู่ในตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง พื้นที่ในการปลูกยางพาราได้รับอนุมัติแล้วรวม 118 ราย จำนวน 1,291 ไร่ จำแนกตามขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา 7 - 15 พื้นที่ของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราตำบลเมืองนะ ประกอบด้วย การปลูกยางพาราในพื้นที่ตำบลเมืองนะและตำบลทุ่งข้าวพวง โดยการรวมกลุ่มนั้นได้ใช้ชื่อเรียกตามที่ได้ขอจดทะเบียนไว้ว่า “กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบล เมืองนะ” ปัจจุบันตำบลเมืองนะประกอบไปด้วย 14 มีประชากรรวม 34,783 คน แบ่งเป็นชาย 17,567 คน หญิง 17,216 คน และ 7,204 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและ ปลูกพืชหมุนเวียน รับจ้างทั่วไป และเลี้ยงสัตว์

จุดเด่นของพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองนะ คือ เป็นแหล่งมรดกทางธรรมชาติ ป่าไม้มาก จึง เหมาะที่จะส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเขตติดต่อ กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

สาเหตุที่เกษตรกรเลือกอาชีพปลูกยางพารา เนื่องจากด้านพันธุ์ยางพารา พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นว่าต้นยางพาราทนต่อสภาพภูมิอากาศในพื้นที่มากที่สุด ด้านราคา พบว่า ราคาดีกว่าปลูกพืชอย่างอื่นมากที่สุด ด้านการส่งเสริมการขาย พบว่า มีความสะดวกเนื่องจาก เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ (เดิมคือ สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.)) จัดหาพ่อค้าให้และดำเนินการประมูลราคา เดือนละครั้ง ด้านช่องทางการจำหน่าย พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเป็นที่ต้องการของตลาด ด้านอื่นๆ พบว่า 1) ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุที่เกษตรกรคิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต เพราะคิดว่าความต้องการของตลาดมีมากขึ้น มีการสนับสนุนจากภาครัฐและให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น

สาเหตุที่เกษตรกรไม่คิดปลูกยางพาราเพิ่มในอนาคต เพราะไม่มีพื้นที่ปลูก ระยะเวลาให้ผลตอบแทนนานเกินไป และไม่มีทุนหมุนเวียน

5.2 ความเข้มแข็งของกลุ่ม (บนฐานของตัวชี้วัดต่างๆ)

จาก ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งบนฐานของตัวชี้วัดต่างๆ อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากมีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

แหล่งความรู้ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร ทุกคนจะได้รับจากเจ้าหน้าที่สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) หรือการยางแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการในส่วนอื่นๆ ได้แก่ ความรู้ในการปลูกยางพารา เรื่องพันธุ์ยางพารา ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพาราและกรีดยาง และศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางแห่งอื่น

ผลผลิตยางพาราตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

การจัดการผลผลิตโดยทั่วไปประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ ดันน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ผลผลิตยางพาราของเกษตรกรโดยทั่วไปประกอบด้วย ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 1 ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 2 ยางแผ่นดิบคุณภาพที่ 3 ยางก้อนคละ เศษยางคละ และน้ำยางข้นคละ สำหรับการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ มีลักษณะเป็นกิจการตันน้ำ คือ ผลิตวัตถุดิบ ได้แก่ น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นรมควัน

ทั้งนี้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการผลผลิตของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องระยะเวลาในการเก็บผลผลิตนาน คือยางก้อนถ้วย ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคา ยางพาราเป็นโรคราสีชมพู และการเกิดไฟฟ้าในพื้นที่รอบๆ สวนยางพารา โดยจะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และช่วยเหลือกันในการดูแลพื้นที่

ใกล้เคียงเพื่อป้องกันไฟฟ้า รวมทั้งช่วยกันกรีดยาง หาดลาดจำหน่ายร่วมกัน มีการจัดประมูลราคา ยาง และรวบรวมผลผลิตจำหน่ายเป็นในรูปของคณะกรรมการฝ่ายตลาด

5.3 ระบบการจัดการการผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรจะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับครัวเรือน สมาชิกได้มากน้อยเพียงใด

ข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกยางพารา การได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน และมีเพียงบางส่วนมีที่ดินเป็นของตนเอง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจะปลูกมาแล้ว 7 ปีขึ้นไป สามารถแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในการปลูกยางพาราตามกรรมสิทธิ์ ในที่ดินและแนวทางในการประกอบอาชีพ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกรายเป็นเจ้าของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน เป็นโฉนดที่ดิน มีเอกสารสิทธิ์เป็นนส. 3 ก และทำการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินสิทธิทำกินเพื่อเกษตรกรรม พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม การใช้ต้นทุนยางพาราในการปลูกยางพารา 1 ไร่ ประมาณ 76 ต้น ส่วนใหญ่ระยะที่ปลูกยางพารา คือ ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 7 เมตร ลักษณะการปลูกยางพาราเป็นแถวเดี่ยว เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อเดือนและจะฉีดยาปราบศัตรูพืช 2 ครั้งต่อปีมากที่สุด แหล่งเงินทุนของผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 82.22 เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ใช้พันธุ์ยางพารา RRIM 600 มากที่สุด การเสริมรายได้ของเกษตรกรระหว่างการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด รองลงมารับจ้างทั่วไปและเลี้ยงสัตว์

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพารา ประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนพันธุ์ยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ได้รับแจกต้นยางโดยไม่ต้องจ่ายเงินจากสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ภาคเหนือ รายละ 76 – 90 ต้น เพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ของตนต่อไร่ต่อราย แต่ถ้าหากมีต้นตายระหว่าง 1 - 3 ปี สามารถซื้อต้นกล้ายางได้จากประธานกลุ่มและพื้นที่อื่นๆ ราคาเดิมต้นละ 18 บาท หรือ ขยายพันธุ์เอง ปัจจุบันราคา 24-25 บาทต่อต้น

ด้านค่าแรงงาน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของที่ดินจะมีการใช้แรงงานในครัวเรือน มีการจ้างแรงงานบ้างบางส่วน มีค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี ประกอบด้วย ค่าแรงงานในการเตรียมแปลงปลูก คือ ค่าแรงในการไถ พรวนดินและปรับหน้าดิน ค่าแรงขุดหลุม และค่าแรงงานในการบำรุงรักษาเป็นค่าแรงในการใส่ปุ๋ยอินทรีย์

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพาราคือ ค่าปุ๋ยอินทรีย์เป็นปุ๋ยชีวภาพ มูลโค กระบือ มูลไก่-เป็ด ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 20 - 10 - 12 ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช ส่วนใหญ่เป็นยาฆ่าหญ้า/กก. ยาคุมหญ้า/กก. ค่าสารกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่เป็นยาป้องกันกำจัดโรค/กก. มีวิธีการกำจัดศัตรูพืชเป็นการกำจัดตัวตุง และกำจัดปลวก มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องสูบน้ำ/ลิตร

และน้ำมันหล่อลื่นใช้กับเครื่องสูบน้ำ/ลิตร มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพ่นยาเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง/ลิตร และน้ำมันหล่อลื่น/ลิตร ค่าวัสดุปรับปรุงดินเป็นปูนขาว/กก. และเป็นปุ๋ยพืชสด (เช่น ถั่วพรี) /กก. ค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน 1 ปี เป็นไม้หลักยึดต้นปลูกใหม่ (ไม้ชะมบ) และเป็น ดอก/เชือกฟาง มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน และ เครื่องมืออุปกรณ์ และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นจอบ มีด เคียว เสียม ถังตักน้ำ เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลังแบบชักโยกและเครื่องฉีดยาแบบปั๊มจากถัง 200 ลิตร เครื่องฉีดยาสะพ่ายหลังแบบเครื่องยนต์ เครื่องสูบน้ำ และรถเข็น ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่ เป็นการขุดบ่อสระ

ค่าใช้จ่ายการปลูก รวมทั้งสิ้น 15,655.10 บาท ได้แก่ ค่าบุกกบิกและค่าไถพรวนดิน 300 บาท ค่าวางแผนและขุดหลุม 531 บาท ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุมดิน 2,344 บาท ค่าปุ๋ยเคมี 5,500 บาท ค่าปุ๋ยอินทรีย์ 1,800 บาท ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ 1,350 บาท ค่าแรงงานถางวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี 2,550 บาท ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช 380 บาท ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง 900 บาท

ค่าวัสดุปลูก/ปุ๋ยบำรุง/สารเคมี รวมทั้งสิ้น 10,024.10 บาท ได้แก่ ค่าพันธุ์ยางและค่าแรงงาน/พืชคลุมดินและปุ๋ยหินคลุมดิน 2,344 บาท ค่าปุ๋ยเคมี 5,500 บาท ค่าปุ๋ยอินทรีย์ 1,800 บาท ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช 380 บาท

ค่าบุกกบิก/ค่าไถพรวนดิน/ค่าแรงงาน รวมทั้งสิ้น 5,631.00 บาท ได้แก่ ค่าบุกกบิกและค่าไถพรวนดิน 300 บาท ค่าวางแผนและขุดหลุม 531 บาท ค่าแรงงานใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ 1,350 บาท ค่าแรงงานกำจัดวัชพืช คลุมโคนและพ่นสารเคมี 2,550 บาท ค่าแรงงานตัดแต่งกิ่ง 900 บาท

ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ พบว่ามีการซ่อมแซมน้อยมากเนื่องจากอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานสั้นเป็นพวกวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งหากชำรุดแล้วก็จะมีการซื้อมาเปลี่ยนแทน โดยเกษตรกรไม่สามารถให้ข้อมูลที่แน่นอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.56 บาทต่อไร่ต่อปี

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร การคิดค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง คิดตามอายุการใช้งาน คือ ต้นทุนยางพาราต่อไร่ = 2,828.82 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อต้น = 37.22 บาท

5.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ศึกษามีความยั่งยืน

ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่ศึกษามีความยั่งยืน เพราะสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

เริ่มปลูกยางพาราตั้งแต่เดือนธันวาคม 2546 ในปี พ.ศ. 2547 นายอุดม อมยิ้มและนายหนึ่ง คุ่มวงศ์ ได้นำกล้ายางพาราจากศูนย์วิจัยเชียงใหม่ มาทดลองปลูกในพื้นที่ปลูกประมาณ 5 ไร่ ดำเนินการหาเมล็ดพันธุ์ยางพาราจากแหล่งศูนย์วิจัยมาเพาะเพื่อขยายปลูกต่อ โดยทำการศึกษาดูงาน

ในพื้นที่อำเภอฝาง เมื่อปี 2549 เจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้สำรวจและเห็นว่า ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสามารถปลูกยางได้ เมื่อเริ่มต้นงานวิจัยพบว่ากลุ่มเกษตรกรไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อน ปริมาณน้ำฝนและสภาพแวดล้อม ในแหล่งปลูกยางใหม่แตกต่างกับแหล่งปลูกยางเดิม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างแตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ปัจจุบันตำบลเมืองนะ มีการจัดโครงสร้างของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ โดยมีการจัดประชุมวางแผนงานล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกรและเข้าร่วมโครงการอบรมสัมมนาอยู่ตลอดเวลา สามารถพัฒนาโครงสร้างการบริหารกลุ่มเป็น 2 คณะกรรมการ คือ คณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการตลาด

จากการวิจัยทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ การปลูกยางพารา ดังนี้

จุดแข็ง คือ 1) การปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน เพราะเป็นช่วงการปลูกยางพาราก่อนเปิดกรีดยางในระยะ 1 – 6 ปี 2) เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน 3) มีการวางแผนทางการเงินล่วงหน้า ซึ่งปัจจุบันมีการเก็บเงินออมเข้ากลุ่มอยู่แล้วในการเข้าเป็นสมาชิกคนละ 30 บาทต่อเดือน (คิดเป็นวันๆ ละ 1 บาท) และมีหุ้นคนละ 3 หุ้นๆ ละ 50 บาท 4) พื้นที่ปลูกถึงแม้ว่าจะอยู่บนที่สูง บนเนินเขา แต่พื้นที่โดยรอบเป็นป่าไม้หลากหลายพันธุ์พื้นดินจึงมีความอุดมสมบูรณ์ อยู่บ้างและมีน้ำฝนสม่ำเสมอ 5) เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา การเตรียมพื้นที่ วิธีปลูก การบำรุงรักษาสวนยาง การกำจัดวัชพืชในสวนยาง การเรียนรู้เรื่องโรคและศัตรูพืชของยางพารา 6) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง 7) กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นว่าจะได้รับผลจากการเข้าร่วมโครงการนี้ คือ เป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน และสร้างรายได้ที่มั่นคง 8) เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดี 9) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพร้อมและให้ความร่วมมือในการเข้ารับฟัง ข่าวสารการอบรมการปลูกยางเช่น การติดตามชีพ การตรวจสอบคุณภาพดิน การคำนวณต้นทุนการผลิต และการเรียนรู้เรื่องการกรีดยาง เป็นต้น

จุดอ่อน คือ 1) เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์การปลูกยางพารา การบำรุงรักษา เพราะไม่เคยปลูกยางพารามาก่อน 2) ขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนการปลูกยางพารา เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุน 3) สภาพพื้นที่การปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะเป็นสวนยางขนาดเล็ก 4) สภาพพื้นที่มีบางแห่งไม่เหมาะสำหรับการปลูกยางพารา เพราะเป็นพื้นที่สูงบนเนินเขา มีความลาดเอียงและชัน ลักษณะดินเป็นชนิดหลากหลาย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำเพราะพื้นที่ที่เหมาะสมควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความเอียงเล็กน้อย ลักษณะดินจะต้องเป็นดินร่วน

เหนียวถึงดินร่วนทราย 6) พบปัญหาเรื่องไฟฟ้าสูงมาก 7) เกษตรกรไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุน รายรับ – รายจ่าย ระหว่างการดำเนินงานปลูกยางพารากับความเป็นอยู่ของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแยกแยะรายได้ค่าใช้จ่าย ได้ชัดเจนว่า ในระหว่างดำเนินงานจะมีกำไร หรือขาดทุนอย่างไร 8) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปีขึ้นไป หากใช้เวลาในการปลูกนาน อาจจะประสบปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในอนาคต 9) ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะส่วนใหญ่เป็นผู้ฟังมากกว่าผู้อ่าน อาจจะทำให้ข้อมูลข่าวสารที่รับฟังมาแล้วเข้าใจตีความเองตามความคิด ไม่ถูกต้อง หรือเกิดความผิดพลาดได้

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมายสำคัญ คือ พัฒนาคุณภาพของคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการประกอบอาชีพและมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีการพัฒนาชุมชนและแก้ไขปัญหาความยากจนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกัน ทางด้านเศรษฐกิจให้มีความสมดุลและยั่งยืนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพโดยมียุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศได้ตามเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ให้อยู่ดีกินดีมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสวัสดิการทางสังคม มีความพอใจและความสุขในการดำเนินชีวิต ชีวิตประจำวัน ศึกษาการจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อสนองความต้องการที่มีไม่จำกัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตต้องคำนึงถึงต้นทุนการผลิตและประโยชน์ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่า การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน คือ ระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมหลายด้าน ประกอบด้วยระดับนโยบายด้านยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 – 2554) เศรษฐกิจชุมชนภาคครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร พัฒนาเกษตรกรมาเป็นผู้ปลูกยางพารา พัฒนาจากกลุ่มเกษตรกรเป็นวิสาหกิจชุมชน วางแผนตามขั้นตอนการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ พัฒนาต้นทุนการผลิต ครัวเรือนอาชีพหลักและอาชีพเสริมของเกษตรกรและการตลาดท้องถิ่นภาคเหนือ

โดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มจากกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อศึกษา 3 มิติ ได้แก่ มิติทางวัฒนธรรม มิติทางสังคม และมิติทางเศรษฐศาสตร์ โดยศึกษาจากฐานเศรษฐกิจ “ครัวเรือน” รายได้ ค่าใช้จ่าย ในการประกอบอาชีพปกติของเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตอยู่ก่อนเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราและภายหลังเข้าร่วมการปลูกยางพาราแล้ว ทำให้ทราบเกี่ยวกับต้นทุนทางบัญชี ต้นทุนเศรษฐศาสตร์ การเตรียมการเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอาชีพความ

เสี่ยงด้านเศรษฐกิจบนพื้นฐานความเป็นอยู่ และโอกาสที่จะก้าวเข้าสู่เป็นวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด ตลาดภายในและตลาดภายนอกกระบวนการผลิตสู่เศรษฐกิจชุมชน ในที่สุดได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการต้นทุนชีวิต เศรษฐกิจครัวเรือนการวางระบบตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลผลิต เพื่อชุมชนท้องถิ่นผู้ปลูกยางพารา และการทำผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อจำหน่ายในอนาคต

สรุปแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว

มีโครงสร้างของคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่พัฒนาและปรับปรุงการคณะกรรมการทำงานโดยแบ่ง เป็น 2 คณะฯ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกร จำนวน 8 คนและคณะกรรมการฝ่ายตลาด จำนวน 5 คน อย่างชัดเจน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร รองประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกร เลขานุการ ทรัพย์สิน กรรมการ และผู้ตรวจสอบกิจการ โครงสร้างของคณะกรรมการฝ่ายตลาด ประกอบด้วย ประธานกรรมการฝ่ายตลาด เลขานุการ ทรัพย์สิน และกรรมการ

ด้านการบริหารจัดการ เป็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยที่ไม่เคยมีส่วนอย่างมาก่อน ทำให้สามารถปลูกยางเพิ่มรายได้ สร้างศักยภาพในการเลือกประกอบอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งช่วยส่งเสริมการสร้างงานในท้องถิ่น ส่งเสริมพื้นที่การปลูกป่า และช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศที่ดีด้วย มีการพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรมต่างๆ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารา ทำให้รับทราบปัญหาได้มีการจัดประชุมเพื่อสรุปบทเรียนให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทราบเป็นระยะๆ และจัดเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน ทำให้มีผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพได้ทราบจุดแข็ง ข้อจำกัดหรือจุดอ่อน โอกาสแก้ไข ปัญหา และอุปสรรค ภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน (performance) ของกลุ่มในการจัดการผลผลิตยางพาราต่อไป

แนวทางการจัดการผลผลิต

1. ด้านการจัดการปัจจัยการผลิต ได้แก่ ด้านที่ดิน ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนพื้นที่ที่ปลูกยางพารา สภาพการถือครองที่ดิน ที่ตั้งของพื้นที่ปลูกยางพารา การจัดการพื้นที่ขณะที่ยังไม่สามารถกรีดยางได้ ด้านทุน จะมีการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการปลูกยางพารา แหล่งเงินกู้ยืม การกู้เงินนอกระบบ เงินที่นำมาใช้หมุนเวียนในการปลูกยางพารา ระยะเวลาคืนทุน ด้านแรงงาน จำนวนแรงงานที่จำเป็นต้องใช้ การได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการ

ปลูกยางพาราและเตรียมการกรีดยางในปีที่ 7 ขึ้นไป **ด้านผู้ประกอบการ** ประกอบด้วย การตัดสินใจในเรื่องของการจัดการพื้นที่ปลูกยางพารา ประเภทพันธุ์ยางที่ดำเนินการปลูก และเป้าหมายที่ต้องการผลิตยางเป็น น้ำยางสด ยางก้อนถ้วย และยางแผ่นรมควัน **ชั้น 3 ด้านต้นทุนการผลิต** ประกอบด้วยต้นทุนที่แท้จริงในการผลิตสินค้าโดยจะต้องคำนวณออกมา ในรูปของ “ต้นทุนเสียโอกาส” ต้นทุนการผลิตระยะสั้น คือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรและควรพิจารณาต้นทุนระยะยาว

2. ด้านการจัดการและการดำเนินงานกลุ่ม ได้แก่ การเรียนรู้วิธีการปลูกยางพาราและกรีดยาง วางแผนการดำเนินงานที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งระยะการดูแลเป็นตามอายุของยางพารา คือ ช่วงระยะ 1 - 2 ปี ควรดูแลต้นอ่อนของยางพาราโดยจะต้องอนุบาลต้นให้สามารถมีรากที่แข็งแรงเพื่อยืนต้นและสร้างลำต้นที่สามารถให้ผลผลิตเป็นน้ำยางสดในอนาคต ช่วงระยะ 3 - 4 ปี คอยดูแลตัดกิ่งใบ ไม่ให้หนา เพื่อจะได้มีการสร้างลำต้นให้เจริญเติบโตเร็ว ช่วงระยะ 5 - 6 ปี คอยดูแลพื้นที่ปลูกยางพาราไม่ให้เกิดไฟไหม้ต้นยาง เพราะจะทำให้สูญเสียด้านการลงทุนอย่างน่าเสียดาย ช่วงระยะ 7 ปี ขึ้นไป สมาชิกกลุ่มเกษตรกรสามารถที่จะได้รับผลตอบแทนเมื่อกรีดยางแล้วนำไปจำหน่าย โดยทางกลุ่มเกษตรกรได้จำหน่ายในรูปของยางก้อนถ้วย

3. ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ ด้านวิชาการ ควรกำหนดเป็นศูนย์ศึกษาการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ขึ้นให้ผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงาน บริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อศึกษาสภาพดิน อากาศ ปริมาณน้ำฝน ว่าเหมาะสมกับพื้นที่ที่กำลังดำเนินการอยู่หรือไม่ การประสานงานและการดำเนินงานกับกลุ่มเกษตรกรแหล่งอื่น ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น สหกรณ์ส่งเสริมการทำสวนยางอำเภอฝาง อำเภอไทรตรึงจังหวัดกำแพงเพชร

4. ด้านการบัญชีและการเงิน ได้แก่ ควรจัดทำงบประมาณรายรับ - รายจ่ายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างยั่งยืน และจัดทำแผนธุรกิจ

5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ประชามติกรรมการจะดำเนินการให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรเข้าประชุมเพื่อรับฟังปัญหาด้านต่างๆ การเกิดองค์กรยางพาราแห่งใหม่ของประเทศไทย ภายใต้ชื่อ การยางแห่งประเทศไทย หรือ กยท. และการรับรู้เรื่องภาครัฐโดยกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนได้รับอนุมัติงบประมาณปี 2558 เพื่อก่อสร้างโรงงานยางแผ่นดิบ

6. ด้านการตลาด ได้แก่ ผลผลิตยางพาราเป็นลักษณะยางก้อนถ้วย ซึ่งราคารับซื้อกิโลกรัมละ 20-28 บาทต่อครั้ง จากการประมูลราคาซึ่งจัดโดยสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) เดือนละ 1 ครั้ง แต่แต่ละครั้งราคาขึ้นลงไม่เท่ากัน โดยทางกลุ่มฯ จะหักค่าบริหารจัดการ กิโลกรัมละ 0.50 บาท เพื่อนำเข้าเป็นรายได้ของกลุ่มเกษตรกร จุดแข็งด้านการเงินคือ ซื้อขายเป็นเงินสด ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์กองทุนสวนยางฯ ที่อื่นๆ จะให้เครดิตการจัดซื้ออยู่ที่ประมาณ 10 - 14 วัน มีแนวโน้มที่จะสร้างกระบวนการผลิตจากยางก้อนถ้วย เป็นน้ำยางสด และแปรรูปจากน้ำยางดิบไปเป็นยางแผ่นรมควัน สร้างตลาดท้องถิ่นขึ้นในอนาคตและให้ความรู้เรื่องการควบคุมกระบวนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และส่งเสริมให้เกิดการแปรรูปยางพาราที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

7. ด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตในอนาคต พบว่าสมาชิกกลุ่มเกษตรกรจะต้องจดบันทึกข้อมูลด้านปริมาณผลผลิตในปีที่เริ่มกรีดยางพารา ความเคลื่อนไหวตามความต้องการของตลาดโลก และราคาขายจะมีราคาแตกต่างกันตามคุณภาพของยาง ควรมีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมประเมินโครงการปลูกยางพาราตั้งแต่ปีที่กรีดยางได้ ได้แก่ วัฏจักรเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ วิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง พิจารณากระแสเงินสดไหลเข้าและกระแสเงินสดไหลออก ประเมินค่าอัตราส่วนทางการเงิน และอัตราส่วนผลิตภาพ (Productivity Ratios) ที่เหมาะสมเพื่อวัดความอยู่รอดของกิจการ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพด้วยงานวิจัยพบว่า การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ

จุดแข็ง คือ ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะดำเนินงาน มีการซื้อขายผลผลิตเป็นเงินสด ซึ่งแตกต่างจากสหกรณ์กองทุนสวนยางฯ ที่อื่นๆ จะให้เครดิตการจัดซื้ออยู่ที่ประมาณ 10 - 14 วัน เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน มีการวางแผนทางการเงินปัจจุบันมีการเก็บเงินเข้าเป็นสมาชิกคนละ 50 บาทต่อหุ้น และสามารถมีหุ้นอย่างต่ำคนละ 3 หุ้นๆ ละ 50 บาท พื้นที่ปลูกอยู่บนที่สูง บนเนินเขา พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์และมีน้ำฝนสม่ำเสมอ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพารา และการกรีดยาง หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด สาขา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และการยางแห่งประเทศไทย

ประเทศไทย (กยท.) จังหวัดเชียงใหม่ (หรือสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.)) กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพการทำสวนยางของตำบลเมืองนะ

จุดอ่อน หรือข้อจำกัด คือ เกษตรกรยังขาดความรู้และประสบการณ์ทางการปลูก และการกรีดยางพารา การบำรุงรักษาพื้นที่ปลูกยางพาราเพราะไม่เคยปลูกยางมาก่อน เกษตรกรยังขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนการผลิต การจัดการผลผลิตยางพาราหลังเปิดกรีดยาง มีศักยภาพในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนต่ำ อำนาจต่อรองในการจัดซื้อ อุปกรณ์การผลิต วัตถุดิบ และปัจจัยการผลิตมีน้อย พื้นที่ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จำเป็นต้องใส่ปุ๋ยบำรุงรักษาดินให้ดินยางได้รับแร่ธาตุ อาหารอย่างเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของต้นยางในการสร้างความเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่สูงโดยปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20 - 10 - 12 พบปัญหาเรื่องไฟฟ้าสูงมาก เพราะอากาศ บนเชิงเขาค่อนข้างร้อนในเวลากลางวัน และช่วงฤดูร้อนประมาณ เดือนเมษายน - มิถุนายน จะมีการเผาป่าเพื่อปรับพื้นที่ของเกษตรกรข้างเคียงทำให้ไฟรุกรามมาพื้นที่ปลูกยางพาราได้โดยง่าย ไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ - รายจ่าย ระหว่างการดำเนินงานปลูกยางพาราและเปิดกรีดยางกับค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกรายได้ และค่าใช้จ่ายจึงแสดงผลการดำเนินงานได้ไม่ชัดเจน สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งช้างพวง ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ อยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป หากใช้เวลาในการปลูกนานอาจจะประสบปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นทางกลุ่มได้พยายามสร้างคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาดูแลพื้นที่ จัดการผลผลิตยางพาราและเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะในอนาคตต่อไป

โอกาส คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปลูกและกรีดยางพารา ได้แก่ จัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหารายได้จากอาชีพหลักที่ทำอยู่ของเกษตรกรแต่ละคน ตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการผลผลิตยางพาราขึ้นแบ่งออกได้อย่างชัดเจน คือ คณะกรรมการดำเนินงาน และ คณะกรรมการฝ่ายตลาด สร้างทีมป้องกันไฟป่าเพื่อช่วยกันดับไฟหรือเฝ้าระวังไม่ให้เกิดไฟไหม้พื้นที่ปลูกยางพารา ความต้องการยางพาราในตลาดโลกมีอัตราการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพราะเป็นผู้ผลิตน้ำยางสดจากต้นยางพารา

อุปสรรคหรือภาวะคุกคามจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน ได้แก่ คู่แข่งขึ้นรายใหม่จากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ สามารถเข้ามาดำเนินกิจการเกี่ยวกับยางพาราได้ ง่าย ปัจจัยด้านราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อทั้ง ด้านบวกและด้านลบ ต่อราคาปัจจุบัน ทำให้ราคายางใน

ตลาดไม่แน่นอน เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่นี้ไม่มีประสบการณ์การปลูกยางมาก่อนและประกอบกับสภาพแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีบางอย่างย่อมแตกต่างกัน ปัญหาที่พบจึงเป็นเรื่องของพันธุ์ยางที่เหมาะสม คือ พันธุ์ยาง RRIM 600 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้น้ำยางมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้ายของกลุ่มพันธุ์ยางชั้นที่ 1 และปัญหาที่เกิดขึ้นตำบลเมืองนะ คือ ขาดเงินทุน

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามากกว่าร้อยละ 50 (ร้อยละ 53.35) ได้ปรับเปลี่ยนที่ดินไปปลูกยางพารา ส่วนใหญ่มีระบบการกระจายระบบการใช้ที่ดิน (land use diversification) และมีทัศนคติกับการปลูกยางพาราที่ดี สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพหลักและอาชีพรอง รวมกันต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 35.55) และมากกว่า 30,000 บาท (ร้อยละ 8.89) ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจะทำสวนยางพารามาเป็นระยะเวลา มากกว่า 8 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 57.78) มีพื้นที่ปลูกตั้งแต่ 7 ไร่ขึ้นไป (ร้อยละ 53.33) โดยกรรมสิทธิ์ในที่ดินใช้ในการปลูกยางพารา ส่วนใหญ่เป็น ส.ป.ก. (ร้อยละ 60.01) ทั้งนี้จากการที่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งข้าวพวงมีการถือครองที่ดิน ซึ่งทุกรายมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน เป็นของตนเองมีส่วนสนับสนุนให้เกษตรกรตัดสินใจลงทุนในการปลูกยางพารามากขึ้นและได้มีการพัฒนายางพารา เช่น ยางก้อนถ้วย น้ำยางดิบ และทำโรงงานแปรรูปยางพารา สร้างรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่เพื่อให้เป็นอาชีพหลักต่อไป

สาเหตุการปลูกยางพารา ได้แก่ ด้านพันธุ์ยางพารา ยางพารามีความทนต่อสภาพภูมิอากาศ จำนวน 24 ราย (ร้อยละ 53.33) ด้านราคา ยางพารามีราคาดีกว่าปลูกพืชอย่างอื่น จำนวน 30 ราย (ร้อยละ 66.67) ด้านการส่งเสริมการขาย หน่วยงานสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) ได้จัดหาพ่อค้ามาประมูลยางพาราให้กับกลุ่มเกษตรกร จำนวน 38 ราย (ร้อยละ 84.44) ด้านช่องทางการจำหน่าย เป็นที่ต้องการของตลาด จำนวน 45 ราย (ร้อยละ 100.00) ด้านอื่น ๆ ระดับมากที่สุด คือ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 35 ราย (ร้อยละ 77.78)

การใช้แรงงานในครอบครัว และแรงงานจ้าง มีส่วนสัมพันธ์กับขนาดของพื้นที่ปลูกยางพารา โดยแรงงานมาจากการกรีดยางเจ้าของสวนยางพาราเอง มีการจ้างแรงงานต่อครั้งต่อวัน สำหรับกลุ่มเกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราในตำบลเมืองนะ มีการกรีดยางร่วมกับผู้รับจ้างกรีดยาง โดยแบ่งผลประโยชน์ตอบแทนจากการกรีดยางคนละครึ่ง เป็น 50 : 50 หรือ ตกลงกันโดยทั่วไปเจ้าของสวนยางต่อผู้รับจ้างกรีดยาง เป็น 40 : 60 เป็นต้น เมื่อสามารถจำหน่ายผลผลิตยางพาราได้ในรูปของยางก้อนถ้วย หรือน้ำยางดิบ

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ

โดยใช้แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม ดังนี้

1. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม
2. ศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพารามาก่อนและกำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจ

กระบวนการปลูกยางพารา การกรีดยาง และการจัดการผลผลิตยางพารา

3. สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบ
4. คัดเลือกข้อมูลสู่ชุมชน โดยจัดโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียนการทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อคัดเลือกข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราให้ชุมชนตำบลเมืองนะทำให้ทราบการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกเกษตรกร

5. ผลการศึกษาดูงานสหกรณ์สงเคราะห์ยางไตรตรึงกำแพงเพชร ได้สร้างแรงบันดาลใจให้กับกลุ่มเกษตรกร และได้พยายามที่จะหาโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพารา

1. ให้ความรู้เรื่องต้นทุนการผลิตยาง
2. การหารายได้ในช่วงปีที่ 4 - 7 สำหรับสมาชิกบางรายที่เพิ่งเริ่มปลูกยางพารา
3. การตลาดเพื่อแข่งขันระหว่างยางก้อนถ้วยและยางแผ่น
4. โอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต

ประกอบด้วย ค่าต้นทุนพันธุ์ยางพารา เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ซื้อ/รับจากหน่วยงาน (สกย.) ค่าแรงงานในการปลูก ใช้แรงงานในครอบครัว ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ประกอบด้วย ค่าปุ๋ยอินทรีย์ เป็นปุ๋ยชีวภาพ ค่าปุ๋ยเคมี (อนินทรีย์) ค่าจัดวัชพืช ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างขนวัสดุต่างๆและค่ารถรับคนงาน เครื่องมืออุปกรณ์และการลงทุนระยะยาวที่ใช้ในการปลูกยางพารา เช่น จอบ เคียว มีดพรวน ค่าใช้จ่ายลงทุนระยะยาวส่วนใหญ่เป็นการขุดบ่อสระ เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ กมลมาศ ปรีดาศักดิ์ (2546) สรุปผลงานวิจัยพบว่า จากการศึกษากิจการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา จำแนกตามกลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานและไม่มีการจ้างแรงงานพบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มเกษตรกรที่มีการจ้างแรงงานมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน ประกอบอาชีพสวนยางเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่ในการทำสวนยาง 11 – 12 ไร่ ซึ่งเป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ โดยจะใช้เงินส่วนตัวและเงินจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในการลงทุนปลูกสร้างสวนยาง ขจรศักดิ์ วงศ์วิราช (2554) ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพเกษตรกรปลูกผักปลอดสารพิษบ้านจำ หมู่ที่

6 ตำบลปรางคก อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นการศึกษาวิจัยแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือคือ การจัดเวทีเสวนาการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ และการทดลองการรวมกลุ่มด้วยการจัดการองค์กร POLC และเทคนิค SWOT เพื่อค้นหาศักยภาพกลุ่มด้วยกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม **ชไมพร ไชยลังกา** (2545) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ: กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา พบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่ เป็นพื้นที่ขนาดเล็กมีจุดคุ้มทุนที่น้อยกว่าพื้นที่ขนาดใหญ่และต้นทุนในการดำเนินงานของสวนยางมีความแตกต่างกัน **ชุมพล พูลศิริ** (2537) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างในการขายยางแผ่นผ่านตลาดกลางและตลาดท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตพบว่า สภาพทั่วไปทางสังคม เศรษฐกิจ การติดต่อสื่อสาร และจิตวิทยาของชาวสวนยางพารา พฤติกรรมในการขายยาง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการขายยางผ่านตลาดกลางยางพาราและตลาดท้องถิ่นพบว่า ส่วนใหญ่ชาวสวนยางมีฐานะเป็นหัวหน้าครอบครัว และมีสถานภาพการจัดการสวนยาง เป็นเจ้าของดำเนินกิจการสวนยางพาราด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ **นพพล สุคนธฉายา** (2554) ได้ศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจสวนยางพารา จังหวัดชุมพรพบว่า กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจสวนยางพาราส่วนใหญ่มีการประกอบธุรกิจระหว่าง 1-10 ปี วิธีการจำหน่ายยางพารานำมารวบรวมกันแล้วนำไปประมูล มีระยะเวลาในการนำยางพาราออกจำหน่าย 1-7 วัน/ครั้ง **บุษบา อารีย์** (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สังเกตแบบมีส่วนร่วมและกิจกรรมสนทนากลุ่ม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และจากภายนอกกลุ่มเกษตรกร และถอดบทเรียนร่วมกันเพื่อศึกษาสภาพ บริบทชุมชนของผู้ปลูกยางพารา ก่อนและหลังปลูกยางพาราในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่ม พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีจุดแข็ง คือ ใช้แรงงานในครัวเรือนให้ความร่วมมือในการได้รับความรู้และมีความมั่นใจว่าจะสร้างรายได้ที่มั่นคง มีจุดอ่อน คือ ไม่มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก่อน ขาดข้อมูลอย่างครบถ้วนในการลงทุน **อร จุนธิระพงศ์** (2540) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเชิงเหนือของประเทศไทย ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการผลิตและผลกระทบจากโรค ความสำคัญของการผลิตยางพาราที่มีต่อระบบเศรษฐกิจและผลกระทบทางสังคมของการผลิตยางพารา

สรุปข้อค้นพบสำคัญที่เชื่อมโยงกับโจทย์วิจัย

จากโจทย์วิจัยที่ได้ตั้งประเด็นคำถามการวิจัย คือ แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาบทเรียนการจัดการผลผลิต และการจำหน่ายผลผลิตที่ผ่านมาของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการผลผลิตและช่องทาง

การตลาดยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง (Strength) ของพื้นที่ และการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ ควรปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม พร้อมกับการทำเกษตรกรรมที่ทำอยู่ จึงมีรายได้เสริมเข้ามาในขณะที่เกษตรกรทั้งหมดเป็นคนในพื้นที่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่มีการคิดต้นทุนค่าแรงงาน สมาชิกเกษตรกรให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมมือเก็บเงินออมเพื่อนำไปซื้อเครื่องมือการกรีดยางพารา เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษาวิธีการปลูกยางพาราและการกรีดยาง กลุ่มเกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพการทำสวนยางและมีความมั่นใจว่าพวกเขาจะได้รับผลตอบแทนจากการเข้าร่วมกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะ เป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืนและสร้างรายได้ที่มั่นคง และต้นยางเมื่อหมดอายุการกรีดแล้วสามารถนำไม้ต้นยางพารามาแปรรูปหรือจำหน่ายเป็นผลิตภัณฑ์ได้อีก สร้างรายได้เพิ่มขึ้น จุดอ่อน (Weakness) เกษตรกรยังขาดความรู้และไม่มีประสบการณ์ทางด้านการปลูกและการกรีดยาง ขาดข้อมูลทางด้านต้นทุนการผลิตซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนดำเนินการปลูกยางพารา มีปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียน ไม่มีอำนาจต่อรองในการจัดซื้อกับพ่อค้าคนกลาง พื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีปัญหาเรื่องไฟฟ้า สูงมาก ไม่มีการแยกส่วนเงินลงทุนรายรับ – รายจ่าย งบประมาณการเงินของกลุ่มเกษตรกรปรากฏออกมาเป็นผลขาดทุนในปี 2555-2556 และเริ่มมีกำไรในปี 2557 โดยคาดหวังว่าในปีปัจจุบัน 2558 จะยังคงมีกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โอกาส (Opportunity) มีการตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดการผลผลิตยางพาราตำบลเมืองนะ แบ่งออกได้อย่างชัดเจน คือ 1) คณะกรรมการดำเนินงานและ 2) คณะกรรมการฝ่ายตลาด สร้างทีมป้องกันไฟฟ้าเพื่อช่วยกันดับไฟหรือเผาระวังไม่ให้เกิดไฟไหม้ ความต้องการยางพาราในตลาดโลกมีอัตราการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลดีต่อเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา เพราะเป็นผู้ผลิตน้ำยางสด ลักษณะต้นน้ำ มีภาวะคุกคาม (Threat) จากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน (performance) คือ คู่แข่งขันรายใหม่จากกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ สามารถเข้ามาดำเนินกิจการเกี่ยวกับยางพาราได้ง่าย ปัจจัยด้านราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวก และด้านลบ ต่อราคาปัจจุบันของราคายางพารา เรื่องของพันธุ์ยาง RRIM 600 ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้น้ำยางมากที่สุดเป็นลำดับสุดท้ายของกลุ่มพันธุ์ยางชั้นที่ 1 ทางกลุ่มมีความต้องการกังวลเรื่องตลาดผลผลิตว่าจะขายได้หรือไม่ ควรสร้างคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาดูแลพื้นที่ เพื่อจัดการผลผลิตยางและเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะในอนาคต

ทั้งนี้จากการที่กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลเมืองนะ และตำบลทุ่งข้าวพวงมีการถือครองที่ดิน ซึ่งทุกรายมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ถึงแม้ว่าจะเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ ส.ป.ก. โฉนด และน.ส.3ก ทำให้การมีสิทธิ์ถือครองที่ดินเป็นของตนเองมีส่วนสนับสนุนให้เกษตรกรตัดสินใจลงทุนในการปลูกยางพารามากขึ้นและได้มีการพัฒนายางพารา เช่น ยางก้อนถ้วย น้ำยางดิบ และทำโรงงานแปรรูปยางพารา สร้างรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่เพื่อให้เป็นอาชีพหลักต่อไป

ผลการวิจัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการจัดการผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

การวิจัยได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการจัดการผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ได้รับเสียงสะท้อนจากบทเรียนการทำงานของทีมวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการปลูกยางพารา ประกอบด้วย ต้นทุนพันธุ์ยางพารา ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ พบว่าการได้มาของที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน จำนวน 25 ราย รองลงมาคือ เป็นของตนเองจำนวน 20 ราย มีลักษณะพื้นที่ปลูกยางพาราปลูกแบบไร่ ไม่ยกร่อง ปลูก 76 ต้นต่อไร่เป็นแถวเดี่ยว ไร่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่มีการเสริมรายได้ระหว่างการปลูกยางพาราด้วยการปลูกพืชหมุนเวียนมากที่สุด

ทั้งนี้จากข้อมูลการจัดการการปลูกยางพาราของเกษตรกรตำบลเมืองนะ สมาชิกกลุ่มเกษตรกรมีการจัดการที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา เนื่องจากผลผลิตของยางพาราอยู่ในลักษณะของยางก้อนถ้วยเป็นการทำความต้องการของเกษตรกรแต่ละคนเป็นอิสระจากกัน ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีการจำแนกต้นทุนผันแปร ต้นทุนคงที่ ตามพื้นที่ปลูกทั้งหมดรวมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จำนวน 45 ราย/ต่อไร่/ต่อปี ที่ต้องนำมาคิดเป็นต้นทุนในการปลูกยางพารา ได้แก่ ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร สามารถวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในการปลูกยางพาราต่อปีของเกษตรกร เมื่อมีการกรีดยาง คือ เท่ากับราคายางสด เนื่องจากน้ำยางพาราสด 1 ลิตร จะมีปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ การกรีดยาง จะทำการกรีด 1 วันเว้น 1 วัน ใน 1 เดือนจะสามารถกรีดยางได้ 15 วันต่อเดือน ปริมาณเนื้อยางแห้งประมาณ ร้อยละ 35 (ค่า $DRC = 35\%$) ดังนั้นถ้าเกษตรกรนำน้ำยางพาราสดไปขาย จะได้รับจำนวนเงิน จากการคำนวณราคาขายที่คิดเป็นจำนวนเงินบาทต่อกิโลกรัม

จากการศึกษาโดยใช้แนวทางการวิจัย เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรด้วยกิจกรรม โดยการสัมภาษณ์ นายอุดม อมยิ้ม และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเมื่อวันพุธที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 8.30 – 12.30 น. ณ สำนักงานกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม การศึกษาดูงานในพื้นที่ปลูกยางพาราที่กำลังดำเนินการอยู่เพื่อเข้าใจกระบวนการปลูกยางพารา การกรีดยางและการจัดการผลผลิตยางพารา ทำให้ได้สรุปบทเรียนให้เกษตรกรทราบเป็นการคืนข้อมูลสู่ชุมชน โดยจัดโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียนการทำงานร่วมกับชุมชน สามารถประเมินผลการปฏิบัติงาน ทำให้ทราบการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เช่น ผลการศึกษาดูงานสหกรณ์ส่งเสริมยางไตรรงค์กำแพงเพชร ได้สร้างแรงบันดาลใจให้กลับกลุ่มเกษตรกร และได้พยายามที่จะหาโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น ทำให้สมาชิกศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการปลูกยางพาราเพื่อเปิดกรีดได้ผลผลิตยางพารา เช่น การวัดขนาด เส้นรอบ

ลำต้นยางที่ระดับ 1.50 เมตรจากพื้นดิน ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นยาง สมาชิกกลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่รอเปิดกรีดยางจนได้อายุมากกว่า 7 ปีขึ้นไปทุกราย ศึกษาปัจจัยทางสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง โดยเดือนสิงหาคมจะมีฝนตกมากที่สุด และมีช่วงฤดูแล้ง 2 เดือนคือ เดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคมของทุกปี ราคายางเป็นเหตุผลหนึ่งที่เกษตรกรมักใช้อ้างอิงในการรับเปิดกรีดยาง ไม่ว่าจะเป็นช่วงที่ยางราคาแพงหรือ ราคาถูก เพื่อสร้างรายได้ ขาดการวางแผนที่ดี ในการตัดสินใจกรีดยางไม่มีการวางแผนว่า จะต้องฝึกฝีมือการกรีดยางให้มีความชำนาญ เพราะคิดว่าการกรีดยางไม่ยาก กรีดยางไปทุกวันเดี๋ยวก็น่าจะชำนาญไปเอง ส่วนใหญ่ไม่ผ่านการอบรมฝึกกรีดยางมาก่อน การกรีดยางใช้วิธีการฝึกเองจากการสาธิตและฝึกจากเพื่อนบ้าน

แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราเพื่อแก้ไขปัญหาการกรีดยางอย่างมีคุณภาพ คือให้ความรู้เรื่องต้นทุนการผลิตยาง ต้นทุนการผลิตยางแผ่นดิบจะผันแปรตามราคายาง ปัจจัยหลักที่ทำให้ต้นทุนการผลิตแตกต่างกัน คือ ค่าจ้างแรงงานกรีดยาง เพราะเกษตรกรชาวสวนยางใช้ระบบจ้างเป็นแบบแบ่งปันผลผลิต ระบบ 60:40 โดยเจ้าของสวนได้ 60% และคนกรีดยางได้ 40% ส่วนค่าปุ๋ยรวมทั้งค่าแรงงานในการใส่ปุ๋ยและกำจัดวัชพืช ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละสวนว่าใครเป็นคนออกค่าใช้จ่ายหรือทั้ง 2 ฝ่ายช่วยกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจราคายางขึ้นอยู่กับตลาดโลก การตลาดเพื่อแข่งขันระหว่างยางก้อนถ้วยและยางแผ่น การประมูลราคายางทำได้อย่างไร ศึกษาราคายางจากตลาดกลางในจังหวัดนครศรีธรรมราช หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เกษตรกรจึงควรมีความรู้เพิ่มเติมด้านตลาด สามารถนำยางพารามาแปรรูปสามารถทำได้อย่างไร จะต้องใช้เงินทุนมากน้อยเพียงใด ราคายางในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างไรเพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าในอาชีพและมีกำไรเพิ่มขึ้นในอนาคต และควรสร้างโอกาสของการแปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่น และ ผลพลอยได้จากการปลูกสร้างสวนยาง คือ การขายไม้ยางเพื่อทำเฟอร์นิเจอร์ ควรศึกษาการควบคุม คุณภาพไม้ยางจากต้นน้ำเพื่อส่งต่อไปยังปลายทาง ทั้งนี้สถิติยางประเทศไทย จะให้ข้อมูลเรื่องราคายางแผ่นดิบตลาดท้องถิ่น และราคาดน้ำยางสดเท่านั้น สำหรับจังหวัดเชียงใหม่จะได้ข้อมูลเพียงเรื่องค้ายาง (Dealers) และขยายพันธุ์ต้นยาง (Rubber Nursery for Dealers) เท่านั้น (แหล่งข้อมูล “สถิติยางประเทศไทย” จากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2558.)

บทเรียนที่ได้จากการทำวิจัยและการเรียนรู้

1. หลังจากการดำเนินงานวิจัยที่มวิจัยและชาวบ้านเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการ ทีมวิจัยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มากขึ้น มีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนงานในครั้งต่อไป อย่างสม่ำเสมอ และช่วยกันคิดช่วยกันทำเพื่อเกษตรกรทั้งตำบลเมืองนะ

2. กระบวนการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างในชุมชน ชุมชนมีการจัดประชุม สร้างความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การให้ข้อมูลบริบทชุมชน การฝึกอบรมการคิดต้นทุน การผลิตและการกริดยางพาราอย่างถูกวิธี การแสดงความคิดเห็นของตนเอง เสนอแนวทางการจัดอบรมครั้งต่อไปในเรื่องของการปลูกยางพารา

3. เรื่องที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิกผู้ปลูกยางพาราคิดปลูกเพิ่มในอนาคต

4. มีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย และปัญหานั้นสามารถแก้ไขได้โดยการจัดอบรมให้เกษตรกรได้ตลอดเวลา เกี่ยวกับการปลูกยางพารา การกริดยาง การพากลุ่มเกษตรกร เดินทางไปจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อศึกษาดูงานและเข้าอบรมวิธีการกริดยางที่ถูกต้อง การวางแผน รมคว้นชั้นที่ 3 อบรมวิธีการจัดทำรายงานทางการเงิน การจ่ายเบิกเงินระหว่างกระบวนการวิจัยของทีมในเรื่องของการลงรายการในเอกสารการจ่ายเงิน การออกไปเสร็จรับเงินในการจำหน่ายและรับซื้อผลผลิตยางพารา การเก็บรวบรวมข้อมูล ทีมวิจัยจะต้องมีการประชุมกลุ่มตลอดเวลาเพื่อให้งานสามารถดำเนินการได้ การเขียนใบงาน ด้านการมีส่วนร่วมของทีมวิจัย มีความเป็นกันเอง จัดประชุมเพื่อให้ข้อมูลแก่สมาชิกและหากใครมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้

ข้อคิดเห็น ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

ข้อคิดเห็น กลุ่มเกษตรกรมีความคิดที่ต้องการปลูกยางพาราเพราะเป็นแนวทางที่จะสามารถทำรายได้ให้กับตนในอนาคต จึงเรียนรู้ที่จะดำเนินงานด้วยความสนใจ ทำให้งานวิจัยมีความชัดเจนและได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะต่อยอดจากระยะที่ 1 ไปสู่ระยะที่ 2 ได้ง่ายขึ้น

ข้อสังเกต คณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกร โดยประธานกลุ่มและรองประธานกลุ่ม มีความสามารถจัดการให้ความรู้และความเข้าใจแก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ อย่างเห็นได้ชัดเจน มีความคิดสร้างสรรค์มาก ต้องการพัฒนาอาชีพ และท้องถิ่น ทำให้สามารถสร้างเสริมแนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะต่องานวิจัย

1. เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้และการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผนการดำเนินงานสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกรตำบลเมืองนะและติดตามประเมินผลได้ มีการขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกมากขึ้น เพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพการพัฒนาก้าวเข้าสู่โรงงานแปรรูปยางพารา หรืออุตสาหกรรมยางของประเทศ (ขนาดเล็กและขนาดย่อม) เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบยาง สนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้เติบโตในอนาคต

2. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชแซม หรือเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตำบล เมืองนะ เพื่อนำมาจำหน่ายหารายได้เสริมเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว

3. การมีผู้ประกอบการใหม่เข้าสู่การจัดการผลผลิตยางก้อนถ้วยและน้ำยางสด มีปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ศักยภาพทางการเงิน และเครือข่ายในการจัดหาน้ำยาง โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

3.1 กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้ยางแผ่น และยางก้อนถ้วยเป็นวัตถุดิบ มีความสามารถในการหาเงินทุนหมุนเวียน ติดต่อกับเครือข่ายในพื้นที่ในการสนับสนุนทางการเงิน และใช้ความสัมพันธ์ของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อหาซื้อวัตถุดิบ

3.2 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา มีโอกาสในการเจรจาต่อรองขอซื้อน้ำยางสดได้ง่าย แต่มีปัญหาทางด้านเงินทุนหมุนเวียน อาจเกิดปัญหาด้านสภาพคล่องทางการเงิน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนในระดับชุมชน ที่มีบริบทชุมชนแตกต่างกัน เพื่อจะได้เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มเกษตรกร หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องหลังจากพื้นที่ปลูกยางพาราตำบลเมืองนะ สามารถกรีดยางพาราและจำหน่ายได้ในอนาคต

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการปลูกยางพาราโดยใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์เพื่อวิเคราะห์ว่าสามารถให้ผลตอบแทนแตกต่างกันหรือไม่

3. การใช้ระบบความสัมพันธ์ที่มีการซื้อขายระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง หรือระบบสมาชิกในกลุ่มเกษตรกร หรือในรูปของสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จะช่วยให้สามารถรักษาความสามารถในการแข่งขัน ด้านการจัดหาวัตถุดิบ รวมถึงผลประโยชน์ตอบแทนแก่สมาชิกเกษตรกรในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินปันผล และส่วนต่างของราคาซื้อ/ขายที่มากกว่าราคาตลาด

บรรณานุกรม

- กมลมาศ ปรีดาศักดิ์ (2546) รายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการจัดการปัจจัยการผลิตของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา” หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ
- เฉลิมขวัญ คงแก้ว (2542) รายงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยด้านการเกษตร เศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่น” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ชไมพร ไชยลังกา.(2545).“การศึกษาดัชนีทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ:กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา” การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฐาปนา จีนไพศาล. (2550). การเงินธุรกิจ (ฉบับสมบูรณ์). (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: บริษัทธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.
- ปฐิตา เปรมกระสิน อรพรรณ ทองเนื่องาม ศิริรัตน์ แรมลี. (2551). การพัฒนาประสิทธิภาพการกรีดยางของเกษตรกร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ. สถาบันวิจัย ยาง กรมวิชาการเกษตร (เอกสารโรเนียว).
- ดวงมณี โกมารทัต.(2552). การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์ จันตุมา. 2551. ผลกระทบต่อผลผลิตเมื่อเปิดกรีดยางที่มีขนาดต่ำกว่ามาตรฐาน. วารสารยางพารา ปีที่ 29 ฉบับที่ 2 หน้า 32-47.
- ศูนย์สารสนเทศการเกษตร. (2552). สถิติการเกษตรของประเทศไทย. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลเมื่อ: 16 สิงหาคม. จาก <http://www.doa.go.th>.
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2556), คำแนะนำพันธุ์ยาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558), สถิติยางประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.(2557). ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร. (ออนไลน์). ค้นวันที่ : 14 กันยายน. จาก http://www.oae.go.th/mis/forecast/tbl_t_15.htm.
- สุกรี อินทรสกุล. (2531). คำใช้จ่ายการปลูกสร้างสวนยาง. เอกสารวิชาการการปลูกสร้างสวนยางในท้องถิ่นแห่งแล้ง. ศูนย์วิจัยยางจะเข้ชงเทรา สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. 194 หน้า.
- สถาบันวิจัยยาง. (2550). การกรีดยางและการใช้สารเคมีเร่ง น้ำยาง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร 148 หน้า

สุภางศ์ จันทวานิช. (2548). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, สมเดช โรจน์คุริเสถียร (2556). **การบัญชีต้นทุน 2: แนวคิดในการคำนวณ**

ต้นทุนผลิตภัณฑ์และหลักการบันทึกบัญชี, กรุงเทพฯ:แมคกรอ-ฮิล.

เสรี พงศ์พิศ. (2546). **วิธีคิด วิธีทำ แผนชีวิตเศรษฐกิจชุมชน - คำจำกัดความวิสาหกิจชุมชน:**

กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์ภูมิปัญญาไท.

สิน พันธุ์พินิจ. (2547). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**, กรุงเทพฯ :วิทยาพัฒน์

อนเนก กุมาละสิริ และพัชรินทร์ ศรีวารินทร์. (2550). **ต้นทุน การผลิตยางระดับชาวสวน.**

วารสารยางพารา ปีที่ 28 ฉบับที่ 2 หน้า 8-16.

อร จุนธิระพงศ์ (2540). รายงานวิจัยเรื่อง “**ผลกระทบเชิงเศรษฐกิจและสังคมของการผลิตยาง**

พาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสงขล

นครินทร์

Atkinson, A.A., Kaplan, R.S., Matsumura., and Mark Youngs, (2007) **Management Accounting.**

(5 thed). UpperSaddle River. New Jersey.Peason.

Barfield, Jess T. 2003. **Cost Accounting: tradition & innovations.** Australia: Thomson / South-

Western.

Ginzberg,E.1966.**The Development of Human Resource.**New York : McGraw – Hill Book

Company, Inc.

Hansen,Don R. and Mowen,Maryanne M. 2000. **Cost Management: Accounting and Control, 3rd**

Edition, South Western College Publishing,

Meredith,Geoffrey G. 1978.“ **Management Service for Small Enterprise” Small Enterprise**

Development:Problems and Programmers, (Eneva: International labour Organization).

Ronald W. Hilton, **Managerial Accounting : Creating Value in a Dynamic Business Environ-**

ment. Fifth Edition : McGraw-Hill,2002.

Mowen .M.M, Hansen. D.R. (2006). **Management Accounting : The Cornerstone for Business**

Decision. South-western Thomson. U.S.A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง ตำบลเมืองนะ

อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของทีมวิจัยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ ที่ได้รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามชุดนี้ตามความเป็นจริงซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยเพื่อนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่นและผู้ดำเนินการวิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลบริบทชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราและกรีดยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- ส่วนที่ 4 ปัญหาการจัดการผลผลิตและความต้องการได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือเอกชนของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
- ส่วนที่ 5 แนวทางการจัดการผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยาง พาราทำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลบริบทชุมชนของกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1. เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง
2. อายุ ☐ (1) น้อยกว่า 30 ปี ☐ (2) 31 – 40 ปี
 ☐ (3) 41 – 50 ปี ☐ (4) 51 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพของครอบครัว
 ☐ (1) โสด ☐ (2) สมรส
 ☐ (3) หม้าย /หย่าร้าง

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

5. การศึกษา ☐ (1) ไม่ได้ศึกษา ☐ (2) ประถมศึกษา
 ☐ (3) มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ☐ (5) ปริญญาตรี ☐ (6) สูงกว่าปริญญาตรี

5. ท่านมีทรัพย์สิน / หนี้สิน / เป็นเจ้าของกิจการอะไรบ้าง

5.1 มีทรัพย์สิน.....

.....

5.2 มีหนี้สิน

.....

.....

5.3 เป็นเจ้าของกิจการ.....

6. เริ่มอาชีพปลูกยางพาราเมื่อ พ.ศ. ระยะเวลาถึงปัจจุบัน..... ปี

7. ท่านปลูกยางพาราเป็น ☐ (1) อาชีพหลัก ☐ (2) อาชีพเสริม

8. ปัจจุบันท่านปลูกยางพารา จำนวน.....ไร่ มีต้นยางพารารวมทั้งหมด.....ต้น

9. ท่านคาดหวังการปลูกยางพาราเพราะเหตุใด (ตอบข้อ 9.1 – 9.5)

9.1 ด้านพันธุ์ยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) หาซื้อพันธุ์ได้ง่าย ☐ (2) มีราคาถูก
☐ (3) มีให้เลือกหลายพันธุ์ ☐ (4) ปลูก ดูแล รักษา ง่าย
☐ (5) ใช้ระยะเวลาการปลูกไม่นาน ☐ (6) ให้ผลผลิตมาก
☐ (7) ออกผลผลิตทั้งปี ☐ (8) ทนต่อสภาพภูมิอากาศ

9.2 ด้านราคา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) จำหน่ายได้ราคาดี ☐ (2) มีการรับประกันราคา
☐ (3) ราคาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ☐ (4) มีราคาดีกว่าปลูกพืชชนิดอื่น

9.3 ด้านการส่งเสริมการขาย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์ให้ ☐ (2) สกกย. จัดหาพ่อค้าให้มาประมูล
☐ (3) มีการโฆษณาทางวิทยุท้องถิ่น ☐ (4) อื่น ๆ

9.4 ด้านช่องทางการจำหน่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) เป็นที่ต้องการของตลาด	☐ (2) มีตลาดและแหล่งรับซื้ออยู่มาก
☐ (3) อยู่ใกล้แหล่งรับซื้อ	☐ (3) ไม่ต้องใช้เงินลงทุนสูง
☐ (5) ไม่มีผลผลิตคงเหลือ	☐ (6) มีพ่อค้าคนกลางมาก
☐ (7) การขนส่งมีความสะดวก	☐ (8) มีพ่อค้ามารับซื้อถึงแหล่งปลูก

9.5 ด้านอื่น ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) ปลูกตามญาติพี่น้อง	☐ (2) ปลูกตามเพื่อนบ้าน
☐ (3) ใช้พื้นที่การปลูกไม่มาก	☐ (4) รายได้มากกว่าการทำอาชีพอื่น
☐ (5) ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ	☐ (6) มีที่ดินว่างเปล่าเหลืออยู่
☐ (7) เพื่อเป็นรายได้เสริมเพิ่มเติม	☐ (8) มีสภาพดิน อากาศ เหมาะสม
☐ (9) ปลูกตามคำแนะนำของ <u>สทช.</u>	☐ (10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้ของท่านจากการทำอาชีพปัจจุบันรวมทั้งหมดต่อเดือนประมาณ.....บาท

11. มีรายได้เป็นรายวัน / รายเดือน / หรือฤดูกาล.....

12. มีรายจ่าย/ค่าใช้จ่าย/อะไรบ้าง (ค่าใช้จ่ายครอบครัว ค่าใช้จ่ายปลูกยางพาราและด้านอื่น ๆ)

.....

13. การจัดการผลผลิตยางพาราแล้วท่านคาดหวังอะไรบ้าง

.....

14. พื้นที่ของท่านที่ปลูกยางพาราอยู่ในปัจจุบันมาจากแหล่งใด (เช่น เป็นของตนเอง/สปก./นส3ก)

.....

15. ขณะปลูกยางพารา ยังทำอาชีพเดิมอยู่หรือไม่.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรและเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

1. ท่านได้รับความรู้ การปลูกยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) เพื่อนบ้าน เพื่อนเกษตรกร ญาติ
☐ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการทำสวนยางพารา(สทช.)
☐ (3) หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา
☐ (4) ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ
☐ (5) คู่มือจากแหล่งปลูกแห่งอื่น

2. ท่านได้รับคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างดำเนินการปลูกยางพาราจากแหล่งใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) เพื่อนบ้าน / เพื่อนเกษตรกร / ญาติ
- ☐ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางพารา(สทย.)
- ☐ (3) ซีดี และเอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการหรือเอกชน
- ☐ (4) หนังสือวิชาการเกี่ยวกับการปลูกยางพารา
- ☐ (5) ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ
- ☐ (6) คู่มือจากแหล่งปลูกแห่งอื่น

3. ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) สภาพอากาศไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย
- ☐ (2) ใช้ระยะเวลาปลูกลาน กว่าที่จะเก็บผลผลิตได้
- ☐ (3) ยางพาราเป็น โรคและตายได้ง่าย
- ☐ (4) ค่าปุ๋ยและค่ายาปราบศัตรูพืชราคาสูง
- ☐ (5) อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำสวนยางพารามีราคาที่สูง
- ☐ (6) ผลผลิตไม่แน่นอน
- ☐ (7) ใช้เงินลงทุนสูง
- ☐ (8) ค่าแรงงานสูง
- ☐ (9) ขาดแคลนแรงงาน

4. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานของทางราชการหรือไม่

- ☐ (1) ได้
 - ☐ (1) ให้ความรู้ในการปลูกยางพารา
 - ☐ (2) ให้ความรู้ในการดูแลรักษายางพารา
 - ☐ (3) ให้ต้นพันธุ์ยางพารา(รวมค่าขนส่ง)
 - ☐ (4) ให้เงินสนับสนุน
 - ☐ (5) สนับสนุนในเรื่องปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช
 - ☐ (6) จัดหาตลาดให้
 - ☐ (7) ติดต่อแหล่งเงินทุนให้
- ☐ (2) ไม่ได้

5. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นที่ท่านปลูกยางพาราหรือไม่

- ☐ (1) เป็นสมาชิก เพราะ
- ☐ (1) มีการให้กู้ยืมเงิน ดอกเบี้ยถูก
 - ☐ (2) มีปุ๋ยราคาถูกกว่าท้องตลาดและสามารถซื้อปุ๋ยเป็นเงินเชื่อได้
 - ☐ (3) มียาปราบศัตรูพืชถูกกว่าท้องตลาด
 - ☐ (4) สามารถจำหน่ายยางพาราได้
 - ☐ (5) ได้รับความรู้และความช่วยเหลือจากกลุ่มสมาชิก
- ☐ (2) ไม่เป็น สาเหตุเพราะ

6. ในอนาคตท่านคิดว่าจะปลูกยางพาราเพิ่มหรือไม่

- ☐ (1) คิด เพราะ
- ☐ (1) ความต้องการของตลาดมีมากขึ้น
 - ☐ (2) มีค่าใช้จ่ายไม่มาก
 - ☐ (3) ยางพาราปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลมาก
 - ☐ (4) เป็นอาชีพหลัก
 - ☐ (5) มีพื้นที่สำหรับปลูกคงเหลืออยู่
 - ☐ (6) เป็นอาชีพเสริม
 - ☐ (7) มีการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - ☐ (8) เป็นรายได้เสริม
 - ☐ (9) คาดว่าจะมีราคาดีและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น
 - ☐ (10) ให้ผลตอบแทนสูงกว่าพืชชนิดอื่น
- ☐ (2) ไม่คิด เพราะ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราและกรีดยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอ
เชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

7. มีการรวมกลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่นที่ท่านปลูกยางพาราหรือไม่

- ☐ (1) มีการรวมกลุ่ม ☐ (2) ไม่มีการรวมกลุ่ม

8. ที่ดินที่ใช้ในการปลูกยางพารา (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ซื่อ จำนวน ... ไร่ คิดเป็นเงิน บาทภาษีที่ดินประจำปีบาท/ ไร่
รวมเป็นเงิน บาท
- ☐ (2) เช่า จำนวน ไร่ ค่าเช่าไร่ละ.....บาท/เดือน อายุการเช่า..... ปี
รวมเป็นเงิน บาท
- ☐ (3) ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลให้ใช้ทำกิน(โปรงระบุ).....

9. ลักษณะพื้นที่ปลูก

- ☐ (1) ขุดคูยกเครื่อง ☐ (2) ยกแปลง , ยกเครื่อง ☐ (3) ปลูกแบบไร่ ไม่ยกเครื่อง

10. การปลูกยางพารา 1 ไร่ ใช้ต้นพันธุ์ จำนวน ต้น

11. ระยะที่ปลูกยางพารา ด้านยาว..... เมตร X พื้นราบ เมตร ของท่านคือ.....

- ☐ (1) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 6 เมตร

- ☐ (2) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 7 เมตร

- ☐ (3) ด้านยาว 3 เมตร X พื้นราบ 8 เมตร

12. ท่านปลูกยางพาราในลักษณะ ☐ (1) แถวเดี่ยว ☐ (2) แถวคู่

13. ท่านใส่ปุ๋ยปีหนึ่งกี่ครั้ง..... ครั้ง คือในช่วงเดือน.....

14. ท่านฉีดยาปราบศัตรูพืชกี่ครั้งต่อปี..... ครั้ง และฉีดในช่วงเดือน.....

15. ท่านปลูกยางพารา โดยใช้แหล่งเงินทุนจาก (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ทุนส่วนตัว

- ☐ (2) กู้ จำนวนเงินที่กู้ทั้งสิ้น บาท

อัตราดอกเบี้ย.....%ต่อปี อายุเงินกู้ ปี

- ☐ (3) อื่น ๆ โปรดระบุ

16. พันธุ์ยางพาราที่ท่านใช้ปลูกขณะนี้คือ.....(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) RRIT 251

- ☐ (2) RRIT 226

- ☐ (3) BPM 24

- ☐ (4) RRIM 600

- ☐ (5) PB 235

- ☐ (6) PB 255

- ☐ (7) PB 260

- ☐ (8) RRIC 110

- ☐ (9) RRIT 402

- ☐ (10) AVROS 2040

- ☐ (11) BPM 1

- ☐ (12) ลูกผสมอื่น ๆ (ระบุ).....

17. ในระหว่างดำเนินการปลูกยางพาราท่านได้ใช้พื้นที่ปลูกเพื่อมีรายได้เสริมด้วยวิธีใด

- ☐ (1) เลี้ยงสัตว์ (โปรดระบุ).....

- ☐ (2) ปลูกพืชหมุนเวียน (โปรดระบุ).....

- ☐ (3) รับจ้างทั่วไป (โปรดระบุ).....

- ☐ (4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

18. ด้านต้นทุนพันธุ์ยางพารา

แหล่งที่ได้พันธุ์ยางพารา	จำนวนต้น	ราคาต้น(บาท)/	จำนวนไร่ทั้งหมด	จำนวนเงิน (บาท)
ซื้อ/รับจากหน่วยงานสกก.				
ขยายพันธุ์เอง				

19. ด้านค่าแรงงานในการปลูกยางพารา/ไร่/ปี (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (1) ใช้แรงงานในครอบครัว ไม่มีค่าจ้างแรงงาน จำนวน..... คน
- ☐ (2) จ้างทำทุกงาน(เหมาค่าแรง) จำนวน คน อัตราค่าแรง..... บาท/คน
จำนวนวันที่ทำงาน/เดือน/ คน คิดเป็นเงิน บาท/เดือน
- ☐ (3) ค่าจ้างเฉพาะงาน เสียค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น บาท/ไร่

20. ด้านค่าใช้จ่ายดำเนินการปลูกยางพาราต่อไร่.....

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการผลผลิตยางพาราของกลุ่มเกษตรกร ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านที่ดินทำกิน

.....

.....

.....

2. ด้านเงินทุน

.....

.....

.....

3. ด้านแรงงาน

.....

.....

.....

4. ด้านตลาด

.....

.....

.....

5. ด้านอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณจากทีมผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
แบบประเมินโครงการ

แบบประเมินโครงการเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนบทเรียน การทำงานร่วมกับชุมชน
เพื่อคืนข้อมูลสู่ชุมชนและประเมินผลการปฏิบัติงาน
วันพุธที่ 16 กันยายน 2558 เวลา 8.30 – 12.30 น.

ณ สำนักงานเทศบาลตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ () ชาย () หญิง

ส่วนที่ 2 โปรดระบุประเด็นความคิดเห็นและความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการโดยทำเครื่องหมาย ✓ ใน
ช่องที่ตรงกับความต้องการของท่าน

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	วิทยากรให้ความรู้ตรงประเด็น					
2	ความเหมาะสมของสถานที่จัดโครงการ					
3	ความเพียงพอต่อระยะเวลาการจัดโครงการฯ					
4	ความพึงพอใจต่ออาหารว่างและอาหารกลางวัน					

ส่วนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ จำแนกตามประโยชน์/สิ่งที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

ข้อ	ประเด็นความคิดเห็น/ ความพึงพอใจ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เพื่อเน้นความรู้การดำเนินงานวิจัยของสถาบันการศึกษาและนักวิชาการที่มีแนวคิด แนวปฏิบัติประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม						
1.1	การเข้าร่วมโครงการฯ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้					
1.2	การได้รับความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการผลผลิตมากขึ้น					
1.3	ความมั่นใจในการค้นคว้าหาหัวข้อและเขียนโครงร่างการวิจัยต่อไป					
1.4	การมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการวิจัย					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อมูล

ภาคผนวก ค
ประวัติทีมวิจัย

ประวัติทีมนิวิจัย

1. ชื่อ – นามสกุล ภาษาไทย รองศาสตราจารย์.บุษบา อารีย์ (หัวหน้าโครงการ)

ภาษาอังกฤษ Associate professor Bussaba Arree

หน่วยงาน สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ
ที่อยู่ สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ
อาคารเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 2 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000
หรือ 290 ถนนเจริญประเทศ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตำแหน่ง คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ
รองประธานกรรมการวิจัยชุมชนเพื่อรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยพายัพ
คณะกรรมการฝ่ายวิจัย คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร

โทรศัพท์ 053-851478-86 ต่อ 432 โทรสาร 053-241983

โทรศัพท์มือถือ 08 1672 3511

E-mail Address: baree_a@hotmail.com หรือ bussaba_a@payap.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท : 2524, บธ.ม. (MBA.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญาตรี : 2520, บช.บ. (ทฤษฎีบัญชี) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ : การบัญชีเพื่อการจัดการ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ปี พ.ศ. 2555 เรื่องการพัฒนาศักยภาพการบริหารต้นทุนเพื่อการจัดการของกลุ่มผู้ประกอบการ
ผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ

ปี พ.ศ. 2554 เรื่องการพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มรายได้ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์
ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ได้รับทุนอุดหนุนจากเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบนสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

ปี พ.ศ. 2552 เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการ
พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่”
ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น(สกว.)

ปี พ.ศ. 2549 เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการระหว่างการใช้ระบบจัดการ การเรียนรู้ด้วยโปรแกรม Wizlearn กับ การเรียนแบบปกติ”

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ

ปี พ.ศ. 2544 เรื่อง “ศึกษาความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนบน”

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพ

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

นุชบา อารีย์ 2551 “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการระหว่าง การใช้ระบบจัดการการเรียนรู้ด้วยโปรแกรม Wizlearn กับการเรียนแบบ ปกติ, มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่” เอกสารรายงานการประชุม วิชาการ ครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่, เดือนกันยายน

นุชบา อารีย์ 2554 “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่, การประชุมเสนอผลงานวิจัย Symposium ครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่, เดือนกุมภาพันธ์ 16, 2554. หน้า 195 – 208.

ประสบการณ์/ผลงานรางวัลที่ได้รับ

ปี 2555 ได้รับรางวัลดีเด่นการนำเสนอผลงานวิจัย ภาคบรรยายในการประชุมวิชาการ ระดับชาติ (Proceedings) เครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2555 เมื่อวันที่ 16-18 พฤษภาคม 2555 ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติ โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัด เชียงใหม่ จัดโดยเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน

ปี 2545 ได้รับทุน FDP Exchange Program ไปประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2546 ณ Jacksonville, Illinois College, USA. (FDP = Faculty Development Program) ได้รับทุนจาก มหาวิทยาลัยพายัพ

ประสบการณ์สอน เอกสารประกอบการสอน / ตำรา

หลักการบัญชี 2 การบัญชีเพื่อการจัดการ ธรรมภิบาลและจริยธรรมวิชาชีพ ทฤษฎีบัญชี คู่มือการจัดทำรายงานการค้นคว้าด้วยตนเอง และสัมมนาทางการบัญชี

2. ชื่อ-นามสกุล ภาษาไทย นายอุดม อมยิ้ม (หัวหน้าโครงการร่วม)

ภาษาอังกฤษ Mr. Udom Omyim

ตำแหน่งปัจจุบัน

1. ประธานเครือข่ายชาวสวนยางพารา ภาคเหนือ เขตที่ 1 รับผิดชอบ 5 จังหวัด
ภาคเหนือ คือจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน
และจังหวัดลำปาง
2. ประธานเครือข่ายครูยาง 4 จังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัด
แม่ฮ่องสอน จังหวัดลำพูน และจังหวัดลำปาง
3. ประธานกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง (สกย.) เมืองนะ อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่
4. รองประธานเครือข่ายชาวสวนยางพารา ระดับประเทศ คนที่ 3

ที่อยู่ สำนักงานเกษตรกรเมืองนะ เลขที่ 203 หมู่ที่ 4 ตำบลเมืองนะ อำเภอยางตลาด
จังหวัดเชียงใหม่ 50170

โทรศัพท์มือถือ 081-1802083

ประวัติการศึกษา ปีที่จบการศึกษา 2514

ปวช. สาขาช่างอุตสาหกรรมเทคโนโลยี ช่างกลปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบัน

1. เป็นประธานกรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ
2. เรื่องยางพารา อบรมจากสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางพารา (สกย.)
3. เรื่องสายพันธุ์ยางพารา อบรมจาก สำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางพารา (สกย.)
4. ระบบเกษตรชีววิถี อบรมจาก หน่วยงานกองทุนเทคนิคของสถาบันควบคุมแมลงโดย
ชีววิถี ของกรมส่งเสริมการเกษตร เชียงใหม่

ประสบการณ์งานวิจัย (นักวิจัยร่วม)

- ปี พ.ศ. 2554 เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มรายได้ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิต
ปุ๋ยอินทรีย์ ตำบลเมืองนะ อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่”
- ปี พ.ศ. 2552 เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่
เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
ตำบลเมืองนะ อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่”

3. ชื่อ – นามสกุล ภาษาไทย อาจารย์ สุภชัย บุญธีรารักษ์ (ทีมวิจัย)

ภาษาอังกฤษ Mr. Supachai Boontreerarux

หน่วยงาน สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ

ที่อยู่ คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ อาคารเฉลิมพระเกียรติ
ชั้น 2 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ

โทรศัพท์ 053-851478-86 ต่อ 432 โทรสาร 053-241983 โทรศัพท์มือถือ 08 98517077

E-mail Address: supachai @gmail.com

ประวัติการศึกษา

2537 บัณฑิต มหาวิทยลัยเชียงใหม่

2543 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยลัยเชียงใหม่

2547 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาที่มีความชำนาญเป็นพิเศษ

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

ประวัติการทำงาน

2539 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร

รายวิชาที่รับผิดชอบ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

4. ชื่อ-นามสกุล ภาษาไทย นายมานพ ผักกา (ทีมวิจัย)

ภาษาอังกฤษ Mr. Manop Pakka

ตำแหน่ง สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ที่อยู่ 14 หมู่ 7 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 50170

หมายเลขโทรศัพท์มือถือ 089-5668062

ปัจจุบัน เลขานุการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (นักวิจัยร่วม)

ปี พ.ศ. 2552 เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่
เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
ตำบลเมืองนะอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่”

5. ชื่อ-นามสกุล ภาษาไทย นายเสาร์ ส่างมน (ทิมวิชัย)

ภาษาอังกฤษ Mr. Sour Srangmon

ตำแหน่ง สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ

ที่อยู่ 11 หมู่ 3 ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ 50170

หมายเลขโทรศัพท์มือถือ 089-1978498

ปัจจุบัน กรรมการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (นักวิจัยร่วม)

ปี พ.ศ. 2552 เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตในการปลูกยางพาราที่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตำบลเมืองนะอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่”